

20 INFORME ANUAL 20



Andorran Banking
Excellence and trust

Andorran Banking

C/ Ciutat de Consuegra, 16 - Edifici l'Illa, esc. A, 2n
AD500 Andorra la Vella - Principat d'Andorra
Tel. +376 807110 - Fax +376 867110
andorranbanking@andorranbanking.ad
www.andorranbanking.ad



Publicat per Andorran Banking

© Andorran Banking

Dipòsit legal AND.166-2021
ISBN 978-99920-3-291-6

L'Informe Anual és una publicació anyal elaborada per Andorran Banking disponible en format digital a la pàgina web **www.andorranbanking.ad**.

Es permet la utilització de la informació continguda en aquest informe sempre que sigui per a finalitats no lucratives esmentant com a font d'informació **Publicació d'Andorran Banking "Informe Anual"**.

No s'autoritza la transformació total o parcial de cap contingut.

>> INFORME ANUAL 2020

ÍNDEX >>

1. Missatge del President d'Andorran Banking	4
2. Organigrama d'Andorran Banking	6
3. Cronologia d'esdeveniments viscuts en relació amb el procés de transformació d'Andorra	8
4. Activitats d'Andorran Banking i associacions	18
5. Missió, visió, valors i full de ruta de la banca andorrana	20
6. Xifres clau	22
6.1. Sector bancari	22
6.2. País	29
7. Monogràfics de temes rellevants	34
▪ Adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional (FMI)	34
▪ COVID-19	35
▪ Sistemes de garantia de dipòsits i d'indemnització dels inversors	36
▪ Recuperació i resolució d'entitats bancàries (BRRD1)	36
▪ Digitalització	37
▪ Solvència (CRD IV i CRR)	37
▪ MiFID, abús de mercat i acords de garantia financera	38
▪ Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal	38
▪ Prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme	40
· 5a avaluació Moneyval	40
· Reglament de beneficiaris efectius	40
· Tipificació del delictes fiscal	40
· Codi deontològic	40
▪ Mitjans de pagament (PSD1 i PSD2)	41
· SEPA (<i>Single Euro Payments Area</i>)	41
▪ Assegurances	42
▪ BEPS	42
8. Legislació: Marc normatiu andorrà	44
9. Infografia COVID-19	52
10. El sector bancari andorrà	54
▪ Dades del sector bancari andorrà	68
Annex 1	70
La sostenibilitat entra al core business de la banca andorrana	
Annex 2	77
El paper de la banca en el creixement socioeconòmic d'Andorra	

Nota: la normativa recollida en aquesta publicació ha estat actualitzada fins al 31 de maig de 2021.



Missatge del President d'Andorran Banking



Xavier Cornella Castel
President d'Andorran Banking

L'any que deixem enrere ha estat, molt probablement, el més complex dels que ens ha tocat viure a molts de nosaltres. La pandèmia sanitària de la COVID-19 ha paralytitzat el món, fins al punt que el Fons Monetari Internacional ha qualificat aquesta situació com la crisi més important fins a data d'avui després de les dues grans guerres del segle XX. Els experts apunten una contracció del PIB mundial del -3,5% el 2020, una situació a la qual Andorra no ha estat aliena, amb un descens del 12% segons les darreres estimacions.

El país ha vist com l'activitat econòmica general es contraïa a mínims, vinculada principalment als ingressos derivats de l'activitat turística i a les importacions per atendre una demanda de visitants que el 2019 havia superat els 8 milions de persones. Tots els sectors se n'han ressentit de manera significativa, sobretot el comerç, l'hoteleria i la indústria de l'esquí, amb un pes conjunt de prop del 30% al PIB d'Andorra.

De la mateixa manera, l'impacte ha estat significatiu al sector bancari, que ha vist com el benefici agregat es reduïa fins als 84 milions d'euros, havent efectuat unes provisions per a l'impacte de la COVID-19 de 33 milions d'euros, seguint les recomanacions del supervisor i d'institucions internacionals. Uns resultats, tanmateix, que avalen la resiliència i la capacitat d'atracció de negoci de les nostres entitats, que han aconseguit tancar l'exercici 2020 amb uns recursos gestionats de clients de 51.735 milions (un 4% més que el 2019), màxim històric del sector.

La sòlida posició de la plaça andorrana es veu reforçada amb una ràtio de rendibilitat financera sobre fons propis del 5,46%, davant del 2% de la banca europea; una solvència CET 1 del 18,00%, davant del 15,5% de l'EBA (*European Banking Authority*), i una liquiditat (LCR) del 187% respecte del 173% publicat per l'EBA.



En conjunt són xifres que ens confirmen la fortalesa del sector davant la crisi, com també la culminació amb èxit d'un procés altament exigent d'assumpció regulatòria -en el marc de la UE i internacional-, de necessària transformació tecnològica i de convivència inusualment llarga amb uns tipus d'interès molt baixos o negatius, amb l'impacte consegüent als resultats. Tots aquests factors, però, no han impedit que en el context actual de contingència i contracció econòmiques, la banca hagi esdevingut un dels actors clau per fer front a les conseqüències de la COVID-19 a Andorra.

És així com s'entén que globalment les entitats hàgim incrementat la inversió creditícia un 4,5%. En total, 6.368 milions en crèdits per a empreses, particulars i administracions per tirar endavant els seus projectes, als quals cal afegir els 135 milions d'euros en crèdits tous avalats pel Govern per a empresaris i autònoms, amb l'objectiu de garantir-los la liquiditat davant els efectes de la crisi, i els prop de 122 milions d'euros en préstecs als quals se'ls va atorgar carències legals i sectorials, en paral·lel amb el suport econòmic mostrat a l'Estat.

En aquest sentit, les cinc entitats bancàries vam acordar una aportació directa al Fons de Solidaritat del Govern per fer front a la COVID-19, la qual va ascendir a 430.000 euros i va complementar els 50 milions atorgats en una nova pòlissa de crèdit amb un tipus d'interès del 0,50%, a més de gestionar i col·locar una nova emissió de deute públic per finançar les mesures d'urgència per la COVID-19, per valor de 125 milions a un tipus d'interès del 0,50%.

Qualificada l'activitat bancària com a essencial, també hem mantingut l'activitat en oficines, amb la salut i la seguretat de clients i empleats com a prioritat màxima. En aquest sentit, la important inversió en digitalització duta a terme en anys precedents ens ha permès actuar amb eficàcia i eficiència a l'hora d'implantar el teletreball a bona part de les plantilles i garantir el servei per donar resposta a les necessitats dels nostres clients en un moment tan incert i complex.

Ens satisfà plenament saber que hem estat part de la solució, perquè confiem en les potencialitats d'Andorra, en el seu teixit empresarial -en essència emprenedor i resilient- i en les persones que hi vivim. Som conscients de la importància de la nostra activitat en el conjunt de l'economia andorrana, que representa prop del 20% del PIB i quasi el 5% dels assalariats totals del país, i per això mateix estem convençuts que les millores implantades al llarg de la darrera dècada ens han de permetre encarar el camí que s'obre a partir d'ara encara amb més fermesa i determinació.

De la pandèmia n'hem de treure aprenentatges per fer front als tres grans reptes de futur: l'evidència que ens cal un sector bancari propi, sòlid i competitiu; la importància d'aconseguir un prestador d'última instància com el Banc Central Europeu, i un acord d'associació amb la Unió Europea que mantingui l'estabilitat del sector bancari andorrà. També n'hem extret una certesa: que els bancs volem continuar sent el motor social i econòmic del país, fent costat al país i a la seva gent.

Juny de 2021

>> 2

Organigrama d'Andorran Banking Membres de l'Assemblea General*



Xavier Cornella
Grup Crèdit Andorrà
President



José Luis Dorado
Vall Banc
Vicepresident



Esther Puigcercós
Secretària i Directora General



Comissions

COVID-19

Jurídica

Compliment normatiu

Regulatoria

Fiscal

Crèdits

Comunicació

Finances

Assegurances

Cartera

Informàtica

Mitjans de Pagament

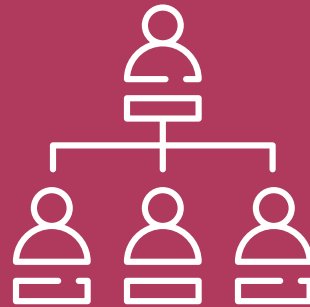
Seguretat

Recursos Humans

Innovació

Operacions

Moneda



Ricard Tubau
Andbank



Lluís Alsina
MoraBanc



Josep Segura
BancSabadell d'Andorra



Membre

Federació Bancària Europea (FBE)

Cambra de Comerç, Indústria i Serveis (CCIS)

Confederació Empresarial Andorrana (CEA)

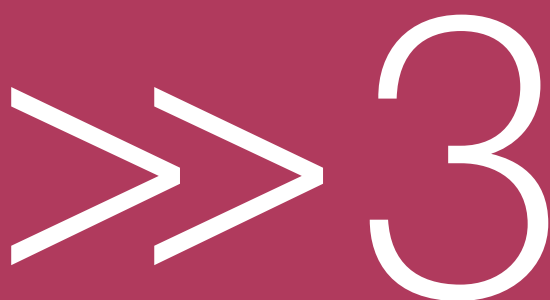


Grups de treball

Més de

10 GRUPS
DE
TREBALL

* A 31 de desembre del 2020.



Cronologia d'esdeveniments viscuts en relació amb el procés de transformació d'Andorra

MP	Mitjans de Pagament
AM	Acord Monetari
RTG	Ràting
REG	Regulació
REG COVID-19	Regulació aprovada per fer front a la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2
PBC/FT	Prevençió del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme
ED	Emissions de deute
NIIF-UE	Normes internacionals d'informació financera adoptades a la Unió Europea

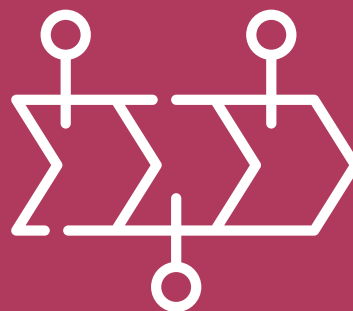
TR	Transparència
AII	Acord d'intercanvi d'informació en matèria fiscal prèvia demanda
CDI	Conveni per evitar la doble imposició
MCAA	<i>Multilateral Competent Authority Agreement</i>
IAI	Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal
Conveni Multilateral	Conveni relatiu a l'assistència mútua en matèria fiscal amb l'OCDE
FMI	Fons Monetari Internacional

Andorra té signats 24 AII i 8 CDI*

2021

MP	4 de maig	Entra en vigor l'esquema de domiciliacions bancàries SEPA (SEPA DIRECT DEBIT).
AM	29 d'abril	Aprovació de la Llei 7/2021 de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió (BRRD1).
ED	28 d'abril	Primera emissió internacional de bons d'Andorra, verds, socials i sostenibles, per import de 500 milions.
FMI	9 d'abril	L'FMI publica les seves conclusions preliminars de la visita oficial dins del marc de l'Article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI i valora positivament la gestió de la pandèmia i les perspectives de recuperació econòmica d'Andorra.
REG COVID-19	31 de març	Aprovació del Decret 102/2021 de modificació del Reglament CRR. Entre d'altres, transposa diferents adaptacions associades a la pandèmia de la COVID-19 en l'àmbit financer.

* El dia 25 de maig de 2021, el Principat d'Andorra i San Marino rubriquen un conveni de doble imposició que està pendent de ratificació i entrada en vigor.



REG COVID-19	31 de març	Decret 101/2021 d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de negocis dedicats al lloguer i la venda de material d'esquí.
REG COVID-19	18 de març	Aprovació de la Llei 3/2021 de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2 que prorroga la reducció de la renda de locals fins al 30-04-2021.
NIIF-UE	24 de febrer	Decret 60/2021 que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22-12-2016.
REG COVID-19	29 de gener	Aprovació del Decret 54/2021 de modificació del Decret del 20-5-2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis que inclou despeses de carburants per a la locomoció i la substitució del pagament de la part patronal dels ERTO i reduccions de jornada laboral per despeses de personal. Inclou l'abast del Decret 25/2021 (operacions de lísing) i el deroga.
RTG	29 de gener	Fitch Ratings referma la nota del Principat en BBB+ i perspectiva estable malgrat la situació provocada per la pandèmia.
REG COVID-19	28 de gener	Aprovació de la Llei 1/2021, del 28 de gener, de modificació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	27 de gener	Decret 25/2021 de modificació del Decret del 20-5-2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per a incloure les operacions de lísing (arrendaments financers).
RTG	15 de gener	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.

2020

COVID-19	14 de desembre	Els bancs prorroguen fins al 31 de març 2021 el termini per sol·licitar les carències sectorials.
REG COVID-19	4 de desembre	Aprovació de la Llei 16/2020, del 4 de desembre, de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	2 de desembre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i a les quotes hipotecàries de sales de joc en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
REG COVID-19	18 de novembre	Aprovació del Decret de modificació del Decret del 20-5-2020 d'aprovació d'un segon programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2: inclou despeses de lloguer i aigua, llum, telefonia i calefacció.
REG COVID-19	21 d'octubre	Decret d'aprovació d'un programa extraordinari d'ajudes al lloguer i les quotes hipotecàries de locals comercials en el marc de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2.
FMI	16 d'octubre	Andorra esdevé el 190è membre del Fons Monetari Internacional.
FMI	5 d'octubre	Aprovació de la Llei 10/2020 d'adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional.
ED	5 d'agost	Decret del 29-7-2020 d'aprovació d'una emissió de deute públic a llarg termini del Principat d'Andorra per un import de 20.000.000 € en la modalitat de bons.
RTG	31 de juliol	Standard & Poor's manté la nota BBB i la perspectiva estable.
NIIF-UE	29 de juliol	Decret que aprova noves NIIF-UE i modifica el Decret del 22-12-2016.
RTG	17 de juliol	Fitch Ratings manté la nota BBB+ i la perspectiva estable.
COVID-19	11 de juny	Aprovació del conveni sectorial que permet ajornar el pagament de préstecs o crèdits a les persones afectades econòmicament pel SARS-CoV-2 (carències sectorials).
RTG	24 d'abril	Standard & Poor's confirma la qualificació de país BBB/A-2 i revisa la perspectiva a estable a causa de l'impacte del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	18 d'abril	Aprovació de la Llei 5/2020 de noves mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària provocada per la pandèmia del SARS-CoV-2 i que deroga la Llei 3/2020 anterior.

REG COVID-19	24 de març i 20 de maig	Aprovació de dos decrets relatius a un programa extraordinari d'aval per a empreses i negocis per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
REG COVID-19	23 de març	Aprovació de la Llei 4/2020 qualificada dels estats d'alarma i emergència.
REG COVID-19	23 de març	Aprovació de la Llei 3/2020 de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2.
RTG	31 de gener	Fitch Ratings manté la nota BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	17 de gener	Standard & Poor's confirma la qualificació del Principat en BBB/A-2 i la perspectiva positiva.

2019

PBC/FT	5 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 2n informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.
PBC/FT	28 de novembre	Aprovació de la Llei 21/2019 de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
TR	12 de novembre	2a ronda de la fase 2 de l'avaluació del <i>Global Forum</i> : l'OCDE reconeix les millores en transparència i intercanvi d'informació fiscal i augmenta la nota del país a <i>largely compliant</i> .
AM	23 de setembre	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord Monetari.
RTG	2 d'agost	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i la perspectiva estable.
RTG	19 de juliol	Standard & Poor's millora la perspectiva sobre Andorra d'estable a positiva i referma la qualificació BBB/A-2.
REG	14 de maig	Aprovació del reglament de l'impost sobre societats que deroga l'anterior del 2015.
REG	8 de maig	Reglament de desenvolupament de la Llei 12/2017, del 22 de juny, d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra, en relació amb el règim de supervisió simplificada per a les delegacions al Principat d'Andorra.

AM	3 d'abril	Aprovació del Reglament d'adopció de normes tècniques de la UE aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRR).
AM	3 d'abril	Aprovació del Reglament sobre els requisits organitzatius i condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.
AM	27 de març	Aprovació del decret pel qual s'introdueixen les normes internacionals d'informació financera en vigor a la UE, de conformitat amb el marc comptable de les NIIF-UE adaptat a Andorra.
MP	5 de març	Les entitats bancàries andorranes passen a formar part de SEPA.
MP	1 de març	Andorra passa a formar part de la zona única de pagament en euros (<i>Single Euro Payments Area - SEPA</i>).
AM	15 de febrer	Aprovació de la Llei 17/2019 de modificació de la Llei 8/2013 sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera (MiFID).
PBC/FT	11 de febrer	Publicació del 1r informe de progrés de la 5a avaluació del Moneyval.
MP	11 de febrer	L' <i>European Payment Council</i> actualitza la llista de països adherits als esquemes SEPA en què s'inclou el Principat d'Andorra.
RTG	9 de febrer	Fitch Ratings referma el ràting d'Andorra en BBB+ i perspectiva estable.
REG	1 de febrer	Entra en vigor la Llei 31/2018 de relacions laborals.
TR	23 de gener	Aprovació del decret relatiu a la nota tècnica sobre el procediment d'auditoria per als auditors externs sobre CRS.
RTG	19 de gener	Standard & Poor's afirma la qualificació d'Andorra BBB/A-2 i manté la perspectiva estable.
REG	1 de gener	Entren en vigor la Llei 32/2018 qualificada d'acció sindical i patronal i la Llei 33/2018 qualificada de mesures de conflicte col·lectiu.

2018

AM	20 de desembre	Aprovació de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (CRD IV), com també de la Llei 36/2018 de conglomerats financers.
AM	12 de desembre	Decret pel qual s'aproven determinades NIIF-UE, que modifica el Decret NIIF-UE del 18 de desembre de 2016.
PBC/FT	6 de desembre	El plenari del Moneyval aprova el 1r informe de progrés de la 5a avaluació d'Andorra.
TR	5 de desembre	La UE considera Andorra un país plenament cooperant en matèria fiscal i l'exclou de la llista grisa.
MP	21 de novembre	Aprovació del Reglament relatiu al règim jurídic dels serveis de pagament i el diner electrònic i de les entitats de pagament i entitats de diner electrònic (Reglament PSD2 que revoca el reglament PSD1).
TR	15 de novembre	L'OCDE avala els canvis fets per Andorra i reconeix que no té règims fiscals potencialment perjudicials (Projecte BEPS Acció 5).
MP	25 d'octubre	Aprovació de la Llei 27/2018 de modificació de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD2).
TR	19 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord.
TR	18 d'octubre	Signatura de l'acord multilateral de l'OCDE en el marc del projecte BEPS.
TR	3 d'octubre	Aprovació de la modificació del Reglament de desenvolupament de la Llei IAI.
PBC/FT	21 de setembre	Segon curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra i la UIFAND.
AM	13 de setembre	Aprovació de la Llei 20/2018 reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions que entra en vigor el 4 d'octubre.
TR	11 de setembre	Visita del director del Centre de Política Tributària i Administració de l'OCDE, Pascal Saint-Amans, per conèixer les transformacions econòmiques i fiscals dutes a terme per Andorra. Conferència: "La Cooperació fiscal en l'entorn després de BEPS i de l'intercanvi automàtic".

PBC/FT	5 de setembre	Aprovació del Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius als registres d'entitats jurídiques.
RTG	11 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB+.
TR	26 de juliol	Aprovació de la Llei 19/2018 que modifica la Llei que amplia el nombre de jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir del 2020 (un total de 95 jurisdiccions).
RTG	20 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
TR	3 de juliol	Esmorzar col·loqui a Madrid "El sector financer andorrà a Europa" organitzat per Andorran Banking i el Govern d'Andorra.
AM	20 de juny	Aprovació del Reglament de desenvolupament de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic i del Reglament relatiu a les normes aplicables als proveïdors de serveis de pagament per facilitar l'automatització de pagaments transfronterers entre el Principat d'Andorra i els estats membres de la Unió Europea (Reglament PSD1 i Reglament SEPA).
AM	18 de juny	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord Monetari.
REG	31 de maig	Aprovació de la Llei 12/2018 que modifica la Llei 10/2013 de l'INAF. Aquesta modificació transforma l'INAF en AFA (Autoritat Financera Andorrana) i li atorga les competències de supervisor efectiu en matèria d'assegurances i reassegurances.
PBC/FT	23 de maig	Aprovació del Reglament de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
TR	18 de maig	Signatura del CDI entre el Principat d'Andorra i Xipre.
MP	17 de maig	Aprovació de la Llei 8/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic (PSD1).
REG	19 d'abril	Aprovació de la Llei 6/2018 de modificació de la Llei 95/2010 de l'Impost sobre societats.
RTG	17 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
RTG	19 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.

2017

TR	5 de desembre	Andorra supera l'examen de la UE i no forma part de la llista de països no-cooperants.
TR	30 de novembre	Aprovació de dues modificacions de la Llei 19/2016 d'IAI que amplien el nombre de les jurisdiccions amb les quals Andorra intercanviarà informació a partir de 2018 (41) i 2019 (73).

TR	26 - 27 d'octubre	Primera edició de l'Andorran Financial Summit.
PBC/FT	28 de setembre	El plenari del Moneyval aprova l'informe de la 5a avaluació d'Andorra.
RTG	18 d'agost	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	2 d'agost	Aprovació del Reglament de la Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.
RTG	28 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB.
PBC/FT	13 de juliol	Aprovació de la tipificació del delictes fiscal.
TR	28 de juny	L'OCDE premia els esforços d'Andorra i l'inclou a la llista dels països més transparents del rànquing del Global Forum sobre Transparència i Intercanvi d'Informació Fiscal.
PBC/FT	22 de juny	Aprovació de la Llei 14/2017 de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme.
REG	22 de juny	Aprovació de la Llei 12/2017 d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances.
AM	19 de juny	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord Monetari.
TR	7 de juny	Andorra firma el Conveni multilateral de l'OCDE d'aplicació de les mesures del Sistema Fiscal Internacional (BEPS).
TR	25 de maig	Aprovació de la Llei 10/2017 d'intercanvi d'informació mitjançant sol·licitud prèvia i d'intercanvi d'informació espontani en matèria fiscal que modifica la Llei 3/2009.
PBC/FT	6 - 17 de març	Visita <i>on-site</i> dels avaluadors del Moneyval en el context de la 5a avaluació.
RTG	24 de febrer	Publicació ràting Fitch: BBB.
PBC/FT	10 de febrer	Primer Curs de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, organitzat per Andorran Banking juntament amb la Universitat d'Andorra.
RTG	27 de gener	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	13 de gener	L'Assemblea General d'Andorran Banking actualitza el seu Codi deontològic.
TR	1 de gener	Entra en vigor l'acord firmat amb la UE d'IAI.
TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 19/2016 d'IAI.
AM	1 de gener	Entra en vigor el Decret del 18 de desembre de 2016 que aprova el nou marc comptable (NIIF-UE).

2016

TR	30 de novembre	Aprovació de la Llei 19/2016 d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal (IAI).
RTG	3 de setembre	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	28 - 29 de juliol	Ratificació del Conveni Multilateral.
RTG	29 de juliol	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
AM	23 de maig	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord Monetari.
N/A	11 de maig	Vall Banc inicia operacions.
RTG	11 de març	Publicació ràting Fitch: BBB.
TR	26 de febrer	Entra en vigor el CDI entre el Principat d'Andorra i Espanya.
RTG	12 de febrer	Publicació ràting Standard & Poor's: BBB-.
TR	12 de febrer	Andorra firma amb la UE l'acord d'IAI.

2015

TR	3 de desembre	Andorra signa amb l'OCDE l'MCAA.
TR	4 de novembre	Andorra rubrica amb la UE l'acord d'IAI.
PBC/FT	14 de setembre	Andorra aprova la 4a avaluació del Moneyval i passa a la 5a avaluació.
AM	2 d'abril	Aprovació de la Llei 8/2015, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.
PBC/FT		S'inicien els preparatius per a la 5a avaluació del Moneyval que es desenvoluparan al llarg de tot l'any 2016.

2014

TR	16 de juny	Adopció de la declaració de l'OCDE relativa a l'intercanvi d'informació.
TR	Juny	<i>Peer Reviews Fase 1 + 2 (Global Forum).</i>
TR	24 d'abril	Aprovació de la Llei 5/2014 de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF).
N/A	Abril	Inici de les negociacions per a un Acord d'Associació entre la UE i el Principat d'Andorra.
AM	19 de març	Aprovació de la modificació de l'annex de l'Acord Monetari.

2013

TR	5 de novembre	Signatura del Conveni Multilateral sobre assistència administrativa mútua en matèria fiscal de l'OCDE.
TR	11 d'octubre	Mandat de negociació de revisió de l'Acord en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi.
AM	10 d'octubre	Aprovació de la Llei 17/2013 sobre la introducció de l'euro en el marc de l'Acord Monetari signat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea.
TR	Octubre	2a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review (Global Forum)</i> .
N/A	17 de setembre	L'INAF és acceptat a la IOSCO com a membre de ple dret.
TR	1 de gener	Entra en vigor la Llei 11/2012 de l'Impost General Indirecte (IGI).

2012

REG	21 de juny	Aprovació de la Llei 10/2012 d'Inversió Estrangera liberalitzant-la al 100%.
PBC/FT	Març	Inici de la 4a avaluació del Moneyval.

2011

TR	Agost	1a Fase de l'avaluació del <i>Peer Review (Global Forum)</i> .
AM	30 de juny	Andorra signa l'Acord Monetari amb la Unió Europea per convertir l'euro en moneda oficial del Principat d'Andorra.
N/A	4 d'abril	<i>Memorandum of Understanding</i> firmat entre l'INAF i el Banc d'Espanya establint un protocol de col·laboració entre les dues autoritats.

2010

TR	29 de desembre	Aprovació d'un impost sobre les societats (IS), sobre la renda de les activitats econòmiques (IAE) i sobre la renda dels no-residents fiscals (IRNR).
----	----------------	---

2009

TR	7 de setembre	Aprovació de la Llei 3/2009 d'intercanvi d'informació en matèria fiscal amb sol·licitud prèvia.
TR	10 març	Andorra signa la Declaració de París que fixa un calendari de reformes legislatives per facilitar els requeriments de l'OCDE en matèria de transparència.

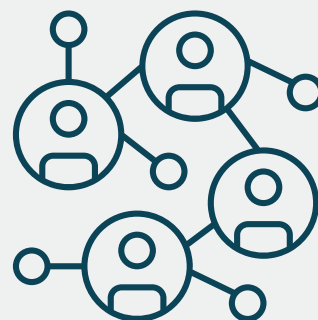
>>> 4

Activitats d'Andorran Banking i associacions

Qui som

L'Associació de Bancs Andorrans (Andorran Banking)

- >> **Representa els interessos** de les entitats bancàries del Principat.
- >> **Vetlla pel prestigi, el desenvolupament i la competitivitat** del sector a Andorra i a escala internacional.



Què fem

Les principals tasques d'Andorran Banking són:

- >> **Defensar el prestigi i el desenvolupament** de la banca andorrana.
- >> **Millorar els estàndards** tècnics del sector.
- >> **Propiciar una cooperació sectorial** respectuosa amb l'exercici de la competència.
- >> **Aplicar les normes deontològiques** inherents a la professió i pròpies de l'Associació.
- >> Participar en entitats i fundacions públiques o privades per **fomentar el benestar econòmic, cultural i social** del Principat.



Activitats



4 acords de col·laboració

amb la Creu Roja Andorrana, Unicef, Càritas Andorrana i la Fundació Privada Tutelar.



118 reunions de Comissions d'Andorran Banking

amb la participació de 84 representants dels bancs membres.



49 reunions dels òrgans d'administració

de la Confederació Empresarial Andorrana, de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra i de la Fundació Privada Tutelar.



47 reunions

mantingudes a Govern i als òrgans de supervisió bancària.



Prop de 24

articles publicats, entrevistes, declaracions, rodes i notes de premsa.



4 empleats

sobre 2.655 empleats de banca a tot el món.



4 newsletters

bimensuals amb les notícies d'interès del sector i del país.



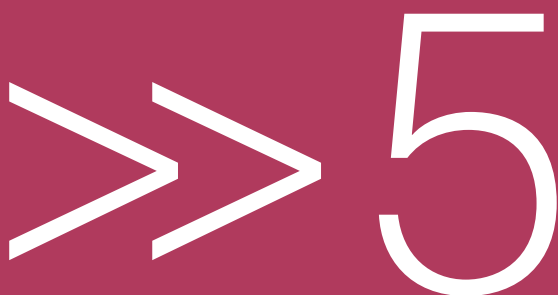
A través de la seva plataforma

Andorran Banking Observatory,

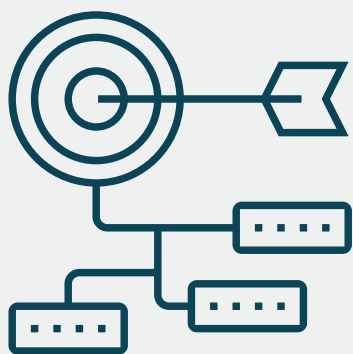
l'Associació ha publicat dos informes amb el títol "La sostenibilitat entra al Core Business de la banca andorrana" i "El paper de la banca en el creixement socioeconòmic d'Andorra".



Presència en xarxes socials



Missió, visió, valors i full de ruta de la banca andorrana



Missió

Oferir els millors serveis financers de banca comercial, banca privada i gestió d'actius a tots els clients que cerquin experiència, solvència, rendibilitat, proximitat i seguretat.

Visió

Vetllar per la confiança dels seus clients a través de l'excel·lència professional dels seus empleats, el desenvolupament de productes avançats i una trajectòria de més de 90 anys per aconseguir ser reconeguts com una de les places financeres mundials líders en banca comercial, banca privada i gestió d'actius.



Full de ruta

1. Generar seguretat i confiança.
2. Adaptar-se a les noves demandes de clients i regulacions.
3. Prioritzar la inversió tecnològica, especialment en projectes de transformació digital.
4. Prioritzar un finançament responsable i sostenible de l'economia: pilar econòmic i social del país.
5. Crear oportunitats gràcies a un posicionament a escala europea i internacional.

Valors



1. Professionalitat i qualitat

El sector bancari, amb més de 90 anys d'experiència, comprèn **personal altament qualificat** que actua amb diligència i professionalitat per proveir una alta qualitat en productes i serveis.



2. Internacionalització, serveis de valor afegit i transformació digital

L'evolució i solidesa del sector bancari andorrà han estat impulsades per uns serveis amb **major valor afegit**, apostant per la **transformació digital** amb la finalitat de generar valor al client final, una **dilatada experiència** en la gestió de patrimonis i d'actius i per una **forta internacionalització**, combinats amb un creixement sostenible i rendible.



3. Integritat

Els bancs andorrans actuen amb honestedat, lleialtat i integritat **preservant la confiança i la reputació** del sistema financer andorrà davant dels seus clients, dels professionals, de les institucions, dels mercats i de la societat en el seu conjunt.



4. Responsabilitat i solidaritat

El sector bancari ha dedicat anys de treball a **polítiques de voluntariat relacionades amb la responsabilitat corporativa i social** basades en un creixement responsable i marcat per un compromís amb la societat.



5. Solvència

Les continuades **ràtios elevades de solvència** han esdevingut una de les seves característiques principals, demostrant una gestió conservadora i prudent dels bancs andorrans.



6. Marc fiscal òptim

Andorra ha modernitzat i consolidat el seu marc fiscal, fent-lo comparable amb el d'altres països. No obstant això, el procés d'homologació **ha preservat la competitivitat fiscal del país**.



7. Transparència i homologació

Andorra ha estat subjecta a una profunda transformació, treballant rigorosament en l'adopció d'un **marc legal transparent i modern** homologant-lo al d'altres països i centres financers, complint plenament amb els estàndards internacionals més elevats.



8. Estabilitat

Andorra es caracteritza per un **entorn polític i social estable** amb alts nivells de seguretat.



9. Competitivitat i innovació

Andorra continua treballant per **enfortir els seus pilars econòmics principals** mentre permet la creació de nous sectors d'activitat. L'**entorn favorable per als negocis**, un sistema educatiu multilingüe, els diferents tipus de residència oferts i l'alt nivell de qualitat de vida reforcen l'atractiu del país.



Xifres clau

6.1. Sector bancari

El sistema financer
representa el

5%

del total d'empleats
a Andorra

90

anys d'experiència
en banca amb
representació a
11 països.

Contribueix
aproximadament a un

20%

del Producte Interior Brut
(PIB)

En un any marcat per
la crisi de la COVID-19,
el sector ha tingut un
benefici net de

84

milions d'euros
amb un ROE del
5,46%

5

grups bancaris

que ofereixen tant serveis
de banca comercial com de
banca privada

El nombre d'empleats
de banca al món és de

2020: 2.655



1.242



1.413



Presència internacional de la banca andorrana



1	Andorra	5	Israel	9	Panamà
2	Brasil	6	Luxemburg	10	Suïssa
3	Espanya	7	Mèxic	11	Uruguai
4	Estats Units	8	Mònaco		

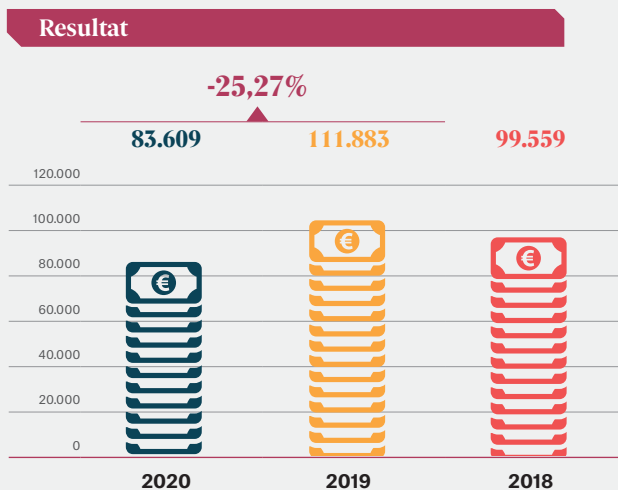
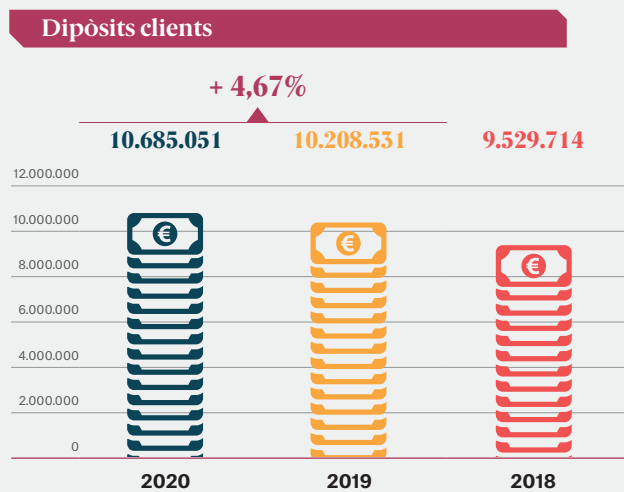
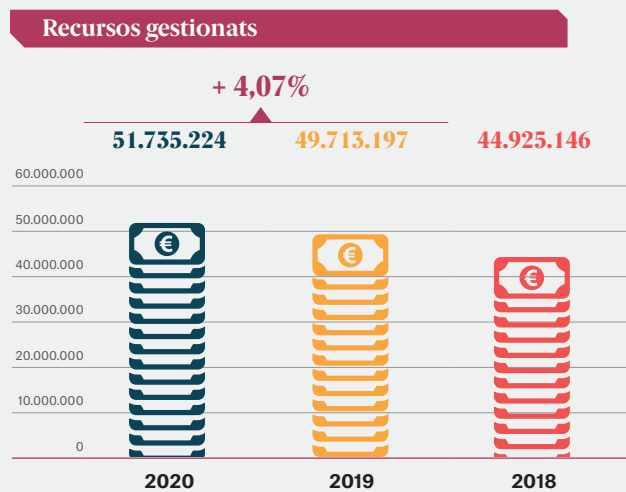
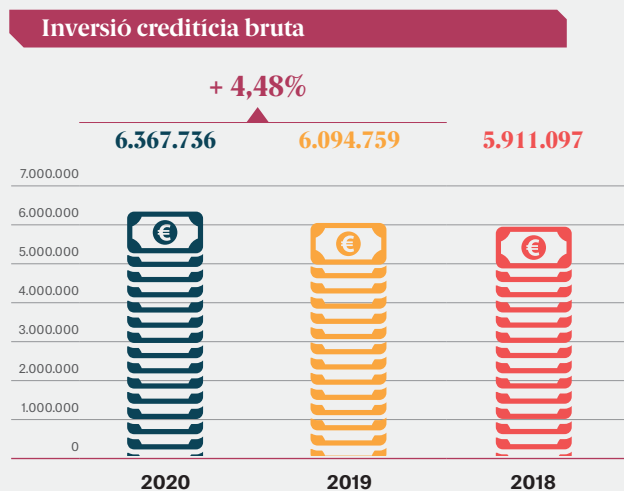
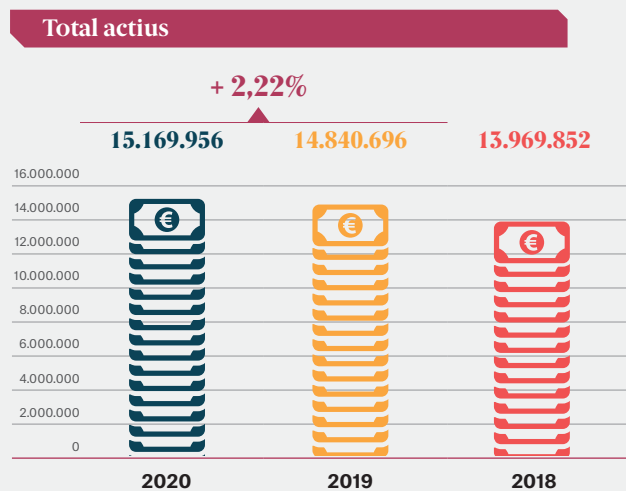


>> Xifres clau

Font: Informes anuals de les entitats bancàries

Dades del sector bancari

(Milers d'euros)

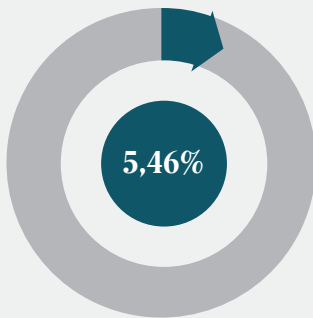


>> Xifres clau

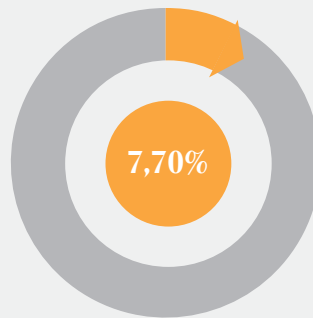
Font: Informes anuals de les entitats bancàries

ROE

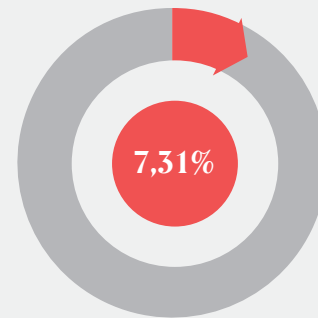
(Benefici atribuït al grup respecte a recursos propis mitjans)



2020



2019



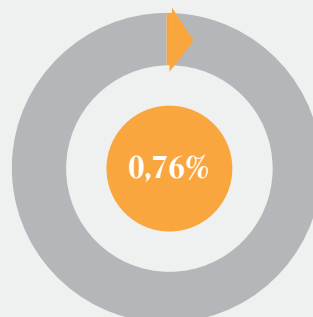
2018

ROA

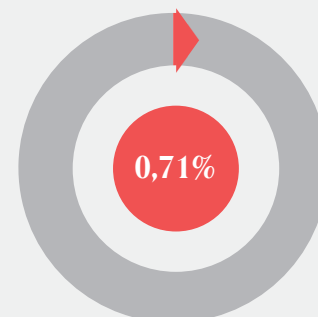
(Benefici net respecte a actius totals mitjans)



2020

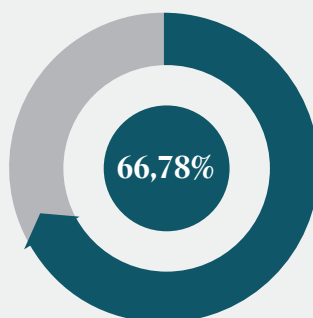


2019

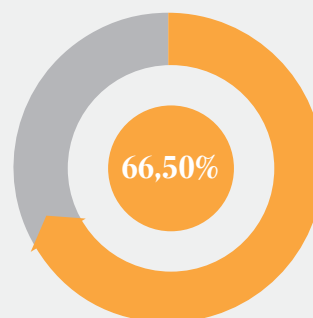


2018

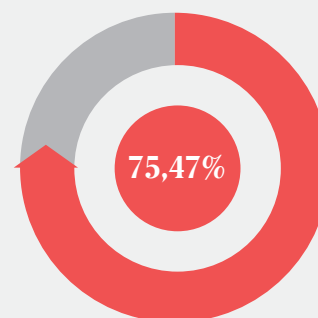
Ràtio d'eficiència



2020



2019

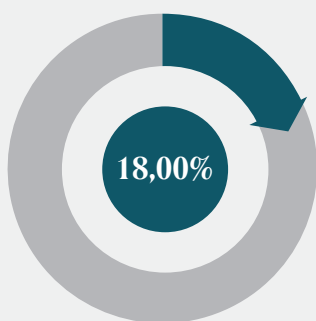


2018

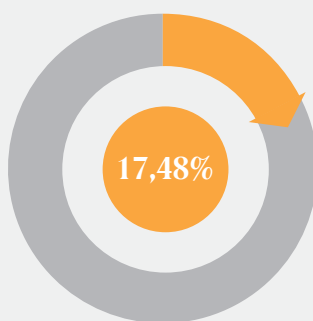
>> Xifres clau

Font: Informes anuals de les entitats bancàries

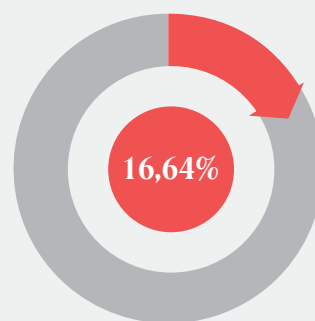
Ràtio de solvència CET 1 (phase-in)



2020

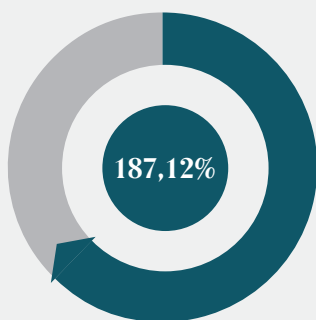


2019

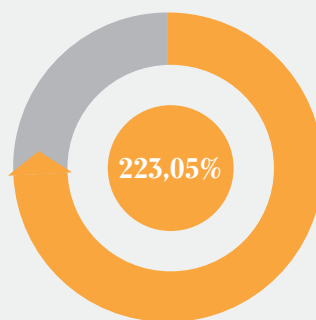


2018

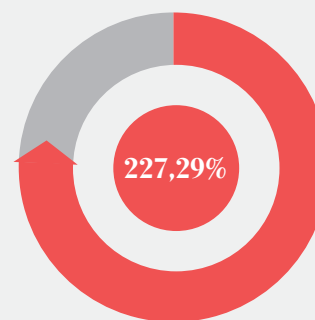
Ràtio de liquiditat (Liquidity Coverage Ratio)



2020



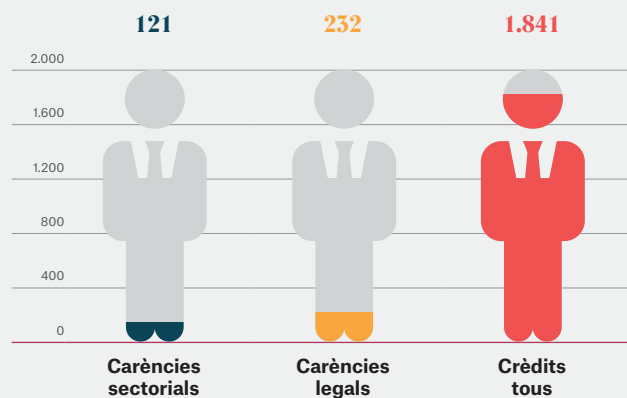
2019



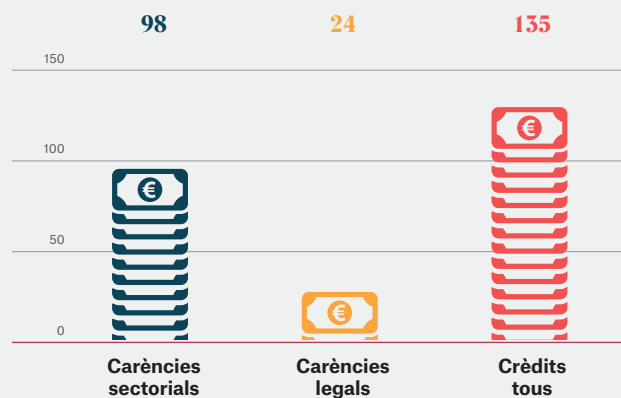
2018

Mesures COVID-19

Nombre de beneficiaris mesures COVID-19



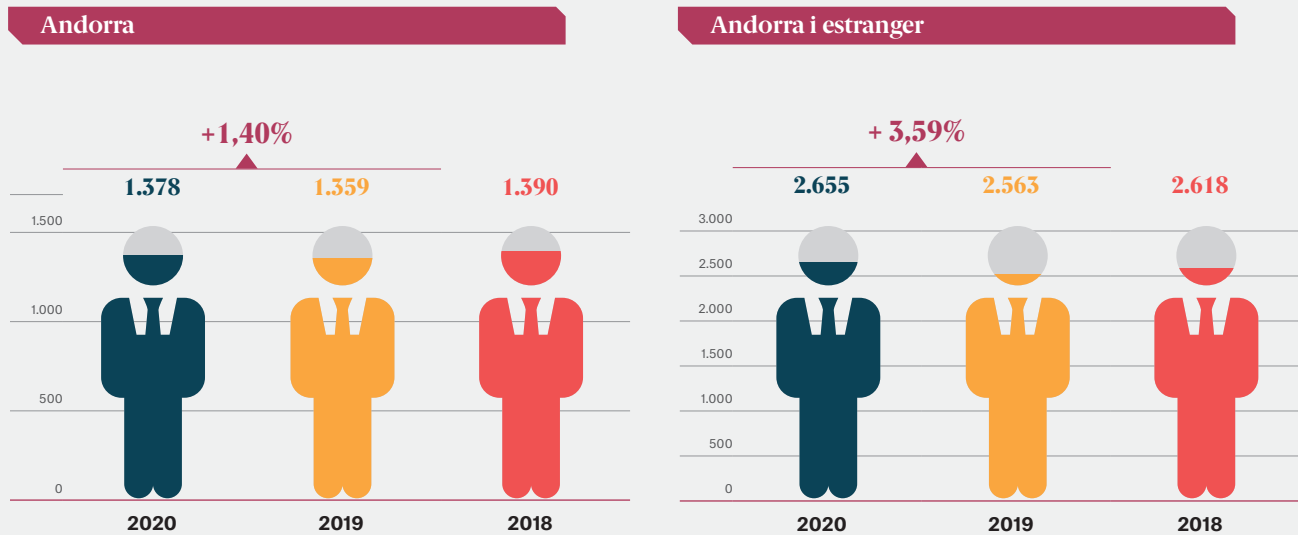
Volum en milions d'euros mesures COVID-19



>> Xifres clau

Font: Informes anuals de les entitats bancàries

Empleats banca



Els empleats del sector financer representen el 4,57% del total d'assalariats a Andorra.

(Font: Caixa Andorrana de la Seguretat Social)

Ràting llarg termini per entitat bancària

	ANDBANK <small>Private Bankers</small>	MORABANC	Crèdit Andorrà	BancSabadell* d'Andorra	VALLBANC
2020	BBB	BBB-	BBB-	-	-
2019	BBB	BBB-	BBB-	-	-

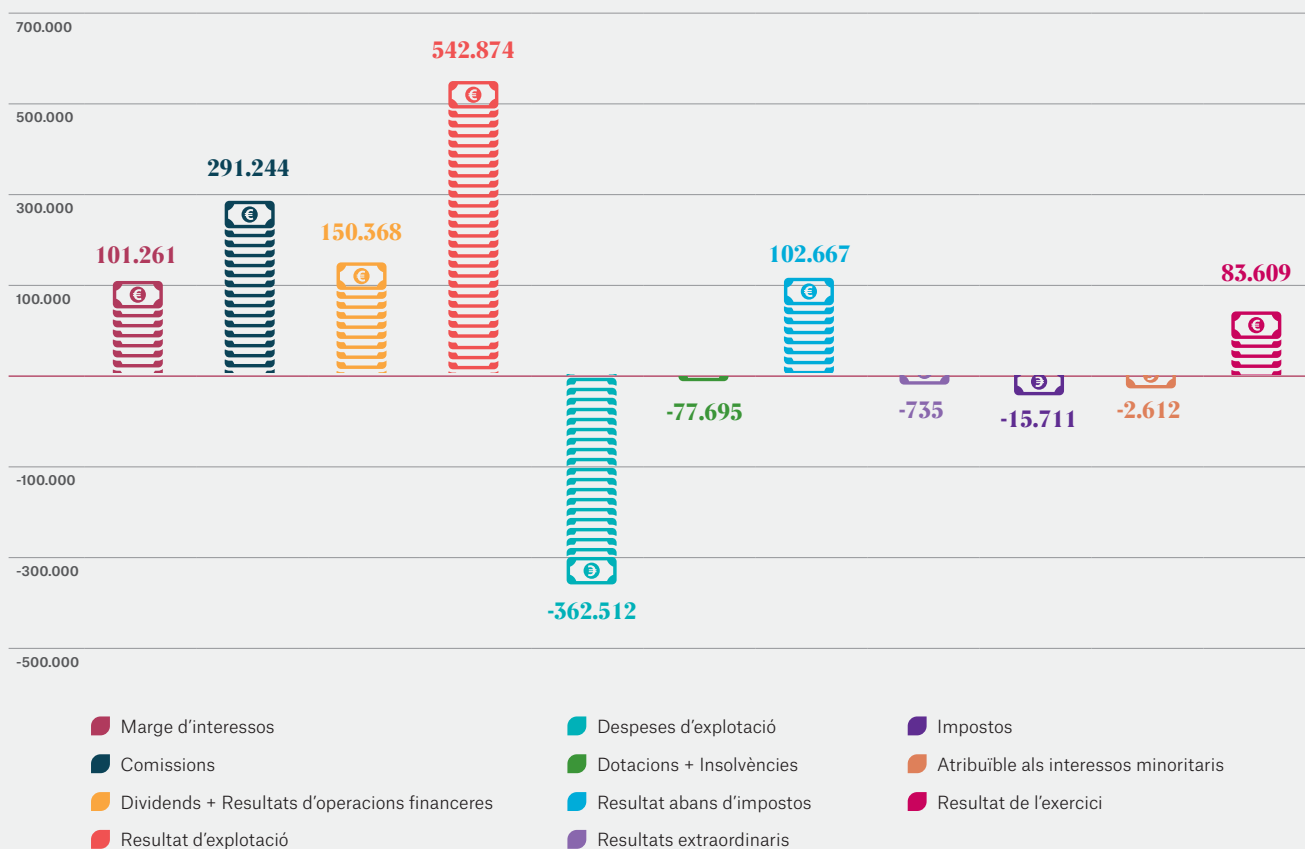
*Participada al 51% pel Banc de Sabadell.

>> Xifres clau

Font: Informes anuals de les entitats bancàries

Procedència dels beneficis 2020

(Milers d'euros)

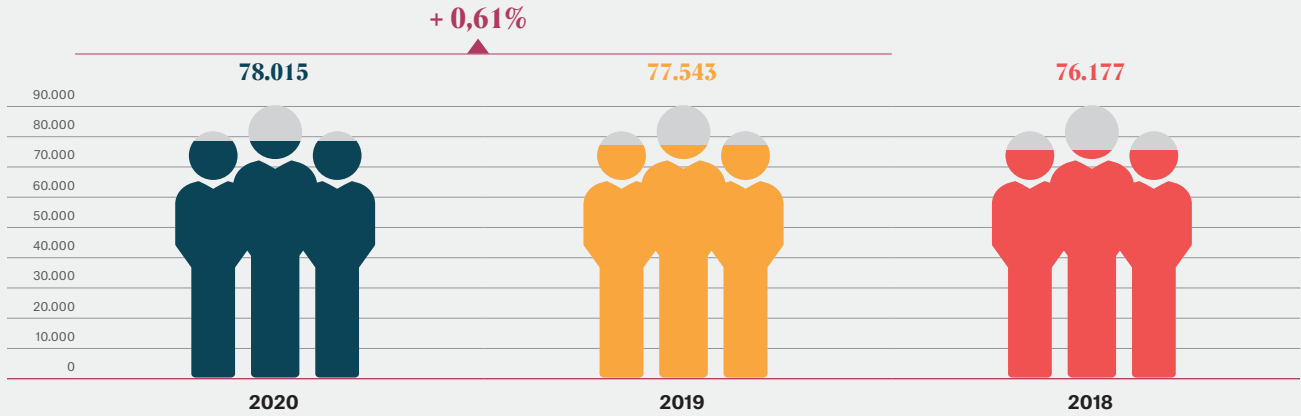


>> Xifres clau

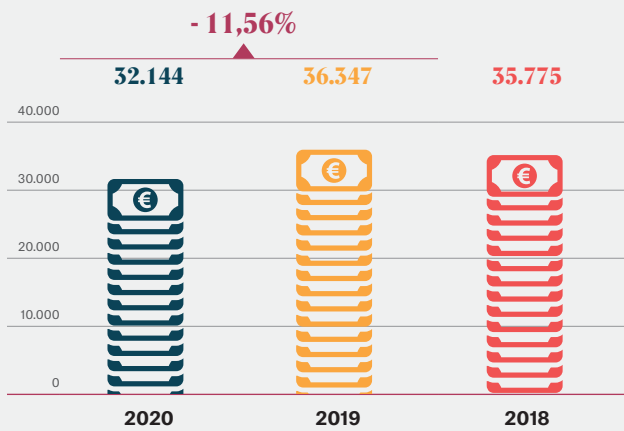
Font: Departament d'Estadística-Govern d'Andorra

6.2. País

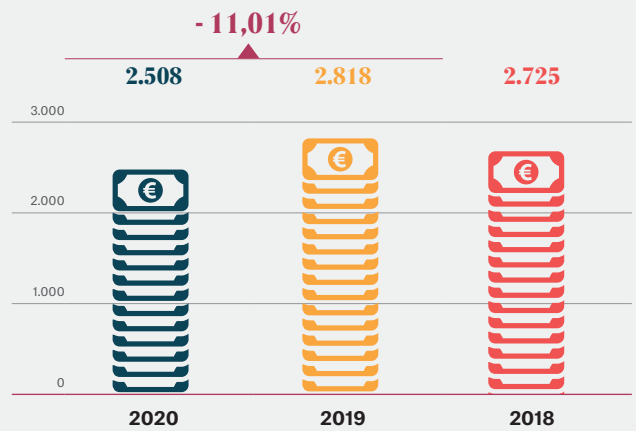
Població total



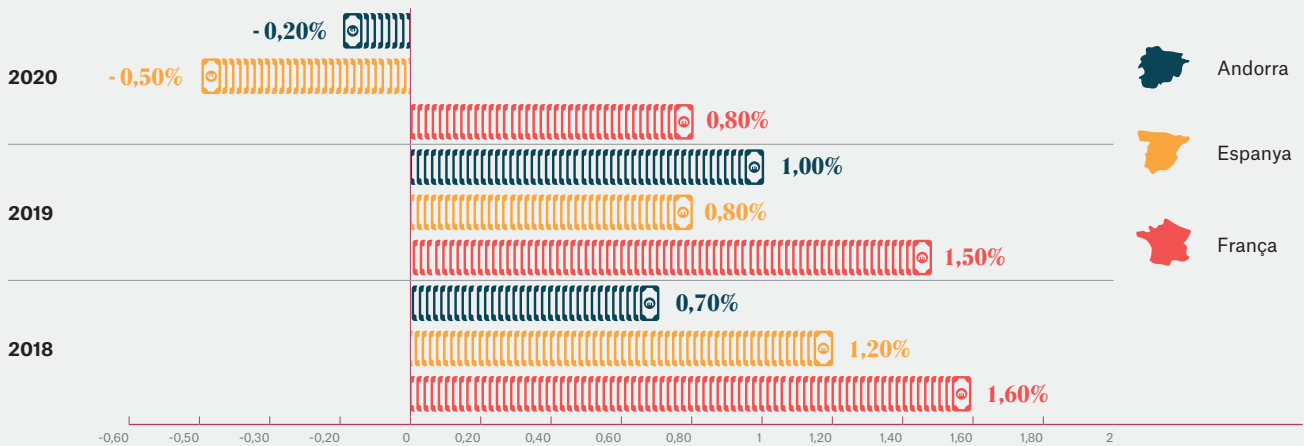
PIB nominal per càpita (Euros)



PIB nominal (Milions d'euros)



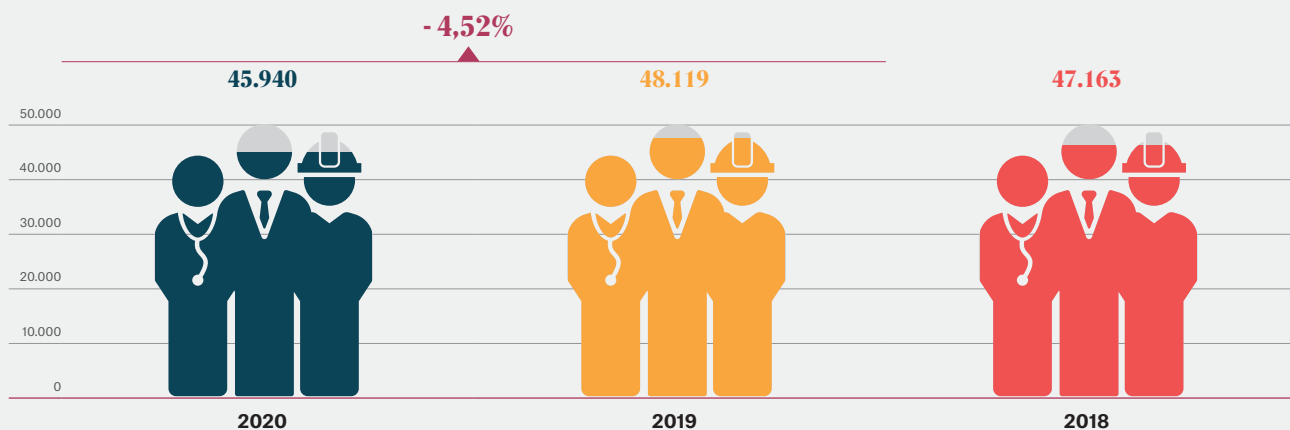
Inflació



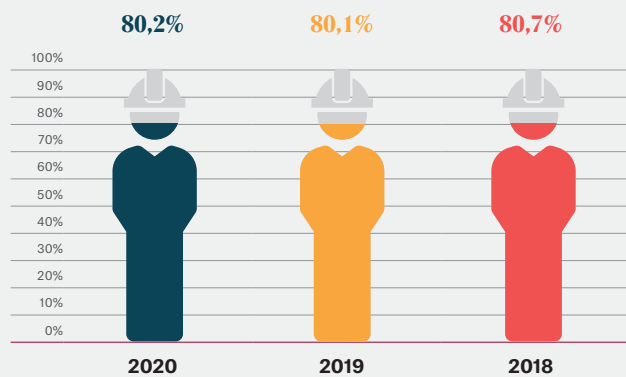
>> Xifres clau

Font: Departament d'Estadística-Govern d'Andorra

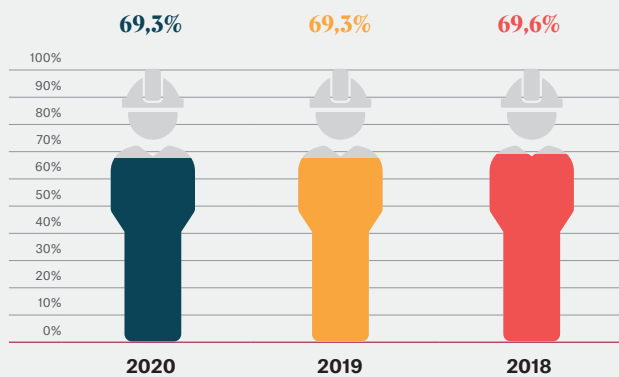
Llocs de treball



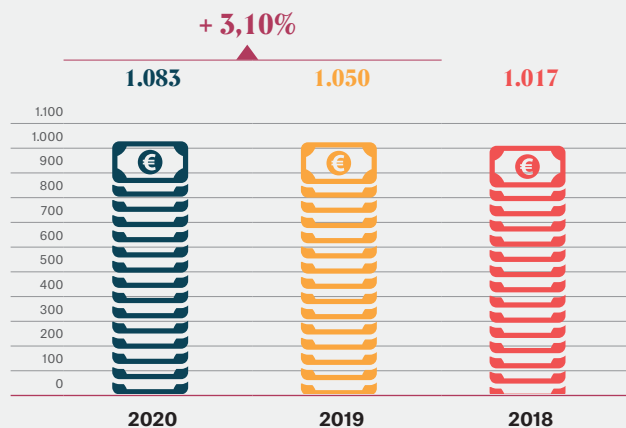
Taxa d'ocupació Andorra



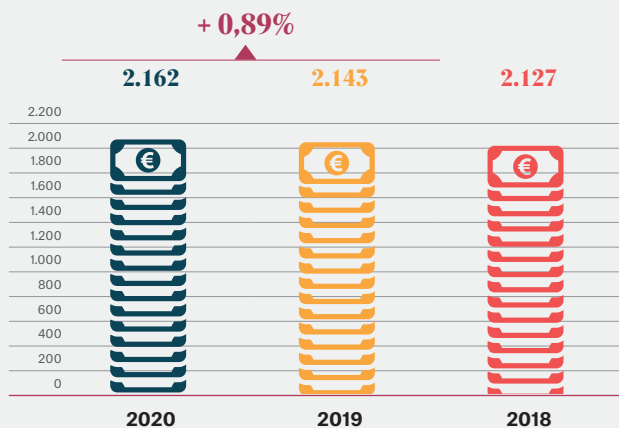
Taxa d'ocupació UE-28



Salari mínim (Euros)



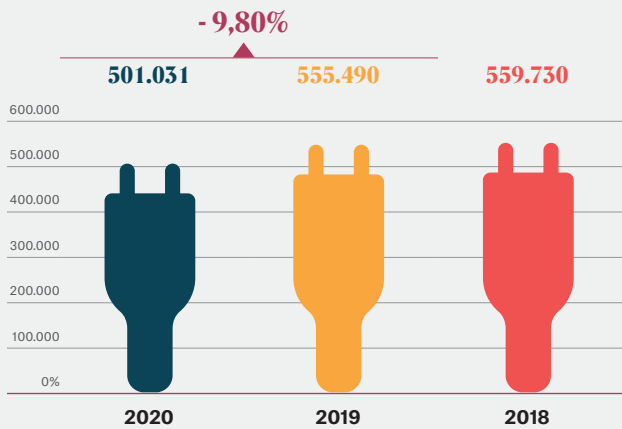
Salari mitjà (Euros)



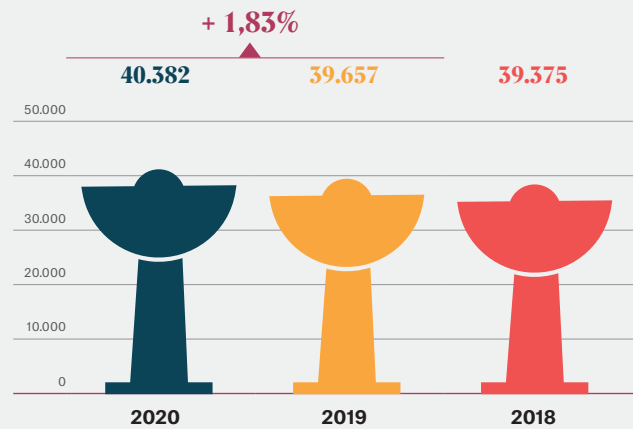
>> Xifres clau

Font: Departament d'Estadística-Govern d'Andorra

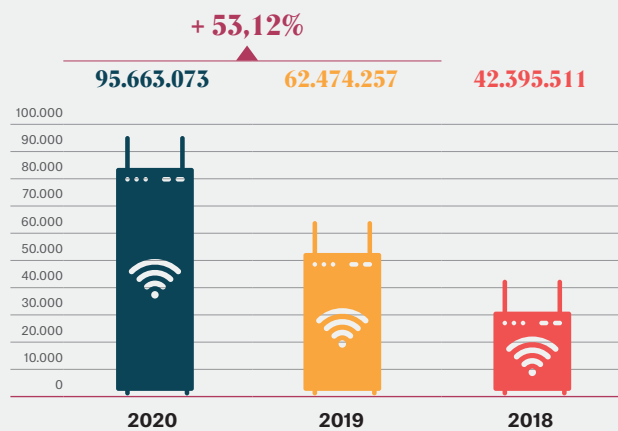
Consum energia (MW/ hora)



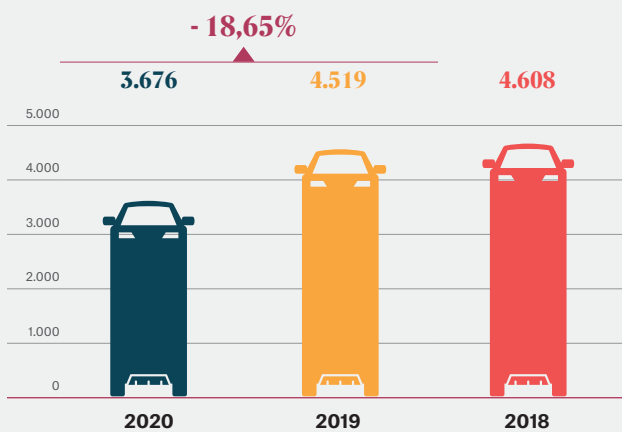
Telecomunicacions (Abonaments línies)



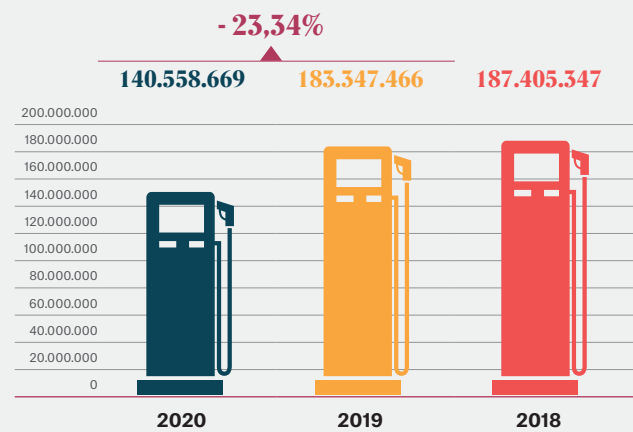
Tràfic Internet (Gigabytes)



Matriculació de vehicles



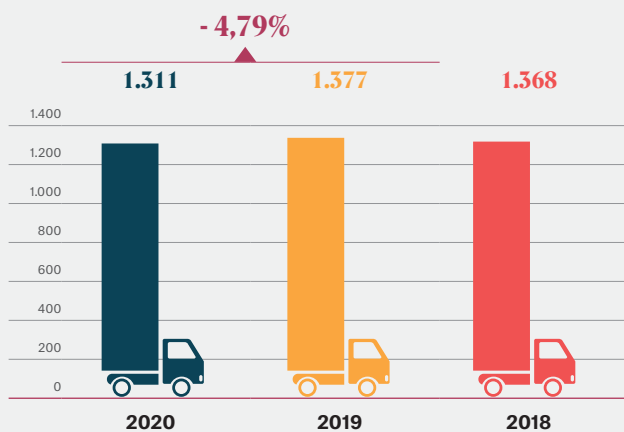
Importació de carburants (Litres)



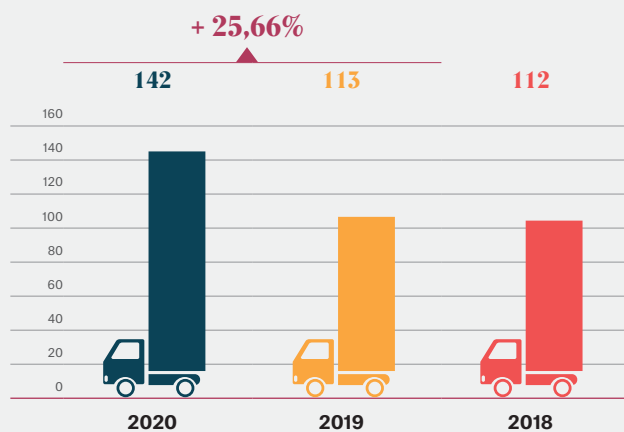
>> Xifres clau

Font: Departament d'Estadística-Govern d'Andorra

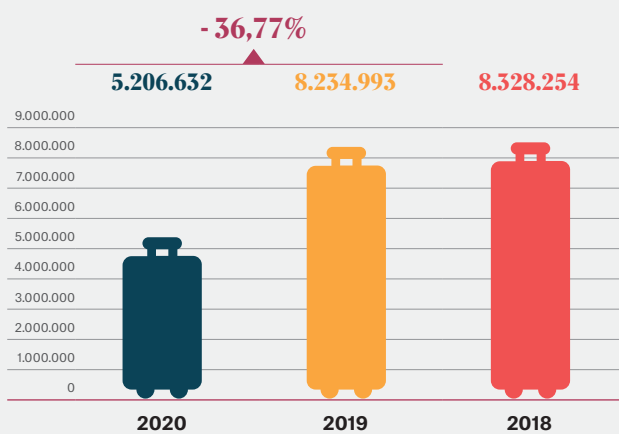
Importacions (Milions d'euros)



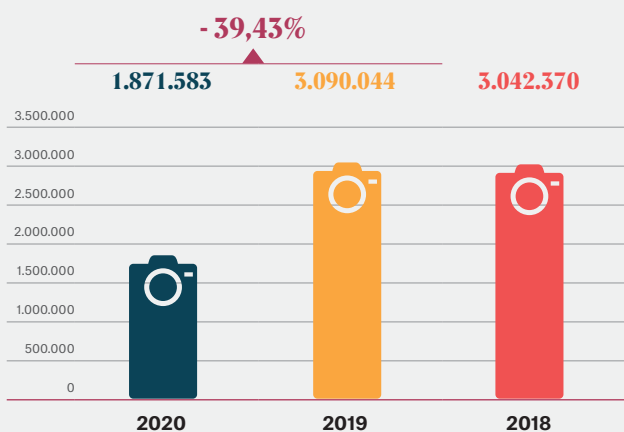
Exportacions (Milions d'euros)



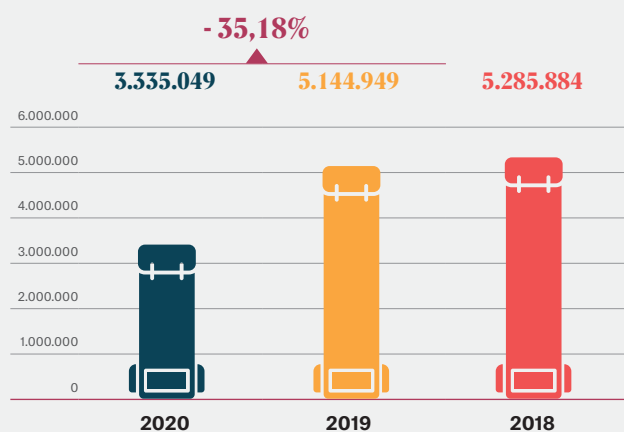
Nombre de visitants



Turistes



Excursionistes



>> Xifres clau

Font: Informes publicats per les agències de ràting.

Ràting País

Agència Standard & Poor's	31/12/2019	31/12/2020	15/01/2021
Llarg termini	BBB	BBB	BBB
Curt termini	A-2	A-2	A-2
Perspectiva	Positiva	Estable	Estable
Agència Fitch Ratings	31/12/2019	31/12/2020	29/01/2021
Llarg termini	BBB+	BBB+	BBB+
Curt termini	F2	F2	F2
Perspectiva	Estable	Estable	Estable

Per a més informació, vegeu el Capítol 10.



Monogràfics de temes rellevants

■ Adhesió del Principat d'Andorra al Fons Monetari Internacional (FMI)

Seguint el camí que el **Principat d'Andorra** ha recorregut els darrers anys, de transformacions i evolució cap a la transparència i l'homologació, amb una més gran integració en l'àmbit internacional, el gener del 2020 el país va sol·licitar l'accés al Fons Monetari Internacional (FMI) i l'octubre del mateix any esdevingué el **190è membre de l'organisme internacional**, finalitzant-ne així l'accés en un temps rècord.

La incorporació d'Andorra a l'FMI facilitarà l'assistència tècnica que proporciona l'organisme en àrees tan diverses com l'estadística macroeconòmica i la supervisió financera.

Durant els mesos de març i abril del 2021, personal tècnic de l'FMI va dur a terme la primera consulta anual del país dins del marc de **l'article IV del Conveni Constitutiu de l'FMI**. Els avaluadors van agrair a les autoritats i la resta de contraparts el fet de compartir informació i dades detallades, de participar en un diàleg constructiu sobre polítiques públiques i d'entaular una col·laboració productiva i transparent.

Les **conclusions preliminars** emeses sobre el país són molt positives, i des d'un punt de vista macroeconòmic, fan esment a l'estabilitat política del país, a la bona trajectòria de la disciplina fiscal, a l'existència d'una força laboral amb equilibri de gènere i a unes estacions d'esquí competitives a escala internacional. Destaca també el compromís de les autoritats amb una economia verda i digitalitzada, la diversificació dels serveis turístics i la negociació actual d'un Acord d'Associació amb la Unió Europea.

Com a part de l'Acord Monetari, els avaluadors es fan ressò de com el país ha transposat pràcticament tot el cabdal comunitari relatiu al sector financer.

Des d'una **perspectiva econòmica**, tot i que la pandèmia ha tingut un impacte econòmic considerable per al país, els avaluadors destaquen la bona gestió de les autoritats andorranes, que han respost amb mesures fiscals pal·liatives per permetre estabilitzar els ingressos reals i donar un suport econòmic a les empreses. Les previsions indiquen, tot i el context d'incerteses, que el creixement del PIB real repuntarà aquest 2021 amb una tendència a la baixa dels riscos.

Quant a la **política fiscal**, l'FMI és de l'opinió que el deute es manté en nivells sostenibles tot i haver-se situat temporalment per sobre del límit que fixa la regla d'estabilitat fiscal. L'augment d'ingressos fiscals durant la recuperació i la reducció de les mesures de la COVID-19 donarà lloc a superàvits primaris a partir del 2023, i a una reducció del deute fins a situar-se dins del límit de la regla fiscal del 40% del PIB.

A curt termini, la política fiscal s'ha de mantenir i, a mitjà termini, ha de possibilitar l'augment de la **inversió pública**. Algunes de les inversions previstes en tecnologies digitals i en la mitigació i adaptació al canvi climàtic podrien avançar-se a 2021 per donar suport a la recuperació. Aquest avançament de la inversió pública i l'augment de la despesa en l'àmbit de les infraestructures permetria millorar la competitivitat del sector turístic.

Així mateix, la diversificació de les fonts de finançament del Govern podran contribuir a augmentar el creixement a llarg termini i a mantenir el deute en nivells gestionables. Cal destacar la primera col·locació privada de bons a l'exterior, la qual va ser sobre-subscrita.

L'FMI insta les autoritats andorranes a acumular reserves internacionals per cobrir les seves necessitats de liquiditat davant futurs esdeveniments de tensió.



Des de la perspectiva del **sector bancari**, l'FMI destaca que els bancs van iniciar la pandèmia amb uns nivells sòlids de capital i guanys, derivats, entre d'altres, d'una exitosa estratègia de diversificació, i destaca que cal reforçar-ne la solidesa com a punt vertebrador de la recuperació econòmica.

Com a molts d'altres petits països on el sector bancari és important, els bancs andorrans estan exposats a riscos associats a les grans exposicions i a la concessió de préstecs a parts vinculades. A curt termini, garantir la bona salut dels bancs hauria de permetre'ls incrementar la concessió de préstecs quan la demanda del sector privat augmenti.

En última instància, l'FMI incideix en la importància de continuar millorant les **dades estadístiques** que les autoritats andorranes ja han començat a elaborar de manera satisfactòria i en un temps rècord.

■ COVID-19

La situació d'emergència sanitària ocasionada per la pandèmia del SARS-CoV-2 ha plantejat uns reptes d'una dimensió tal que el Principat d'Andorra mai no havia hagut d'afrontar en el passat recent, i ha fet necessària l'adopció de mesures excepcionals, de diversa naturalesa, per fer-hi front.

Mitjançant l'aprovació de la Llei 3/2020, del 23 de març, derogada per la **Llei 5/2020, del 18 d'abril, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia del SARS-CoV-2**, el Govern andorrà va aprovar tot un ventall de mesures que han permès aportar solucions necessàries i beneficioses per a les empreses, les persones assalariades i les persones que realitzen una activitat per compte propi, com també per a les famílies, en un context molt difícil en què durant un mes va ser necessari tancar completament l'economia.

Els diferents paquets aprovats inclouen mesures **laborals**, amb la implementació de mesures que no existien al país, com ara els expedients de regulació temporal d'ocupació (**ERTO**), de **seguretat social, fiscals i tributàries, d'arrendaments** amb la reducció de les rendes de locals comercials i dels habitatges de lloguer, d'instruments de crèdit bancaris amb l'aprovació d'un programa de **carències legals** de les quotes dels préstecs hipotecaris i personals per finançar l'adquisició de l'habitatge habitual, les reformes del mateix o el vehicle propi en el cas de particulars, i propietat comercial en el cas d'empreses, així com mesures de caràcter **administratiu i processal**.

A aquests instruments cal afegir l'aprovació de dos programes extraordinaris d'aval per a empreses i negocis per valor de 230 milions d'euros per finançar les despeses de funcionament i els venciments de les obligacions financeres (els anomenats **crèdits tous**).

Des de l'esclat de la crisi sanitària, el sector bancari ha treballat amb el Govern en el procés d'implementació d'aquestes mesures per fer front a les conseqüències de la crisi.

Amb la finalitat d'ampliar i complementar les carències legals aprovades pel Govern, els cinc bancs andorrans van aprovar un acord de **carències sectorials** que permet a les empreses i famílies afectades econòmicament per la COVID-19 ajornar el pagament del principal de crèdits o préstecs amb garantia hipotecària, com també els préstecs personals la finalitat dels quals fos la compra de vehicles, el finançament d'estudis, les reformes de l'habitatge, les despeses mèdiques i les necessitats del negoci.

Fins al 31 de desembre de 2020, els bancs havien gestionat més de 1.800 operacions per posar a disposició 134 milions d'euros en crèdits tous avalats pel Govern. Pel que fa a les carències, s'havien tramitat fins a aquesta data unes 350 peticions per un volum de gairebé 122 milions

>> Monogràfics de temes rellevants

d'euros. D'aquest import, el 20% fa referència a les carències legals, mentre que el 80% restant correspon a les carències sectorials.

Els bancs van atorgar també una nova **pòlissa de crèdit** al Govern per valor de **50 milions d'euros** i van gestionar la nova emissió de deute públic per fer front a les necessitats immediates de la pandèmia.

Fruit del procés de digitalització iniciat ja fa anys, els bancs han continuat garantint el servei a través del **teletreball** i sense deixar d'acompanyar el client per atendre les seves necessitats. El personal compta amb tots els mitjans necessaris a la seva disposició per continuar desenvolupant la seva tasca telemàticament, sense que l'operativa de les entitats se'n vegi ressentida.

■ Sistemes de garantia de dipòsits i d'indemnització dels inversors

L'any 2018, el Principat d'Andorra va transposar la Directiva 2014/49/UE relativa als sistemes de garantia de dipòsits i la Directiva 97/9/CE relativa als sistemes d'indemnització dels inversors mitjançant la **Llei 20/2018, del 13 de setembre, reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions**.

Aquesta transposició va comportar l'adaptació comunitària del règim que ja existia a Andorra des del 2011 regulat per la Llei 1/2011 de creació d'un sistema de garantia de dipòsits per a les entitats bancàries, i homologa amb la Unió Europea la protecció dels titulars de dipòsits i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Igual que la Directiva, la Llei andorrana estableix un període transitori durant el qual les entitats bancàries membres del Fons de garantia de dipòsits (**Fagadi**) han d'aportar anualment les contribucions que determini la seva Comissió Gestora, per disposar d'uns recursos financers ex-ante d'un import equivalent al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit el 30 de juny del 2024.

Són obligatòriament i exclusivament membres del Fagadi les entitats bancàries autoritzades per operar al Principat d'Andorra, i en són beneficiaris els depositants persones físiques i jurídiques, independentment de la seva nacionalitat o el seu domicili, que mantinguin dipòsits a les entitats bancàries andorranes.

L'import garantit dels dipòsits té com a límit la quantia de 100.000 euros.

Els recursos ex-ante del Fagadi han d'arribar al 0,8% dels dipòsits garantits amb data límit 30/06/24. Addicionalment, a partir d'aquesta data, les entitats bancàries continuaran fent aportacions anuals al Fons ex-ante a fi i efecte que assoleixi un nivell de recursos financers de l'1,6% en un termini de 8 anys a comptar a partir del 2024. Aquest percentatge excedeix amb escreix el 0,8% requerit amb caràcter general per la Directiva i el 0,5% que preveu com a possible lliandar per a sistemes bancaris altament reconcentrats, com el sistema bancari andorrà.

Pel que fa al sistema andorrà de garantia d'inversions (**Sagi**), la llei el manté com un sistema de garantia ex-post, on, a més de les entitats bancàries, també hi participen les entitats financeres d'inversió i les societats gestores d'organismes d'inversió col·lectiva.

El règim de cobertura es manté en 100.000 euros per titular, per sobre del nivell de cobertura de 20.000 euros establert per la Directiva.

■ Recuperació i resolució d'entitats bancàries (BRRD1)

La Directiva 2014/59/UE que regula el marc per a la recuperació i la resolució de les entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió (**BRRD1**) es va transposar parcialment a l'ordenament jurídic andorrà l'any 2015 mitjançant la Llei 8/2015, del 2 d'abril, de mesures urgents per implantar mecanismes de reestructuració i resolució d'entitats bancàries.

Aquesta llei, que va convertir Andorra en un dels primers països en transposar la BRRD1, ha estat aplicada amb èxit durant els darrers anys i ha donat resposta a la crisi bancària més rellevant que ha patit el país.

En aquest sentit, el Principat d'Andorra ha estat pioner en l'aplicació de la recapitalització interna (*bail-in*) en tota la seva extensió i en l'ús de l'instrument de l'entitat pont i de la segregació d'actius i passius, així com en la cessió del negoci, en la modificació de clàusules contractuals i en la paralització de l'activitat durant menys de quatre dies durant la primera migració d'actius i passius que es va dur a terme l'any 2016.

>> Monogràfics de temes rellevants

Amb l'aprovació de la Llei 7/2021, de 27 d'abril, de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió, que deroga la llei anterior, es complementa la transposició de la BRRD1.

Els objectius fonamentals són tant possibilitar la resolució de qualsevol institució financera d'una manera ordenada, sense interrupció sistèmica greu, com minimitzar, tant com sigui possible, el risc per als contribuents gràcies a la protecció de les funcions que resulten crítiques per al mercat financer i l'economia real, assegurant l'assumpció de les pèrdues per part dels accionistes i creditors de l'entitat en crisi.

És imprescindible afegir que les entitats han de garantir que en cas de dificultats hi hagi un coixí (*buffer*) suficient entre el capital i els dipòsits garantits que pugui servir per recapitalitzar l'entitat des de dins, sense que els contribuents es vegin afectats ni els dipositants compromesos. La BRRD1 anomena aquest coixí "requisit mínim de fons propis i passius admissibles" (més conegut per les sigles en anglès, MREL, *Minimum Requirements for Eligible Liabilities*), i és exigible a totes les entitats.

Aquest paràmetre és un requisit addicional i complementari dels requisits de capital, liquiditat i palanquejament per intentar garantir que l'instrument de recapitalització interna, el *bail-in*, sigui factible i creïble.

■ Digitalització

La tendència del sector bancari andorrà els darrers anys ha estat prioritzar la inversió tecnològica, especialment en projectes de transformació digital. Les principals motivacions per emprendre aquesta transformació neixen de la voluntat de la banca d'adaptar-se als canvis d'hàbits dels clients i fer front als nous reptes i a l'aparició de nous competidors.

Aquesta estratègia per a la digitalització endegada per la banca andorrana s'ha posat en valor amb la crisi de la COVID-19. La digitalització ha garantit que l'operativa bancària funcionés a ple rendiment i sense incidències, i que els serveis no hagin deixat de prestar-se. Tot i la reducció dels horaris d'obertura comercial i el confinament establert pel Govern d'Andorra, els clients dels bancs andorrans han pogut continuar efectuant les seves operacions i transaccions mitjançant els canals en línia establerts.

Els darrers anys, els bancs andorrans han destinat fins a 120 milions d'euros a impulsar aquesta transformació digital, sobretot per modificar l'arquitectura tecnològica de les empreses, avançar en la digitalització dels canals de comunicació, fer evolucionar la banca electrònica per oferir el nombre màxim de serveis en línia, i per millorar les fórmules d'identificació segura.

La transformació digital consisteix en l'aplicació de la tecnologia digital a totes les àrees de l'empresa, des de l'estructura interna dels bancs fins als processos, els productes i la relació amb els clients. El procés té a veure amb la tecnologia i amb les persones, i implica un canvi de mentalitat tant del personal com dels clients.

Aquesta important inversió ha anat en paral·lel amb l'increment dels usuaris digitals de les cinc entitats del país, que els darrers cinc anys han augmentat un 45,7%. També cal destacar l'espectacular creixement que han experimentat els usuaris d'aplicacions mòbils, amb una pujada del 356,8%. D'entre les operacions bancàries que es poden fer per Internet, les que més han crescut els darrers anys són els enviaments de diners i l'operativa de valors.

■ Solvència (CRD IV i CRR)

L'any 2018 va ser un any intens per al sector financer andorrà, entre d'altres raons, pel treball intens que va comportar la transposició de les normes integrades en l'anomenat "**paquet CRD IV**", constituït en primer lloc per la Directiva 2013/36/UE relativa a l'accés a l'activitat de les entitats bancàries i a la supervisió prudencial de les entitats bancàries i les empreses d'inversió (**CRD IV**) i pel Reglament UE núm. 575/2013 (**CRR**) i, en segon lloc, per decrets de transposició d'actes delegats i d'execució de la Comissió Europea i per comunicats tècnics del supervisor andorrà, l'Autoritat Financera Andorrana.

Aquest exercici de transposició dona compliment al compromís d'Andorra d'aplicar al seu ordenament jurídic aquelles directives i reglaments previstos a l'annex de l'Acord Monetari firmat entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea l'any 2011.

La transposició de la Directiva CRD IV ha requerit una modificació substancial de la normativa vigent andorrana en aquesta matèria, modificacions que recull la nova **Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió** i el

>> Monogràfics de temes rellevants

corresponent Reglament relatiu a l'adopció de normes tècniques de la Unió Europea aplicables en matèria de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió.

L'objectiu d'aquesta Llei és enfortir la resiliència del sector bancari i financer andorrà perquè estigui en una posició millor en cas de crisis econòmiques, com també garantir que les entitats bancàries continuïn finançant l'activitat econòmica i el creixement econòmic amb uns recursos propis adequats. Des del punt de vista de la liquiditat i el finançament, la Llei vol garantir que les entitats tinguin coixins de liquiditat suficients per fer front a possibles tensions als mercats, com també disposar d'una estructura de balanç que no descansi excessivament en el finançament a curt termini.

La Llei no es limita a la vigilància continuada de la solvència i gestió de riscos de les entitats, sinó que també regula el règim de supervisió, l'accés a l'activitat per part de les entitats bancàries, els requisits d'idoneïtat de l'alta direcció i dels accionistes amb participació qualificada, així com els requisits d'un govern corporatiu reforçat.

El Principat d'Andorra no ha estat aliè a les greus perturbacions econòmiques causades per la pandèmia de la COVID-19. Ateses aquestes circumstàncies excepcionals, Andorra ha aprovat modificacions al Reglament CRR en línia amb el **CRR "quick fix"** aprovat a escala europea, amb la implementació de certes adaptacions en resposta a la pandèmia de la COVID-19 que permeten l'adopció de mesures immediates per garantir que les entitats continuïn sent capaces de canalitzar els fons de manera efectiva cap a les empreses i les llars, i per mitigar l'impacte econòmic (Decret 102/2021, del 31-3-2021 de modificació del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió).

■ MiFID, abús de mercat i acords de garantia financera

El sector financer és un dels pilars principals de l'economia andorrana i està profundament interconnectat internacionalment per mitjà de la seva presència a d'altres mercats fora del Principat i també de la Unió Europea. És important per tant que el marc jurídic andorrà compleixi amb els estàndards internacionals en matèria de regulació financera.

En aquest sentit, i tal com ho preveu l'annex de l'Acord Monetari, Andorra s'ha compromès a aplicar, al seu ordenament jurídic, la Directiva 2004/39/CE relativa als mercats d'instruments financers; la Directiva 2006/73/CE per la qual s'aplica la Directiva 2004/39/CE pel que fa als requisits organitzatius i les condicions d'exercici aplicables a les entitats d'inversió i el Reglament 2006/1287 de la Comissió sobre les mesures d'execució de la Directiva 2004/39/CE pel que fa a les obligacions de tenir registres per a les societats d'inversió, la declaració de transaccions, la transparència dels mercats i l'admissió dels instruments financers al comerç. Tota aquesta normativa forma part del paquet normatiu conegut com a **MiFID I**.

L'antiga Llei 8/2013 ja havia transposat gran part de les directives més amunt esmentades, de manera que ja estaven parcialment incorporades a l'ordenament jurídic andorrà. No obstant això, es fa necessària una modificació de la Llei 8/2013 per complir amb la totalitat d'aquestes directives i de les seves normes d'implementació.

En data 15 de febrer del 2019 s'aprova la Llei de modificació de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercat i els acords de garantia financera.

Les modificacions dutes a terme suposen un avenç respecte del règim anterior i constitueixen una millora en la protecció dels mercats i dels clients de serveis d'inversió. També s'introdueixen millores en la classificació de clients, deures d'informació a clients, incentius, avaluació de la idoneïtat i l'adequació, la gestió i l'execució d'ordres, els conflictes d'interès, la protecció dels actius dels clients, els registres i els mercats.

■ Intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal

L'any 2014, i amb l'objectiu de lluitar contra l'evasió i el compliment fiscal, l'OCDE va aprovar el *Common Reporting Standard* (CRS), l'estàndard global de l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal entre jurisdiccions (IAI). Aquest estàndard estableix la manera en què les autoritats competents dels països adherits a aquest estàndard s'intercanvien informació en relació amb comptes financers, de manera automàtica i anualment.

El mateix any 2014, Andorra es va comprometre a implementar el CRS, i l'any 2016 va firmar un acord d'IAI amb la UE que incorpora l'estàndard CRS.

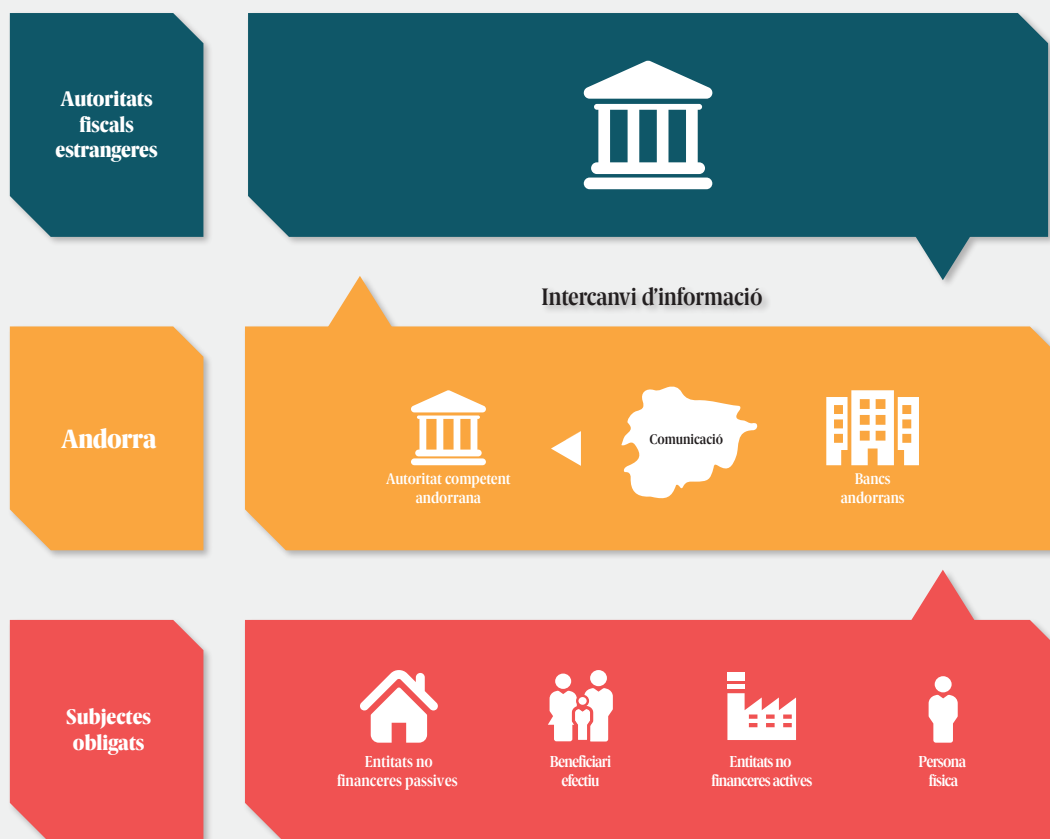
>> Monogràfics de temes rellevants

A escala nacional es va aprovar la Llei 19/2016 amb la finalitat de regular el marc jurídic necessari per acomplir aquest compromís d'IAI.

Seguint els calendaris establerts a l'estàndard internacional, Andorra va procedir amb el primer intercanvi de dades el setembre 2018 amb dades del 2017, i es va dur a terme amb 41 països, entre ells, els estats membres de la UE. Des del 2017 s'han anat ampliant progressivament les jurisdiccions amb les quals Andorra intercanvia la informació

fiscal fins arribar a les 95 jurisdiccions l'any 2020.

Des d'Andorran Banking s'ha seguit molt de prop el procés d'adopció de l'IAI mitjançant una comissió de treball creada ad hoc l'any 2014. A través d'aquesta comissió es van analitzar tots els requeriments establerts al CRS per poder intercanviar la informació en els terminis establerts, i es van elaborar diversos Q&A a mode de guia explicativa del contingut i el funcionament de l'IAI.



>> Monogràfics de temes rellevants

■ **Prevenió del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme**

Dins del marc de l'Acord Monetari, Andorra ha transposat la Directiva (UE) 2015/849 del Parlament i del Consell, de 20 de maig de 2015, relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme (4a Directiva), així com el Reglament (UE) 2015/847 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2015, relatiu a la informació que acompanya les transferències de fons.

Igualment, cal destacar que el Principat d'Andorra se sotmet de manera periòdica a les avaluacions del Consell d'Europa, realitzades pel Comitè d'experts per a l'avaluació de les mesures contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (Moneyval), avaluacions per a les quals resulta fonamental una implementació adequada i efectiva dels estàndards internacionals en la matèria, materialitzats en les recomanacions esmentades del Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI).

Tant la transposició de la normativa comunitària com la implementació de les recomanacions del GAFI, ambdues en constant evolució, requereixen una revisió general de la normativa nacional en matèria de prevenció i lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme i adoptar els nous principis.

Actualment, el projecte de llei que modifica la Llei 14/2017 per implementar la **5a Directiva** està en tràmit parlamentari.

• **5a avaluació Moneyval**

El Moneyval és el comitè d'experts del Consell d'Europa que avalua les mesures contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme preses per les jurisdiccions.

Durant l'any 2017 va tenir lloc la 5a avaluació d'Andorra, la base de la qual són les recomanacions del GAFI revisades del 2012 i la seva implementació efectiva.

De les 28 jurisdiccions que avalua el Moneyval, Andorra va ser la 6a en sotmetre's a la 5a avaluació.

Els treballs realitzats per materialitzar l'adaptació constant als estàndards internacionals en matèria de blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme han sigut molts, entre ells, l'elaboració d'una avaluació nacional del risc en compliment de la recomanació número 1 del GAFI.

El primer informe de la 5a avaluació publicat el 2017, destacava i valorava molt positivament els canvis legislatius profunds duts a terme al Principat en la prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, així com en la tipificació del delictes fiscal.

Des de la publicació del primer informe de la 5a avaluació, Moneyval ha aprovat dos informes de progrés, el primer el desembre 2018 i el segon el desembre 2019, destacant l'enorme progrés fet per Andorra en esmenar les deficiències tècniques identificades en avaluacions prèvies.

• **Reglament de beneficiaris efectius**

La Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme preveu l'obligació de les societats, associacions i fundacions constituïdes o registrades a Andorra, d'obtenir la informació relativa als beneficiaris efectius i mantenir-la de manera precisa i actualitzada. Aquesta obligació és desenvolupada pel Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius als registres d'entitats jurídiques, aprovat el 5 de setembre del 2018 pel Govern d'Andorra.

• **Tipificació del delictes fiscal**

Les recomanacions GAFI del 2012 inclouen la tipificació del delictes fiscal a la llista de delictes subjacents del blanqueig de capitals. Seguint la voluntat d'Andorra d'adoptar els estàndards i les recomanacions internacionals, es va procedir a modificar el Codi penal mitjançant la Llei 15/2017 qualificada de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal, aprovada el 13 de juliol de 2017, que regula la tipificació del delictes fiscal.

El legislador andorrà diferencia entre un tipus bàsic de delictes fiscal i un tipus agreujat, amb la finalitat que únicament el tipus agreujat sigui subjacent del delictes de blanqueig, utilitzant com a elements agreujants l'import defraudat (a partir de 150.000 euros) o cometre els fets en el marc d'una organització criminal.

• **Codi deontològic**

El 13 de gener de 2017, l'Assemblea General de l'Associació de Bancs Andorrans va aprovar una actualització del seu Codi deontològic que datava del 1990. El Codi recull les recomanacions principals de conducta professional adaptades als

>> Monogràfics de temes rellevants

nous estàndards internacionals. S'articula en línia amb el marc jurídic andorrà i amb aquells principis internacionals en la matèria, i complementa alhora la normativa de prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme i les recomanacions globals del GAFI.

La finalitat del Codi, adoptat de manera voluntària per totes les entitats membres de l'Associació, és establir, dins del marc de la normativa vigent en cada moment, els estàndards d'honestedat, integritat, professionalitat i confidencialitat que les entitats bancàries andorranes han de complir en les seves relacions amb clients, tercers, supervisors i reguladors. La seva publicació és una mostra més de l'adaptació de la banca andorrana a un marc transparent, modern i homologat.

■ Mitjans de pagament (PSD1 i PSD2)

En virtut de l'Acord Monetari, Andorra es va comprometre a aplicar al seu ordenament jurídic la Directiva 2007/64/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa als serveis de pagament al mercat interior. De la mateixa manera, l'Acord Monetari inclou la Directiva 2009/110/CE del Parlament Europeu i del Consell, sobre l'accés a l'activitat de les entitats de diners electrònics i al seu exercici, així com a la supervisió prudencial d'aquestes entitats.

Dites directives es van transposar mitjançant l'aprovació de la Llei 8/2018, de 17 de maig, dels serveis de pagament i el diner electrònic amb l'objectiu d'incloure les entitats de pagament i les entitats de diners electrònics com a noves entitats operatives del sistema financer andorrà, amb un règim jurídic propi, i regular els drets i les obligacions de proveïdors i usuaris en relació amb la prestació i la utilització de serveis de pagament i l'emissió de diners electrònics.

Les innovacions tecnològiques dels darrers anys i la necessitat de generar un entorn més segur i fiable per al desenvolupament dels serveis de pagament han fonamentat un nou marc legal europeu. La nova Directiva 2015/2366 del Parlament Europeu i del Consell, del 25 de desembre del 2015, sobre serveis de pagament al mercat interior, deroga la Directiva anterior 2007/64/CE i, entre d'altres, modifica la Directiva 2009/110/CE.

Els canvis que introdueix la nova directiva tenen com a objectius principals facilitar i millorar la seguretat en l'ús dels sistemes de pagament a través d'Internet i reforçar el nivell de protecció de l'usuari contra frauds i abusos potencials, com també

promoure la innovació en els serveis de pagament i establir un règim més protector dels drets dels usuaris en matèria de seguretat i transparència. La directiva també cobreix la prestació de dos nous serveis de pagament que no estaven previstos anteriorment, com són els serveis d'iniciació de pagaments i els serveis d'informació sobre comptes.

Tots aquests canvis s'han implementat en l'ordenament jurídic andorrà per mitjà d'una modificació de la Llei 8/2018, de 17 de maig. En data 13 de febrer del 2019 es publica el Text refós de la Llei dels serveis de pagament i el diner electrònic (**Llei PSD2**).

El Reglament relatiu al règim jurídic dels serveis de pagament i el diner electrònic i de les entitats de pagament i entitats de diner electrònic va ser aprovat el 21 de novembre del 2018.

• SEPA (*Single Euro Payments Area*)

La zona única de pagaments en euros (SEPA pel seu acrònim en anglès) va néixer al si de la Comunitat Europea per facilitar els pagaments en euros dins d'un àmbit geogràfic supranacional. És l'àrea en què ciutadans, empreses i altres agents econòmics poden efectuar i rebre pagaments en euros a Europa, dins i fora de les fronteres nacionals, en les mateixes condicions i amb els mateixos drets i obligacions, independentment del lloc en què es trobin.

SEPA és el sistema de pagaments europeu que desenvolupa instruments, estàndards, procediments i infraestructures comuns. Aquest escenari harmonitzat implica que no existeixin diferències tècniques entre els pagaments nacionals i internacionals, atès que són processats amb la mateixa facilitat, rapidesa, seguretat i eficiència.

En el seu marc més immediat s'inclouen tres instruments: les transferències, les domiciliacions bancàries i les transferències instantànies.

El 5 de març del 2019, les cinc entitats bancàries del Principat d'Andorra, Andbank, MoraBanc, Crèdit Andorrà, BancSabadell d'Andorra i Vall Banc, van passar a formar part de SEPA, seguint l'adhesió per part del Principat el dia 1 de març del 2019.

És a partir d'aquest moment que els bancs andorrans poden enviar i rebre transferències de conformitat amb els esquemes SEPA (*SEPA Credit Transfer - SCT*).

>> Monogràfics de temes rellevants

D'acord amb la normativa andorrana vigent, el segon trimestre del 2021 les entitats bancàries andorranes s'adhereixen a l'esquema SEPA de domiciliacions bancàries (SEPA Direct Debit - SDD), que permet domiciliar rebuts d'empreses andorranes o particulars a bancs tant andorrans com de la UE, i domiciliar rebuts d'empreses i particulars de la UE a bancs andorrans.

Amb la inclusió d'Andorra, l'àmbit geogràfic dels esquemes SEPA compta amb 36 països: els 27 estats membres de la Unió Europea més Gran Bretanya, Islàndia, Noruega, Liechtenstein, Suïssa, Mònaco, San Marino, Ciutat del Vaticà i el Principat d'Andorra.

■ Assegurances

Ja fa anys que el Principat d'Andorra va emprendre una actuació molt decidida amb l'objectiu d'aconseguir l'homologació plena del sistema financer a fi i efecte de facilitar-ne la consolidació i el desenvolupament en el nou entorn europeu i internacional del segle XXI.

En aquest context, el juny del 2017 es va aprovar la Llei 12/2017 d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra, i, el mes de desembre, el Reglament que completa la primera part del procés d'adaptació de la normativa andorrana al nou règim establert per la Unió Europea en matèria d'assegurances.

Els punts de referència d'actualització d'aquest marc jurídic són els criteris que emanen de l'Associació Internacional d'Inspectors d'Assegurances i el nou règim establert per la Unió Europea de Solvència II, regulat per la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 25 de novembre de 2009, així com la seva àmplia normativa de desenvolupament i les regles que dicta l'Autoritat d'Assegurances i Pensions de Jubilació.

El marc jurídic parteix de la premissa d'assumir els condicionants i la trajectòria del model actual andorrà, amb les peculiaritats derivades de la dimensió limitada del sector, i introdueix canvis imprescindibles amb vista a garantir la transparència i la solvència del sector.

El nou marc jurídic encarrega la funció de regulació i supervisió a l'Autoritat Financera Andorrana, organisme que assumeix dita tasca a partir del gener del 2018.

■ BEPS

BEPS (de l'anglès *Base Erosion and Profit Shifting*, en català "Erosió de la base imposable i trasllat de beneficis") és un terme que designa les estratègies de planificació fiscal utilitzades per empreses multinacionals per traslladar els seus beneficis a països d'escassa o nul·la tributació.

L'any 2013, l'OCDE va crear el projecte BEPS, una iniciativa per combatre aquestes pràctiques d'evasió fiscal a escala internacional. Aquesta iniciativa se sotmet a una actualització constant i progressiva que es canalitza mitjançant el grup de treball creat l'any 2015 per impulsar un marc inclusiu d'implementació de mesures del projecte BEPS desenvolupant normes internacionals.

El 7 de juny del 2017, Andorra va firmar el Conveni multilateral d'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base imposable i el trasllat dels beneficis (MLI), que transposa a la normativa internacional més de 2.000 convenis fiscals a escala mundial. L'MLI ofereix als governs solucions concretes per lluitar contra les pràctiques fiscals nocives, la prevenció de l'abús de conveni i l'informe país per país, entre d'altres.

L'OCDE planteja la conveniència de mantenir vigents determinats tipus de règims fiscals o, si escau, de modificar-los per garantir el respecte dels requisits de substància i transparència que constitueixen l'element definidor del Projecte BEPS.

En el context del compromís d'Andorra d'adoptar un conjunt de normes mínimes i aplicar-les de manera coherent, es va procedir a modificar la Llei de l'impost sobre societats per evitar la vigència de certs règims fiscals que podien entendre's susceptibles de generar un risc potencial d'erosió de les bases de tributació de l'impost sobre societats. El 19 d'abril de 2018 es va aprovar la Llei 6/2018, de modificació de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre societats.

El 15 de novembre de 2018, el Fòrum sobre Pràctiques Fiscals Perniciososes (FHTP) de l'OCDE va avalar aquests canvis conclouent favorablement respecte als règims fiscals especials d'Andorra i determinant que aquests havien deixat de ser potencialment perjudicials.

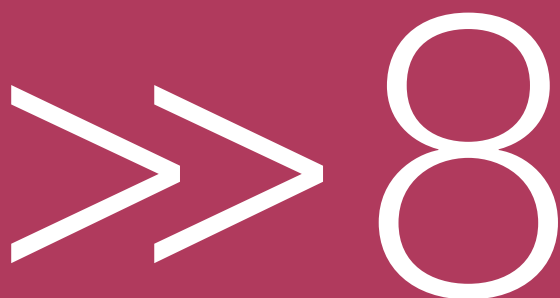
La Unió Europea va tenir present les conclusions de l'FHTP a l'hora d'efectuar l'actualització de

>> Monogràfics de temes rellevants

la seva llista de països considerats com a no cooperants en matèria fiscal. Conseqüentment, en data 5 de desembre de 2018, **la UE va publicar l'exclusió d'Andorra de la llista gris de països no cooperants en matèria fiscal.**

Alhora, el 19 d'octubre de 2018, Andorra va adherir-se a l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país amb totes les autoritats competents signatàries de l'acord (jurisdiccions recíproques). Aquest acord s'emmarca dins dels compromisos adoptats amb els estàndards internacionals i amb la posada en marxa de les reformes liderades per l'OCDE en matèria BEPS.





Legislació: Marc normatiu andorrà

Marc tributari

■ Normativa andorrana

Text refós del 7 de febrer del 2018 de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari.

IMPOSTOS I TAXES ACTUALMENT VIGENTS

Impostos

Impost sobre societats (IS)	Tipus general 10%
Impost sobre la renda de persones físiques (IRPF)	Tipus general 10%
Impost sobre la renda de no-residents (IRNR)	Tipus general 10%
Impost general indirecte (IGI)	Tipus general 4,5%
Impost indirecte sobre la prestació de serveis d'assegurances	Tipus general 4%
Impost sobre les transmissions patrimonials (ITP)	3% comunal 1% estatal

En data 20 d'octubre de 2017 s'aprova la **Llei de règim fiscal de les operacions de reorganització empresarial** i de modificació de la Llei 95/2010, del 29 de desembre, de l'impost sobre societats; de la Llei 5/2014, del 24 d'abril, de l'impost sobre la renda de les persones físiques; de la Llei 21/2014, del 16 d'octubre, de bases de l'ordenament tributari; de la Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada, i de la Llei 21/2006, del 14 de desembre, de l'impost sobre les plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries.





Taxes

Taxa sobre el registre de titulars d'activitats econòmiques

Taxa sobre el consum (règim duaner). Tipus general 0 - 3% (*)

Taxa sobre la tinença de vehicles

Taxa sobre el registre de marques

(*) Tipus impositius específics per exemple per a les begudes alcohòliques i el tabac.

Sistema fiscal comunal

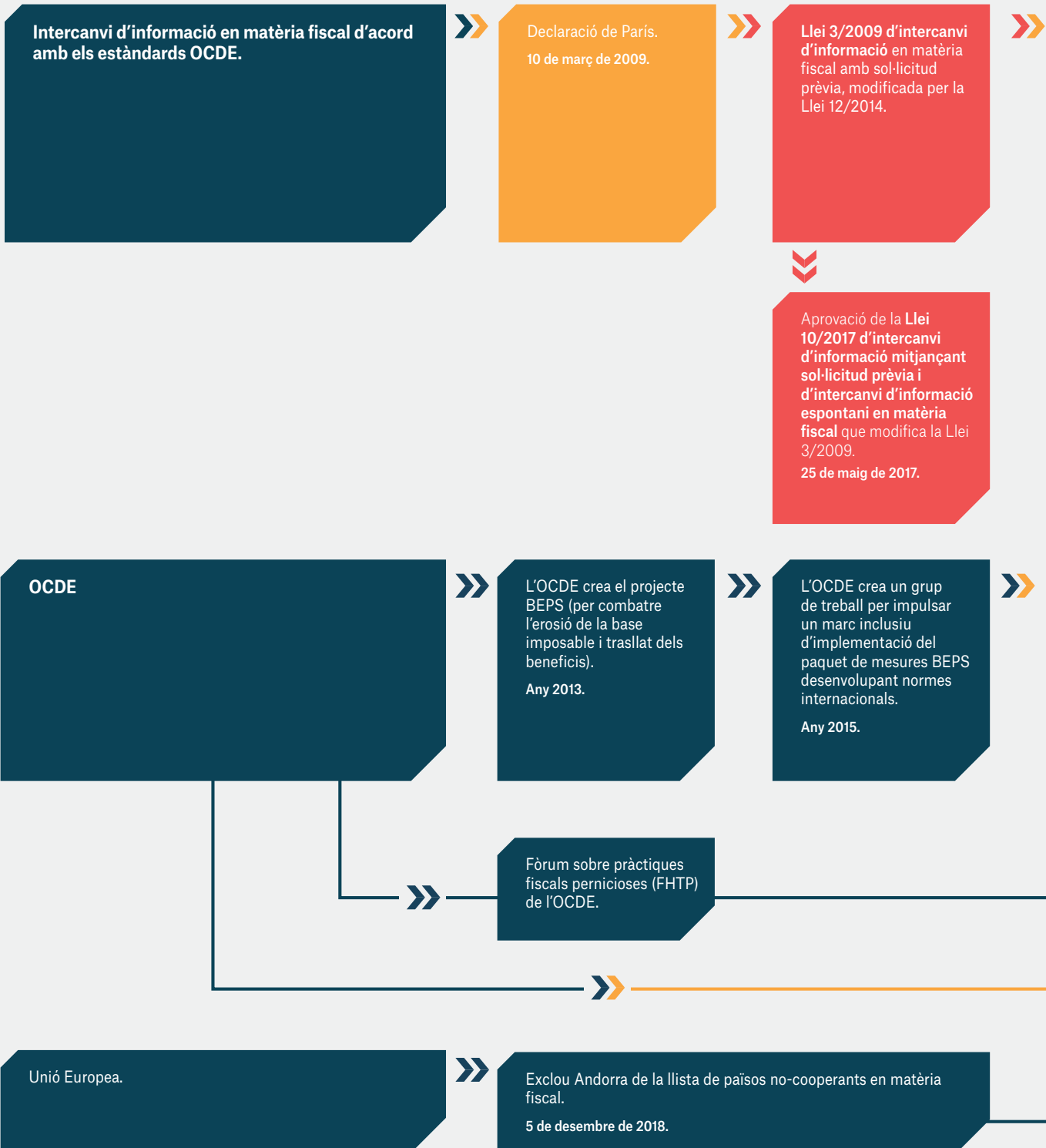
Cada Comú té la seva pròpia regulació, dins del seu ordenament tributari en vigor.

El règim fiscal que s'estableix en aquesta llei no té efectes exclusivament en el tractament de les operacions de reorganització empresarial en matèria dels tributs directes, és a dir, l'impost sobre societats, l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals o l'impost sobre la renda de les persones físiques, sinó que és comprensiu de tots els impostos andorrans que poden meritarse en aquests tipus d'operacions.

>> Legislació: Marc normatiu andorrà

Marc fiscal

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions
 ■ Acords internacionals
 ■ Normativa andorrana
 ■ Lleis en tràmit parlamentari



>> Legislació: Marc normatiu andorrà

2013
Signatura del conveni d'assistència mútua en matèria fiscal amb l'OCDE, 5 de novembre de 2013.
Es ratifica amb data 28 de juliol de 2016.

2015
Firma de l'acord multilateral d'intercanvi automàtic d'informació. (MCAA).

2016
Acord entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea relatiu a l'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.
12 de febrer de 2016.
Entra en vigor l'1 de gener de 2017.

Llei 19/2016, del 30 de novembre, d'intercanvi automàtic d'informació en matèria fiscal.
Entra en vigor l'1 de gener de 2017.
Llei modificada en data 30 de novembre de 2017 i en data 26 de juliol de 2018.

Acords d'intercanvi d'informació signats amb 24 països, entre els quals: Espanya, França i Portugal.

Convenis de doble imposició signats amb 8 països.

(*)

Andorra s'adhereix al marc inclusiu BEPS.
14 d'octubre de 2016.

Andorra firma el Conveni multilateral d'aplicació de les mesures relatives als convenis fiscals per prevenir l'erosió de la base imposable i el trasllat dels beneficis.
7 de juny de 2017.

Aprovació de la **Llei 6/2018, del 19 d'abril**, de modificació de la Llei 95/2010, de l'impost sobre societats, amb la finalitat d'adaptar aquesta norma a les disposicions previstes pels plans d'acció del BEPS, entre els quals s'inclou la revisió dels règims fiscals especials perquè no es consideri que constitueixen competència fiscal deslleial i que permeten l'erosió de bases imposables i el trasllat artificial de beneficis.
19 d'abril de 2018.

Avala els canvis respecte als règims fiscals d'Andorra.
15 de novembre de 2018.

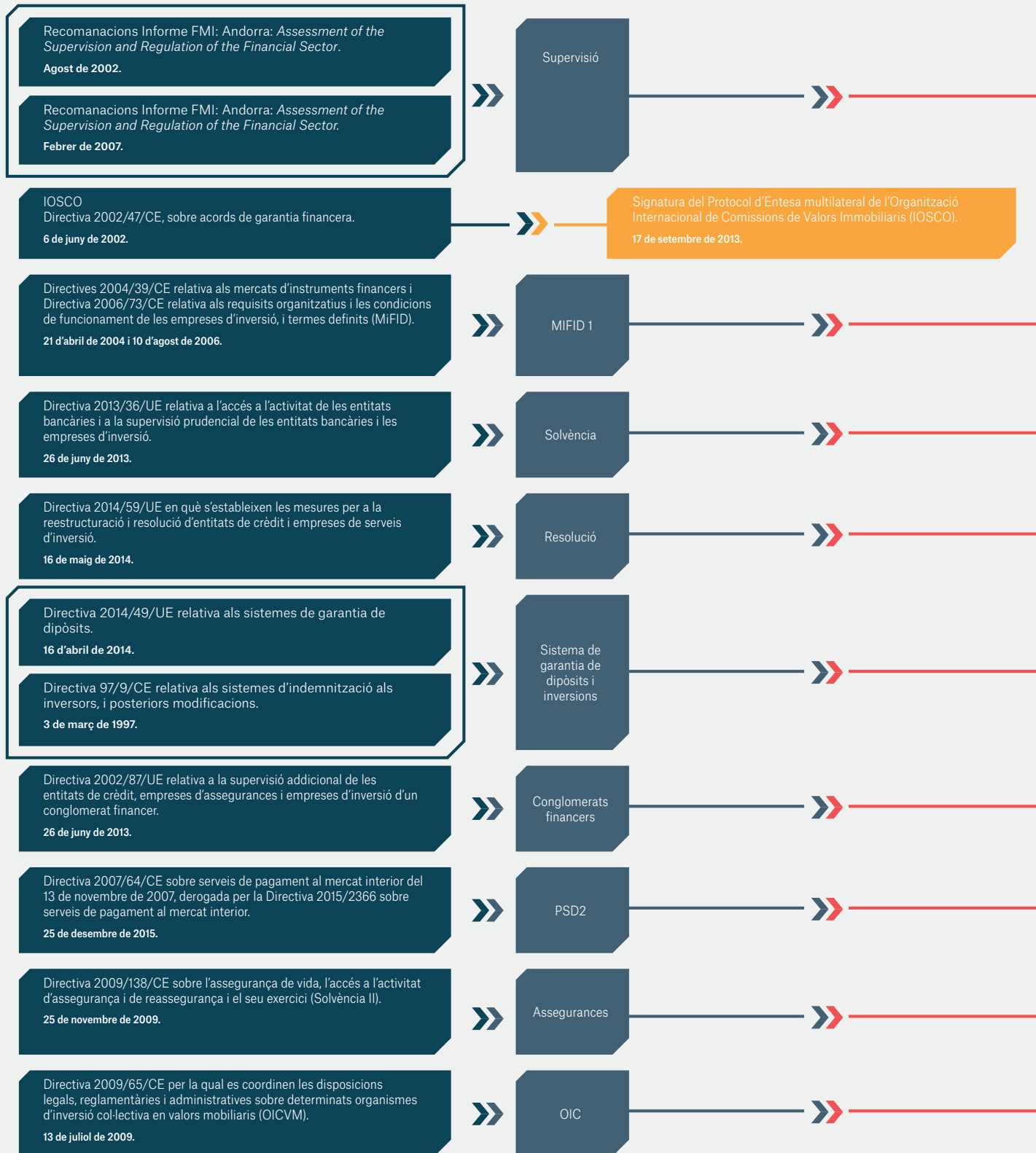
Andorra s'adhereix a l'acord multilateral de l'OCDE que permet intercanviar informació país per país.
19 d'octubre de 2018.

(*) En data 25 de maig de 2021, el Principat d'Andorra i San Marino rubriquen un conveni de doble imposició que està pendent de ratificació i entrada en vigor.

>> Legislació: Marc normatiu andorrà

Marc financer

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions ■ Acords internacionals ■ Normativa andorrana ■ Lleis en tràmit parlamentari



>> Legislació: Marc normatiu andorrà

Text refós de la Llei 10/2013, del 23 de maig de 2013, de l'Institut Nacional Andorrà de Finances.

24 de juliol de 2019.

Text refós de la Llei 35/2010, de 3 de juny, del règim d'autorització per a la creació de noves entitats operatives del sistema financer andorrà.

19 de febrer de 2020.

Text refós de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera.

19 de febrer de 2020.

Text refós de la Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres al Principat d'Andorra.

19 de febrer de 2020.

En data 1 de gener del 2017 va entrar en vigor el Decret que aprova el nou marc comptable basat en les NIIF-UE.

Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial de les entitats bancàries i les empreses d'inversió.

20 de desembre de 2018.

Llei 7/2021 de recuperació i de resolució d'entitats bancàries i d'empreses d'inversió

29 d'abril de 2021.

Text refós de la Llei 20/2018, del 13 de setembre, reguladora del Fons andorrà de garantia de dipòsits i del Sistema andorrà de garantia d'inversions.

4 de març de 2020.

Llei 36/2018 de conglomerats financers.

20 de desembre de 2018.

Text refós de la Llei 8/2018 i de la Llei 27/2018 dels serveis de pagament i el diner electrònic.

6 de febrer de 2019.

Llei 12/2017 d'ordenació i supervisió d'assegurances i reassegurances del Principat d'Andorra.

22 de juny de 2017.

Llei 10/2008 de regulació dels organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà.

12 de juny de 2008.

Aprovació del Decret 102/2021, del 31-3-2021 de modificació del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (**CRR quick fix**).

>> Legislació: Marc normatiu andorrà

Marc de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme

■ Normativa internacional, estàndards i recomanacions
 ■ Acords internacionals
 ■ Normativa andorrana
 ■ Lleis en tràmit parlamentari

Normativa internacional, estàndards i recomanacions



Conveni relatiu al blanqueig, al descobriment, a l'embargament i a la confiscació dels productes del crim, ratificat el 8 de novembre de 1999.

Conveni penal sobre la corrupció, fet a Estrasburg el 27 de gener de 1999, ratificat el 18 d'octubre de 2007.

Conveni internacional per a la repressió de la falsificació de moneda i Protocol, fet a Ginebra el 20 d'abril de 1929, ratificat el 22 de març de 2007.

Conveni del Consell d'Europa per a la prevenció del terrorisme, fet a Varsòvia el 16 de maig del 2005, ratificat el 6 de maig de 2008.

Conveni internacional per a la repressió del finançament del terrorisme, fet a Nova York el 9 de desembre de 1999, ratificat el 12 de juny de 2008.

Informes Avaluacions Moneyval
1999-2002
2002-2003
2005-2008
2011-2015

Setembre de 2017: aprovació de l'informe de la 5a avaluació.
Desembre de 2018: 1r informe de progrés de la 5a avaluació.
Desembre de 2019: 2n informe de progrés de la 5a avaluació.

Directiva 2005/60/CE relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 26 d'octubre de 2005 (3a Directiva).

Directiva 2015/849 relativa a la prevenció de la utilització del sistema financer per al blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, de 20 de maig de 2015 (4a Directiva).

Directiva 2006/70/CE relativa a la definició de persones políticament exposades i als criteris tècnics aplicables als procediments de diligència, d'1 d'agost de 2006.

Reglament 1781/2006 relatiu a la informació sobre els ordenants que acompanya les transferències de fons, de 15 de novembre de 2006.

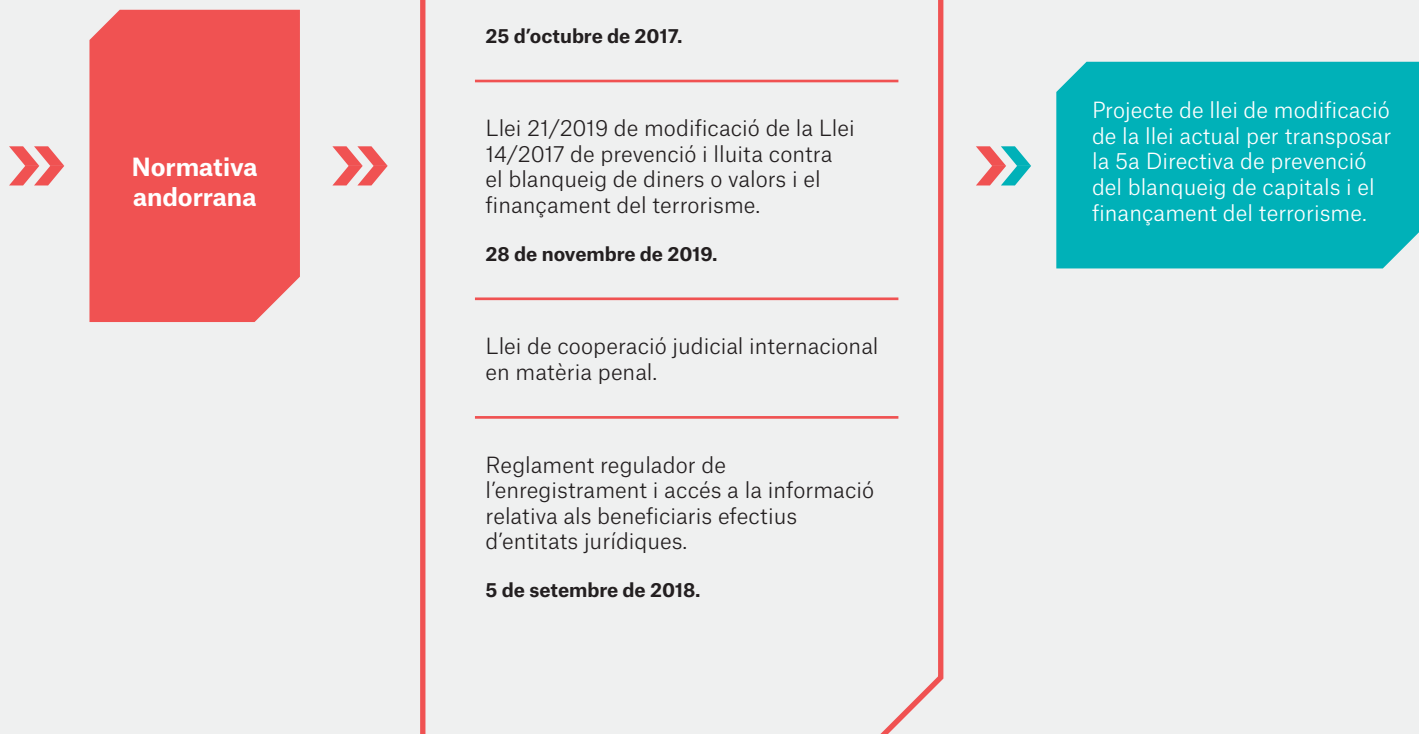
Recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO).

Recomanacions del Grup d'Acció Financera (GAFI).



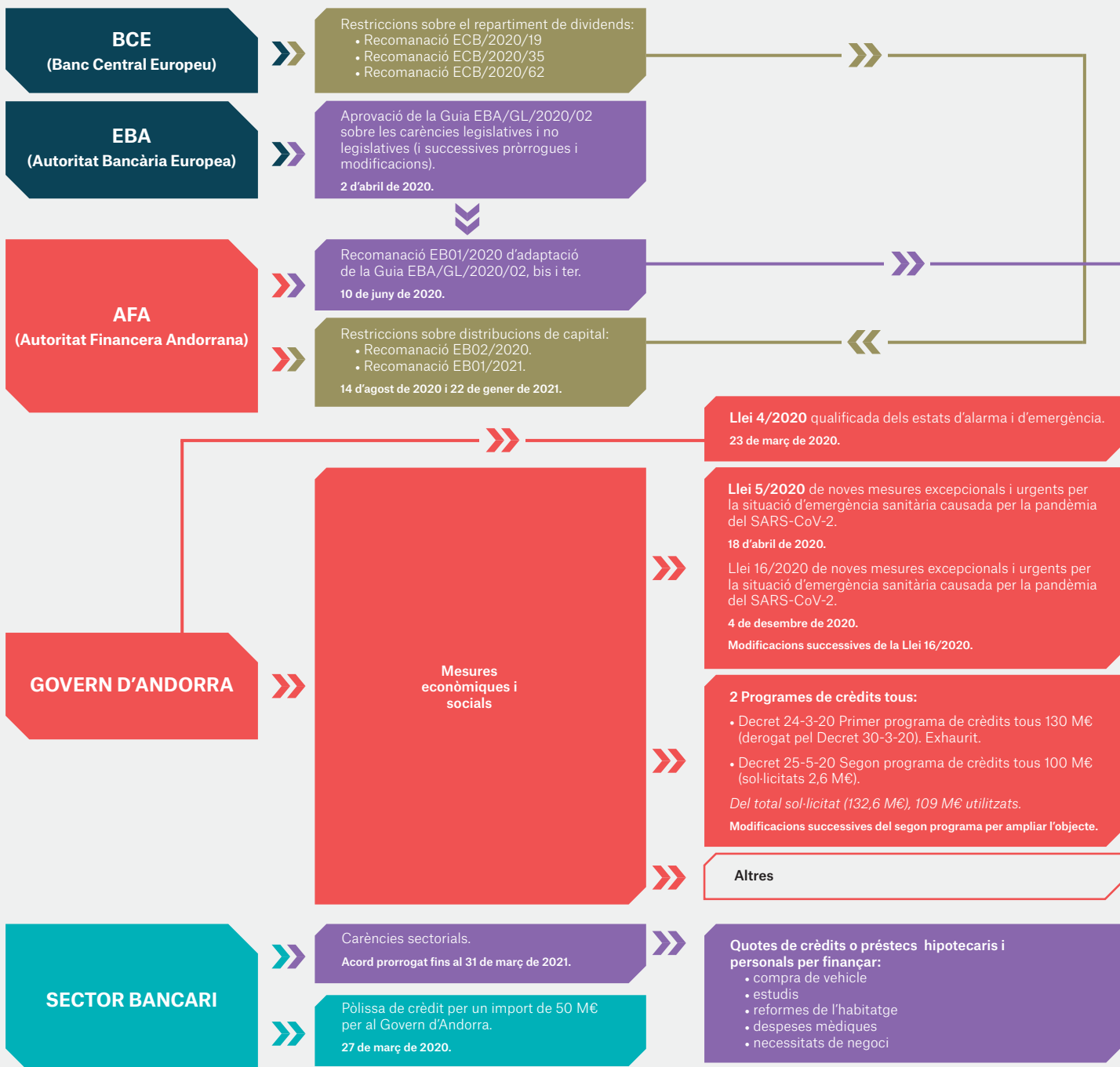
HOMOLOGACIÓ

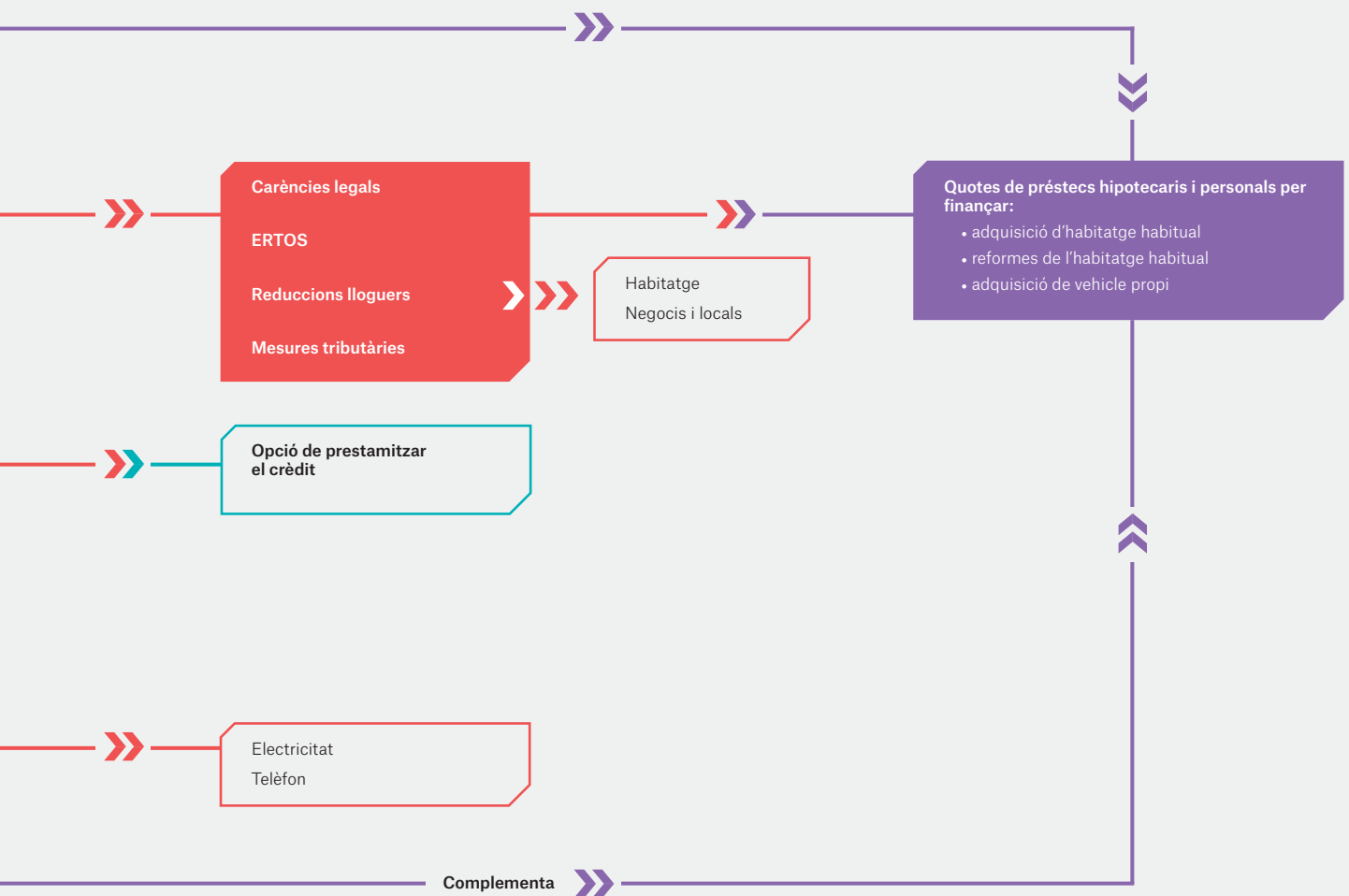
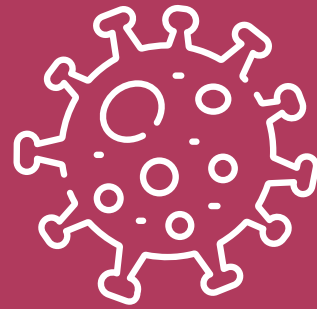
>> Legislació: Marc normatiu andorrà

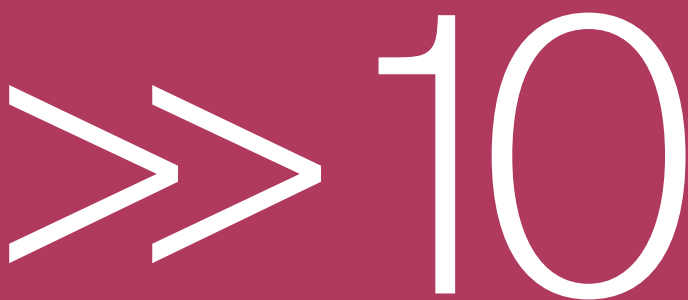


>>> 9

Infografia COVID-19







El sector bancari andorrà

El sector bancari andorrà està constituït per un total de cinc grups bancaris amb 90 anys d'experiència en banca. Les principals àrees de negoci són la banca privada i la gestió d'actius, i les assegurances i la banca comercial, tant per a particulars com per a empreses. Les entitats bancàries andorranes operen als mercats internacionals a través de les seves filials, situades principalment entre Europa i Amèrica.

És un sector clau en l'economia del país pirinenc pel seu pes dins del PIB, de prop del 20%, però també per les implicacions que té a la societat com agent de canvi. Es caracteritza per la seva prudència en la gestió, per una solvència per sobre de la mitjana europea atesa l'especificitat del negoci i del país, i per la seva alta qualificació i especialització tant en banca comercial com en banca privada.

EL SECTOR BANCARI ÉS UN DELS MOTORS DE L'ECONOMIA ANDORRANA I HA ESTAT UN ACTOR CLAU PER GARANTIR LA LIQUIDITAT EN EL SISTEMA DURANT LA CRISI DE LA COVID-19

Aquest sector, que compta amb un personal altament qualificat i un entorn d'estabilitat política i social en un país amb més de 700 anys d'història, tradició i dinamisme, està regulat i supervisat per l'Autoritat Financera Andorrana (AFA) i per la Unitat d'Intel·ligència Financera (UIFAND) com a òrgan independent que impulsa i coordina les mesures de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

Model de negoci consolidat

La darrera dècada, el sistema financer andorrà ha fet front a canvis reguladors constants en la normativa internacional, com són la implementació de la regulació en temes de transparència fiscal,

les mesures per a la cooperació penal internacional i la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme, i en regulació bancària.

EL SISTEMA FINANCER, JUNTAMENT AMB EL DE LES ASSEGURANCES, REPRESENTA APROXIMADAMENT EL 20% DEL PIB

El sector bancari andorrà s'ha transformat en un model de negoci que s'ha adaptat als canvis que s'han produït al mercat i a l'entorn. La tendència del sector ha estat prioritzar la inversió tecnològica, especialment en projectes de transformació digital per donar un servei millor als clients, i adaptar els equips i processos per implementar en un temps rècord la revolució reguladora que han afrontat també els bancs europeus.

La transformació digital ha estat un dels pilars fonamentals de les entitats per poder fer front amb garanties a la crisi de la COVID-19, que ha comportat un impacte a escala mundial.

El 2019 va ser el primer exercici en què les entitats presentaven la ràtio de solvència segons els criteris europeus de Basilea III, després de l'entrada en vigor, el gener del 2019, de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (coneguda com CRD IV). Aquesta ha estat una fita clau per culminar el procés de la plena homologació del sistema financer andorrà.

La ràtio de solvència CET 1 (*phase-in*) és del 18% a 31 de desembre del 2020, per sobre de la mitjana dels bancs europeus, que se situa en el 15,5% segons dades EBA del 31 de desembre 2020.

La confiança en el sector bancari andorrà es veu enfortida pels darrers informes de Moneyval, que destaquen la feina feta per Andorra en matèria de prevenció del blanqueig i la consideració com a país cooperant segons l'ECOFIN.



**Prestació de serveis
amb valor afegit**



**Força
internacionalització**



**Sostenibilitat
i rendibilitat**

EL SECTOR BANCARI GAUDEIX D'UNES EXCEL·LENTS RÀTIOS DE SOLVÈNCIA I LIQUIDITAT

El sector va tancar l'exercici 2020, un any marcat per la COVID-19, amb un resultat agregat de 84 milions d'euros després de realitzar unes provisions extraordinàries de 33 milions d'euros, seguint les recomanacions del supervisor i les directrius a escala internacional. Tot i la pandèmia, la banca ha incrementat el volum dels recursos gestionats de clients un 4%, fins als 51.735 milions d'euros, la inversió creditícia un 4,5%, i la ràtio de solvència fins al 18% CET1 (*phase-in*).

Els tipus d'interès baixos, l'adaptació contínua a la normativa bancària internacional i les fortes

inversions tecnològiques pressionen els resultats del sector amb una rendibilitat financera (ROE) que se situa en un 5,46%, per sobre de la mitjana de bancs europeus (2% segons les dades de l'EBA a 31 de desembre del 2020).

El 2020 ha estat un any difícil, i determinat per l'efecte de la pandèmia, però les entitats andorranes han mantingut la seva fortalesa i atractiu a nivell de captació de recursos de clients. Les provisions per la crisi sanitària han tingut una incidència significativa sobre el compte de resultats, sense malmetre la sòlida posició en termes de solvència i liquiditat.

EL SECTOR BANCARI AFRONTA EL REPTES DE FUTUR AMB UNA SÒLIDA POSICIÓ EN TERMES DE SOLVÈNCIA I LIQUIDITAT

CARACTERÍSTIQUES PRINCIPALS DEL SECTOR BANCARI ANDORRÀ

Banca internacional de proximitat: l'evolució del sector bancari s'ha estimulat mitjançant la prestació de serveis de valor afegit i la forta internacionalització, amb un creixement sostenible i rendible.

Prestació de serveis bancaris amb valor afegit: el model de negoci de la banca andorrana es basa en oferir els millors serveis de banca privada i gestió d'actius als clients, com també en potenciar el dinamisme de l'economia real a través de la banca comercial enfocada als particulars i empreses. El procés de digitalització viscut per les entitats és un punt fort per oferir un producte adaptat a les necessitats digitals dels clients, el qual s'ha posat en valor durant aquesta pandèmia.

Força internacionalització: l'ambiciosa estratègia de creixement i diversificació de la banca andorrana es basa en un model de banca universal, sense perdre de vista els serveis i una forta internacionalització. El sector bancari andorrà està present a Europa, Estats Units, Amèrica Llatina i l'Orient Mitjà.

Creixement sostenible i rendible: els recursos gestionats pels bancs andorrans s'han duplicat els darrers deu anys, amb un accelerament a partir del 2011. Tot i aquest creixement, els bancs han mantingut unes ràtios de liquiditat i solvència saludables, característica històrica de la banca andorrana.

>> El sector bancari andorrà

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS AGREGATS DE LA BANCA ANDORRANA

(Milers d'euros)

Actiu	2020	% s/ Total	2019 (*)	% s/ Total	Var. (%) 20-19
Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista	2.111.218	13,92%	1.724.498	11,62%	22,43%
Actius financers mantinguts per negociar	348.424	2,30%	322.915	2,18%	7,90%
Actius financers no destinats a negociar valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats	587.582	3,87%	670.540	4,52%	(12,37%)
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	78.551	0,52%	59.020	0,40%	33,09%
Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	1.423.599	9,38%	1.845.715	12,44%	(22,87%)
Actius financers a cost amortitzat	9.200.220	60,65%	8.681.997	58,50%	5,97%
Derivats - Comptabilitat de cobertures	4.237	0,03%	937	0,01%	N/A
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	27.962	0,18%	28.743	0,19%	(2,72%)
Inversions en negocis conjunts i associades	82.894	0,55%	73.339	0,49%	13,03%
Actius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	36.827	0,24%	41.825	0,28%	(11,95%)
Actius tangibles	498.367	3,29%	535.461	3,61%	(6,93%)
Actius intangibles	425.468	2,80%	453.961	3,06%	(6,28%)
Actius per impostos	48.374	0,32%	57.794	0,39%	(16,30%)
Altres actius	147.894	0,97%	207.005	1,39%	(28,56%)
Actius no corrents i grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	148.339	0,98%	136.946	0,92%	8,32%
TOTAL ACTIU	15.169.956	100,00%	14.840.696	100,00%	2,22%
Passiu	2020	% s/ Total	2019 (*)	% s/ Total	Var. (%) 20-19
Passius financers mantinguts per negociar	157.892	1,04%	101.619	0,68%	55,38%
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	449.227	2,96%	454.444	3,06%	(1,15%)
Passius financers a cost amortitzat	12.315.815	81,19%	12.036.738	81,11%	2,32%
Derivats - Comptabilitat de cobertures	40.134	0,26%	53.147	0,36%	(24,49%)
Canvis de valor raonable dels elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	676	-	794	0,01%	(14,86%)
Passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	339.681	2,24%	340.994	2,30%	(0,39%)
Provisions	65.492	0,43%	79.757	0,54%	(17,89%)
Passius per impostos	26.467	0,17%	26.548	0,18%	(0,31%)
Altres passius	188.778	1,24%	220.222	1,48%	(14,28%)
Passius inclosos en grups alienables d'elements mantinguts per a la venda	-	-	-	-	-
TOTAL PASSIU	13.584.160	89,55%	13.314.263	89,71%	2,03%
Patrimoni net	2020	% s/ Total	2019 (*)	% s/ Total	Var. (%) 20-19
Capital	245.470	1,62%	245.470	1,65%	-
Prima d'emissió	142.391	0,94%	142.391	0,96%	-
Instruments de patrimoni emesos diferents de capital	34.800	0,23%	35.000	0,24%	(0,57%)
Altre resultat global acumulat	(34.994)	(0,23%)	(2.546)	(0,02%)	N/A
Guany acumulats	819.686	5,40%	697.547	4,70%	17,51%
Reserves de revaloració	2.288	0,02%	2.288	0,02%	-
Altres reserves	275.893	1,82%	285.709	1,93%	(3,44%)
Accions pròpies (-)	(2.767)	(0,02%)	(2.760)	(0,02%)	0,27%
Resultat de l'exercici atribuïble als propietaris de la dominant	83.609	0,55%	111.883	0,75%	(25,27%)
Dividend a compte (-)	-	-	-	-	-
Fons propis	1.566.375	10,33%	1.514.982	10,21%	3,39%
Interessos minoritaris	19.421	0,13%	11.451	0,08%	69,60%
TOTAL PATRIMONI NET	1.585.796	10,45%	1.526.433	10,29%	3,89%
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET	15.169.956	100,00%	14.840.696	100,00%	2,22%

* Les dades del 2019 es presenten únicament a efectes comparatius.

>> El sector bancari andorrà

ACTIU AGREGAT

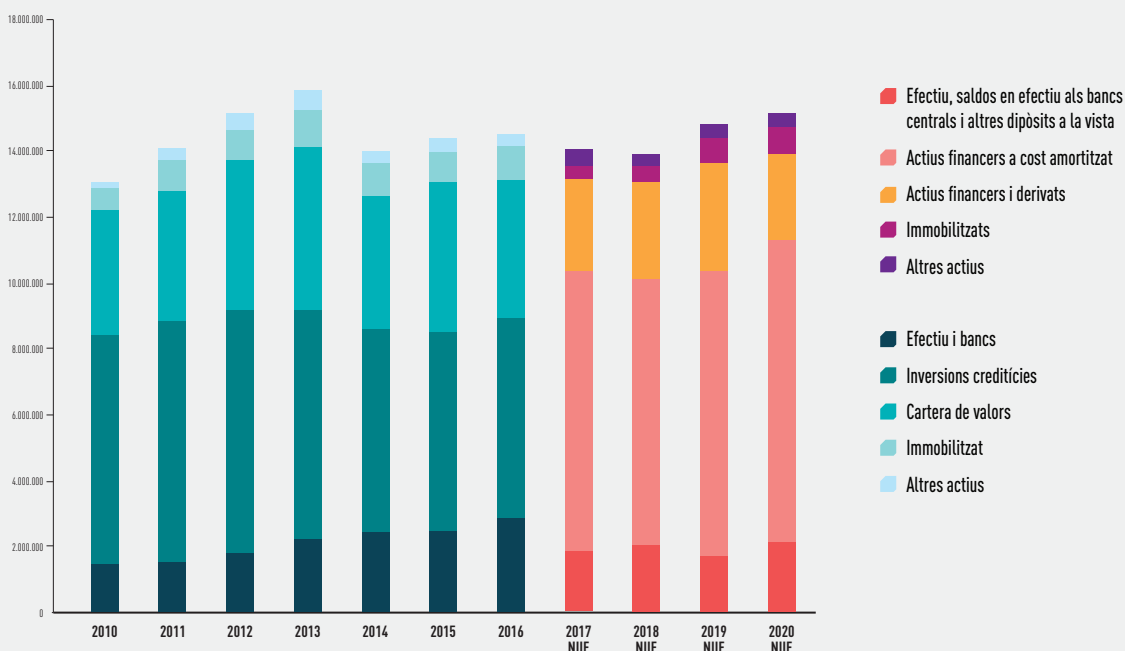
Els tres grans components de l'actiu agregat de la banca andorrana són el capítol d'“Actius financers a cost amortitzat”, que representa el 60,65% del total de l'actiu i que inclou entre d'altres la inversió creditícia, i el d'“Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global”, que representa el 9,38% del total de l'actiu. El tercer grup component és l'epígraf d'“Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista” que

representa el 13,92% i que inclou “Caixa i bancs centrals OCDE, AFA i intermediaris financers”.

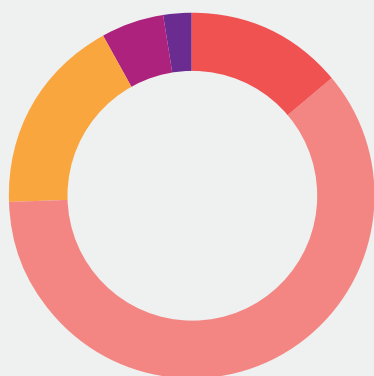
L'estructura de balanços consolidats de la banca andorrana reflecteix el tipus de negoci que desenvolupa, principalment el de banca privada i gestió d'actius. La banca comercial es desenvolupa únicament en territori andorrà.

Evolució de l'actiu agregat 2010-2020

Milers d'euros



Composició de l'actiu agregat 2020



13,92% | Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista

60,65% | Actius financers a cost amortitzat

17,54% | Actius financers i derivats

5,55% | Immobilitzats

2,34% | Altres actius

>> El sector bancari andorrà

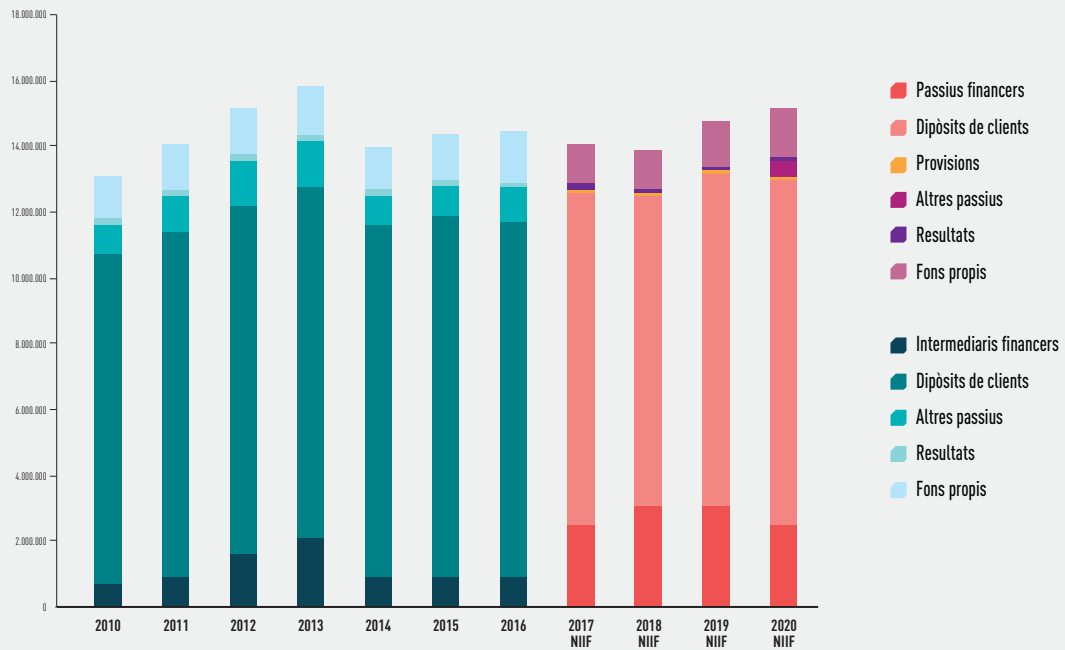
PASSIU AGREGAT

Després de la crisi econòmica mundial iniciada el 2008, els balanços de la banca andorrana s'incrementen a partir del 2010. La disminució als balanços de l'exercici 2014 s'explica per la intervenció i posterior resolució de BPA, SA durant el 2015, i per tant no es disposa dels estats financers de BPA, SA a 31 de desembre de 2014 i posteriors. L'evolució dels dipòsits de clients ha estat marcada per la variació dels tipus d'interès i, en conseqüència, de l'evolució dels mercats de capitals internacionals, pel canvi de model de negoci, com també per la política d'expansió de les entitats bancàries.

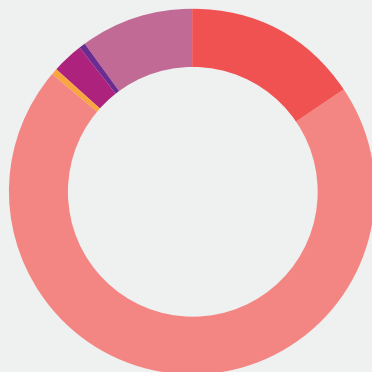
La composició del passiu agregat a tancament de l'exercici 2020 de la banca andorrana es caracteritza pel significatiu pes relatiu dels "Dipòsits de clients", els quals representen el 70,44% del passiu agregat. A 31 de desembre de 2020, el total de "dipòsits de clients" és de 10.685 milions d'euros, un 4,67% superior a l'exercici passat i estan classificats dins l'epígraf de "Passius financers a cost amortitzat". Els "Fons propis" representen el 10,33% i els "Resultats" el 0,55%.

Evolució del passiu agregat 2010-2020

Milers d'euros



Composició del passiu agregat 2020

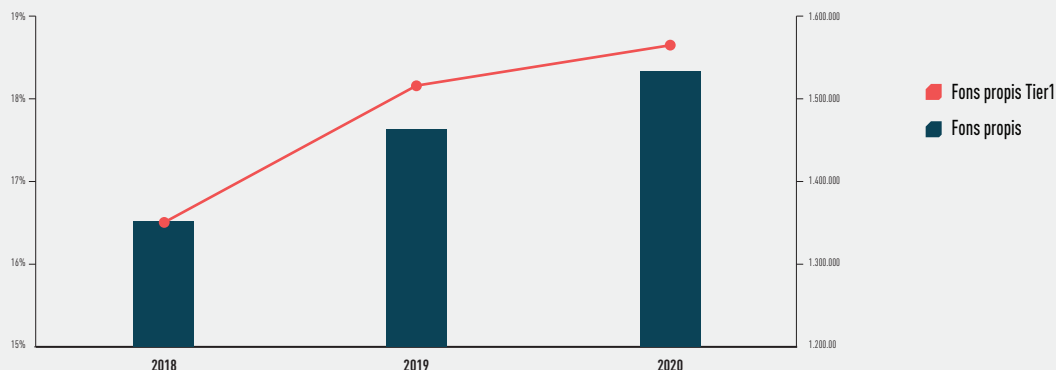


15,81%	Passius financers	2,96%	Altres passius
70,44%	Dipòsits de clients	0,55%	Resultats
0,43%	Provisions	9,81%	Fons propis

>> El sector bancari andorrà

Evolució dels fons propis Tier1 i total de fons propis 2018-2020

Milers d'euros



INVERSIÓ CREDITÍCIA BRUTA

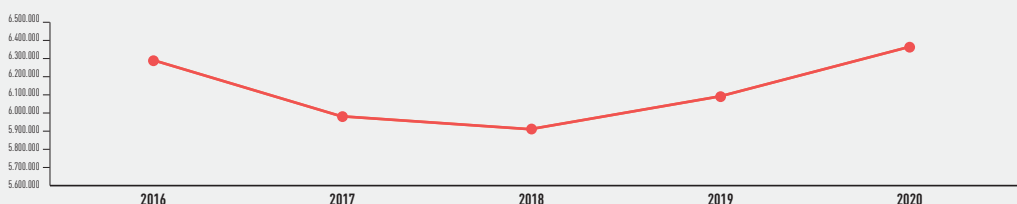
L'evolució de la inversió creditícia bruta ha vingut marcada principalment pels efectes del cicle econòmic i per una prudència més accentuada en la concessió d'operacions de crèdit per part de les entitats els darrers anys.

Els darrers anys, i després de la crisi financera del 2008-2012, la demanda d'inversió creditícia ha

experimentat un creixement limitat per diverses raons, entre elles, el procés de despallanquejament viscut per les empreses andorranes i per la professionalització del sector, que ha portat a les empreses a finançar els nous projectes amb els seus fons propis. La inversió creditícia global a 31 de desembre del 2020 ha estat de 6.368 milions d'euros, un 4,48% més que l'exercici anterior.

Evolució de la inversió creditícia bruta agregada 2016-2020

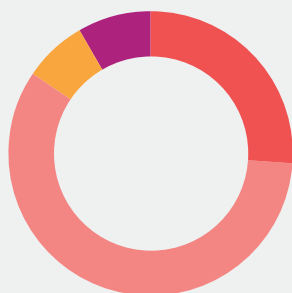
Milers d'euros



L'exposició al risc es gestiona i se segueix rigorosament sobre la base d'anàlisis regulars de la solvència dels acreditats i del seu potencial per atendre els pagaments de les seves obligacions, adequant els límits d'exposició establerts per cada contrapart i utilitzant la constitució de col·laterals

i garanties a favor de l'obligat. Quant a les garanties, el total d'inversió creditícia concedida amb garanties reals és del 83,34%. D'aquestes, el 23,88% són garanties de valors, el 52,95% garanties hipotecàries i el 6,51% garanties dineràries.

Garanties de les inversions creditícies 2020



23,88% | Garantia valors

6,51% | Garantia dinerària

52,95% | Garantia hipotecària

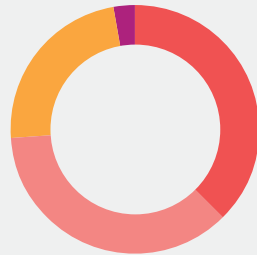
16,66% | Sense garanties reals (personals i altres)

>> El sector bancari andorrà

La distribució de la cartera creditícia té un comportament molt similar al dels darrers anys. El crèdit està distribuït de la manera següent:

el 37,55% a empreses, el 36,56% a particulars, el 23,35% a clients de banca privada amb garantia de valors i el 2,54% a l'administració pública.

Inversió creditícia bruta agregada - Banc consolidat 2020



37,55% | Empreses

23,35% | Llombards

36,56% | Particulars

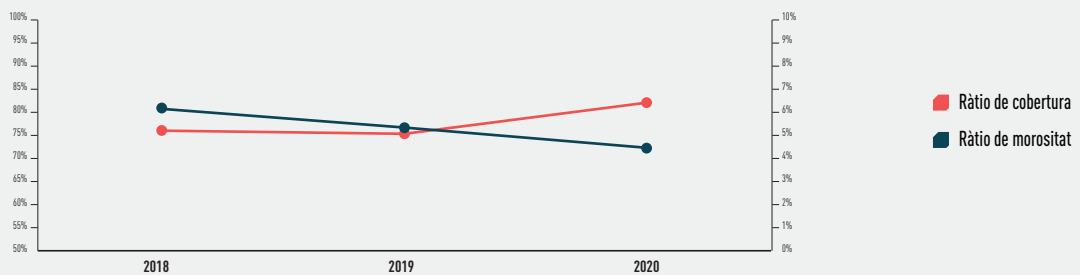
2,54% | Administració pública

Respecte a la qualitat creditícia, les exposicions creditícies es classifiquen en funció del risc de crèdit als *stages* següents: l'"Stage 1" és del 79,46% per a operacions que no presenten increments significatius del risc, l'"Stage 2" és del 13,21%, per presentar increments significatius del risc, l'"Stage 3" és del 7,33% per presentar dubtes raonables sobre els seu reemborsament total. La ràtio de morositat a 31 de desembre de 2020, sense tenir

en compte la cartera en *run-off* de Vall Banc, seria d'un 4,49%.

La ràtio de morositat s'ha reduït fins al 4,49% mentre que, gràcies a l'esforç en provisions que ha efectuat el sector els darrers anys, la ràtio de cobertura s'ha incrementat fins a suposar el 82,14% dels actius dubtosos.

Evolució de les ràtios de morositat i de cobertura 2018-2020

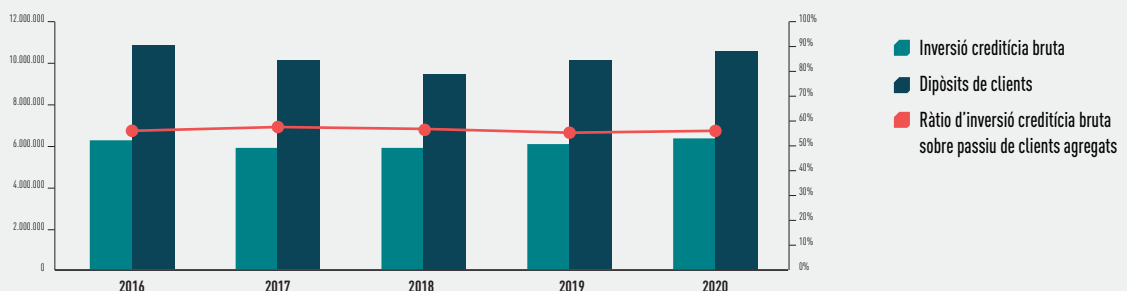


Ràtio d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients

La ràtio agregada d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients es manté sobre el 50%, tret característic de la banca privada. Cal fer notar que la ràtio de la mitjana de bancs europeus és del 113,6%,

el doble que la mitjana dels bancs andorrans, un senyal de la liquiditat de què disposen els bancs andorrans.

Evolució de la ràtio d'inversió creditícia bruta sobre el passiu de clients agregats 2016-2020



>> El sector bancari andorrà

RECURSOS GESTIONATS AGREGATS

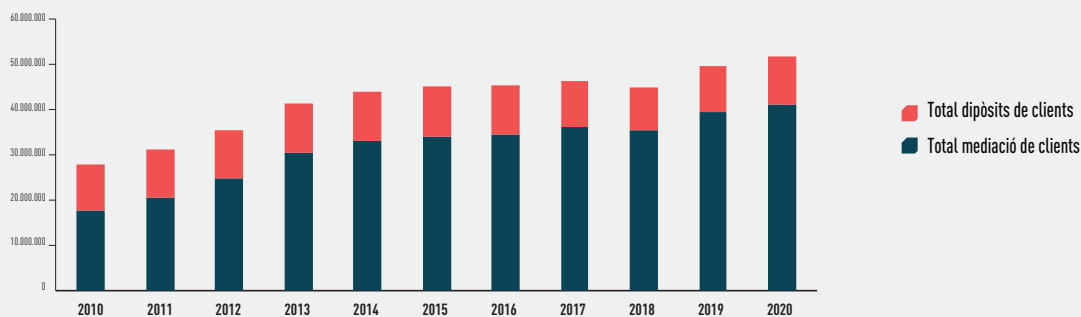
Les línies de negoci dels bancs andorrans, més enllà del seu negoci comercial, són la banca privada i la gestió de patrimonis.

Així, el total de recursos gestionats per part de la banca andorrana està format pels dipòsits de clients (balanç) que representen un 20,65% del total i per la mediació de clients tant custodiats com no custodiats (fora de balanç), que

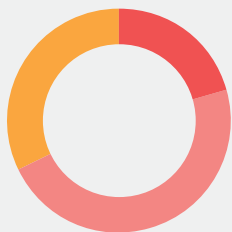
representen el 79,35% restant. A 31 de desembre de 2020, el total de recursos gestionats assoleix la xifra de 51.735 milions d'euros, un 4,07% superior a la del 2019. Els dipòsits de clients són de 10.685 milions d'euros a 31 de desembre de 2020, un 4,67% superior a l'exercici anterior i els recursos fora de balanç es veuen també incrementats en un 3,91%, mostra del camí de creixement del sector.

Evolució dels recursos gestionats agregats 2010-2020

Milers d'euros



Recursos gestionats dins o fora de balanç 2020

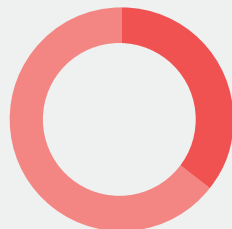


20,65% | Dipòsits de clients

47,36% | Mediació de clients (Comptes d'ordre)

31,99% | Altres recursos gestionats

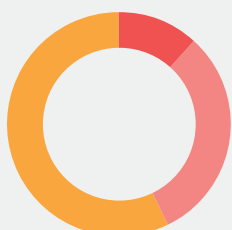
Recursos gestionats dipositats per l'entitat o per tercers 2020



35,80% | Recursos custodiats / dipositats per tercers

64,20% | Recursos custodiats / dipositats per l'entitat

Recursos gestionats per tipologia de clients 2020



11,71% | Organismes d'inversió col·lectiva

31,28% | Cartera de clients individuals gestionats mitjançant mandat

57,01% | Altres clients individuals

>> El sector bancari andorrà

COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS CONSOLIDATS AGREGATS DE LA BANCA ANDORRANA

	(Milers d'euros)		
	2020	2019 (*)	Var. (%) 20-19
Ingressos per interessos	149.776	174.738	(14,29%)
Despeses per interessos	(48.851)	(70.766)	(30,97%)
Ingressos per dividends	455	2.083	(78,17%)
Marge d'interessos	101.379	106.055	(4,41%)
Comissions percebudes	400.447	388.142	3,17%
Comissions pagades	(109.203)	(99.459)	9,80%
Marge bàsic	392.623	394.738	(0,54%)
Guany o pèrdues en donar de baixa en comptes actius i passius financers no valorats a valor raonable amb canvis a resultats, nets	49.924	29.161	71,20%
Resultats d'entitats valorades pel mètode de la participació	486	209	N/A
Resultat d'operacions financeres	81.447	110.680	(26,41%)
Resultats d'actius i passius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	-	-	-
Altres ingressos d'explotació	27.432	28.371	(3,31%)
Altres despeses d'explotació	(9.935)	(9.183)	8,19%
Altres ingressos i despeses d'actius i passius emparats per contractes d'assegurances o reassegurances	899	3.909	(77,00%)
Resultat d'explotació (net)	542.874	557.885	(2,69%)
Despeses d'administració	(362.512)	(370.983)	(2,28%)
Despeses de personal	(221.283)	(224.618)	(1,48%)
Altres despeses generals d'administració	(141.230)	(146.365)	(3,51%)
Amortització	(63.963)	(58.002)	10,28%
Dotacions a provisions (net)	2.606	(6.102)	N/A
Deteriorament net d'actius financers no reconeguts a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys	(1.390)	1.857	N/A
Deteriorament net d'inversions en negocis conjunts o associades	140	(300)	N/A
Deteriorament net d'actius no financers (net)	(20.854)	(2.237)	N/A
Fons de comerç negatiu reconegut en resultats	-	-	-
Participació en els guanys o pèrdues de les inversions en dependents, negocis conjunts i associades	3.220	2.602	23,74%
Guany o pèrdues procedents d'actius no corrents i grups alienables d'elements classificats com a mantinguts per a la venda no admissibles com a activitats interrompudes	2.546	2.619	(2,79%)
Resultat abans d'impostos	102.667	127.339	(19,37%)
Impost sobre societats	(15.711)	(14.616)	7,49%
Resultat de l'exercici procedent d'operacions continuades	86.956	112.723	(22,86%)
Resultat d'operacions interrompudes (net)	(735)	(213)	N/A
RESULTAT DE L'EXERCICI	86.221	112.510	(23,37%)
Del qual atribuïble als propietaris de la dominant	83.609	111.883	(25,27%)
Del qual atribuïble als interessos minoritaris	2.612	627	N/A

* Les dades del 2019 es presenten únicament a efectes comparatius.

>> El sector bancari andorrà

El resultat de la banca andorrana s'ha vist condicionat per l'alentiment de l'activitat financera arran de la crisi de la COVID-19, com també per les mesures econòmiques i socials adoptades tant a escala nacional com internacional. El benefici agregat del sector ha estat de 84 milions d'euros després de realitzar unes provisions extraordinàries de 33 milions d'euros, seguint les recomanacions del supervisor i les directrius a escala internacional.

Els tipus d'interès baixos, l'adaptació contínua a la normativa bancària internacional (el gràfic següent mostra l'evolució de les despeses de transformació dels darrers 10 anys i la seva ràtio d'eficiència) i les fortes inversions tecnològiques, les quals han possibilitat a les entitats poder estar més a prop dels seus clients en els moments de les dificultats viscudes durant la crisi recent de la COVID-19, pressionen els resultats del sector amb una rendibilitat financera (ROE) que se situa en un 5,46%, per sobre de la mitjana dels bancs europeus (2% segons les dades de l'EBA del 31 de desembre del 2020).

Tot i la pandèmia i l'esforç que han efectuat les entitats bancàries per sanejar els seus balanços i realitzar dotacions per insolvències en previsió d'un eventual increment futur de la morositat, els bancs continuen mantenint ràtios de solvència elevades i per tant, més capitalitzades. Així mateix, disposen de ràtios de liquiditat elevades per continuar donant suport a l'economia andorrana a través de les seves empreses, comerços i famílies. D'aquesta manera, els bancs andorrans afronten el futur des d'una posició més sòlida, mantenint bones ràtios de solvència i liquiditat després de les provisions efectuades.

El gràfic de l'evolució de fons propis i patrimoni net agregats mostra l'impacte de la primera aplicació de les Normes Internacionals d'Informació Financera (d'ara endavant, NIIF) l'1 de gener de 2017, i la seva recuperació posterior als nivells anteriors als de la primera aplicació de les NIIF.

**El resultat agregat 2020
del sector ascendeix als**

84
milions d'euros

**La banca va tancar
l'exercici 2020 amb
un ROE de**

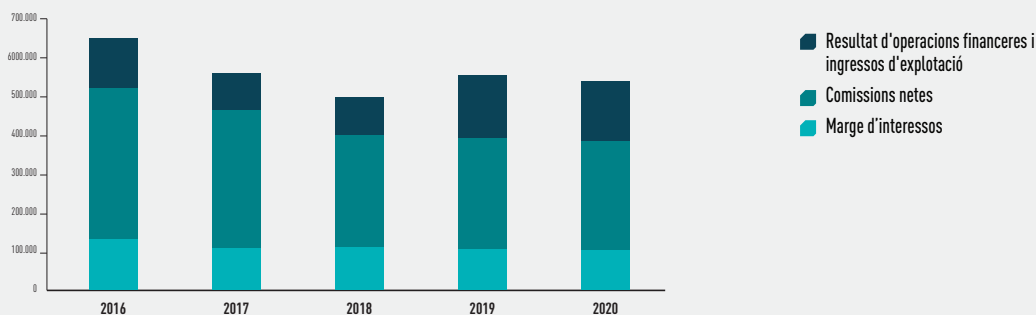
5,46%
per sobre de la mitjana de la
banca europea, situada en el 2%
segons dades de l'EBA
(*European Banking Association*)

>> El sector bancari andorrà

EVOLUCIÓ DEL COMPTE DE RESULTATS DEL SECTOR BANCARI A ANDORRA

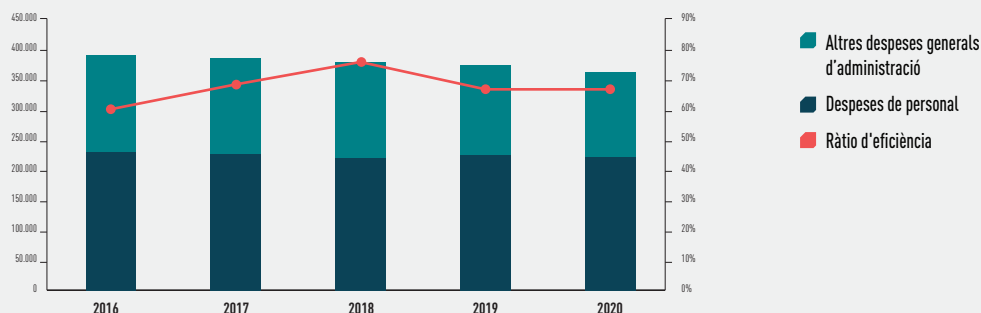
Evolució del resultat d'exploració agregat i composició 2016-2020

Milers d'euros



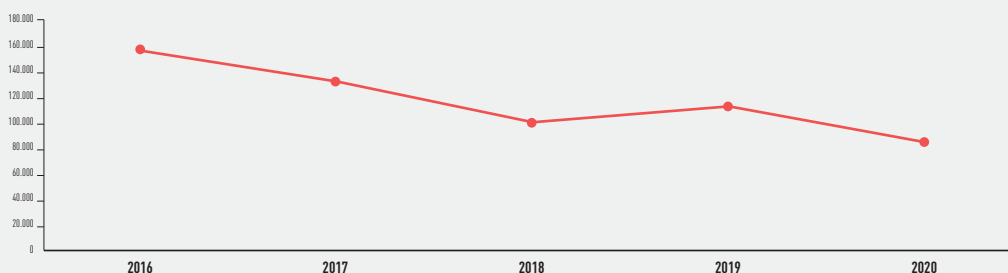
Evolució de la composició de les despeses de transformació i de la ràtio d'eficiència 2016-2020

Milers d'euros



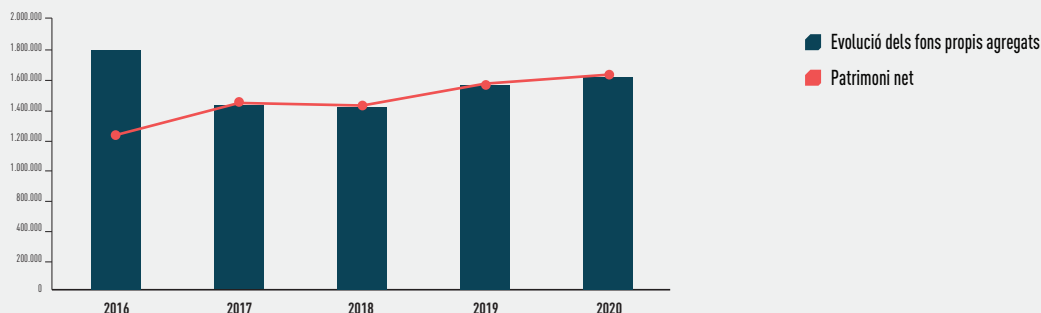
Evolució del resultat agregat 2016-2020

Milers d'euros



Evolució del patrimoni net i dels fons propis agregats 2016-2020

Milers d'euros



>> El sector bancari andorrà

SOLVÈNCIA I LIQUIDITAT

El 20 de desembre de 2018, el Consell General va aprovar la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió que transposa a l'ordenament jurídic andorrà la Directiva europea 2013/36/UE (CRD IV), la qual cosa suposa un salt significatiu del marc prudencial bancari respecte de la normativa vigent fins ara, la Llei de regulació dels criteris de solvència i liquiditat de les entitats financeres del 29 de febrer del 1996.

Entre els canvis més significatius cal destacar la distinció dels diferents elements de capital en funció de la capacitat dels bancs per absorbir pèrdues; uns requisits més exigents a l'hora de considerar els instruments de capital elements de fons propis; un règim de coixins de capital; l'autoavaluació del risc per a cada entitat amb diàleg amb l'AFA (Autoritat Financera Andorrana) així com la necessitat de dotar-se de capital addicional per cobrir riscos no capturats en

l'import total a l'exposició als riscos identificats als processos de revisió i avaluació supervisora; la transparència al mercat sobre el compliment dels requisits de solvència i liquiditat per part de les entitats i, finalment, les obligacions de publicació d'informació per part de l'AFA en relació amb la regulació i la supervisió financera. La incorporació dels requisits s'anirà introduint progressivament a través de les diferents disposicions transitòries, que en alguns casos arriben fins a l'any 2023.

La ràtio de solvència CET1 (*phase-in*) és del 18,00% a 31 de desembre del 2020, lleugerament superior a la de l'exercici anterior, que era del 17,48%, i per sobre de la mitjana dels bancs europeus, que se situa en el 15,5% segons dades de l'EBA del quart trimestre del 2020. La ràtio de liquiditat (LCR) és del 187,12%, també superior a la mitjana dels bancs europeus, que és del 173,1% en la data de tancament del quart trimestre del 2020.

En tancar l'exercici 2020,
la ràtio de solvència agregada
CET1 (*phase-in*) es va situar en un

18,00%

per sobre de la mitjana
dels bancs europeus (15,5%)

En tancar l'exercici 2020,
la ràtio de liquiditat agregada
es va situar en un

187,12%

per sobre de la mitjana
dels bancs europeus (173,1%)

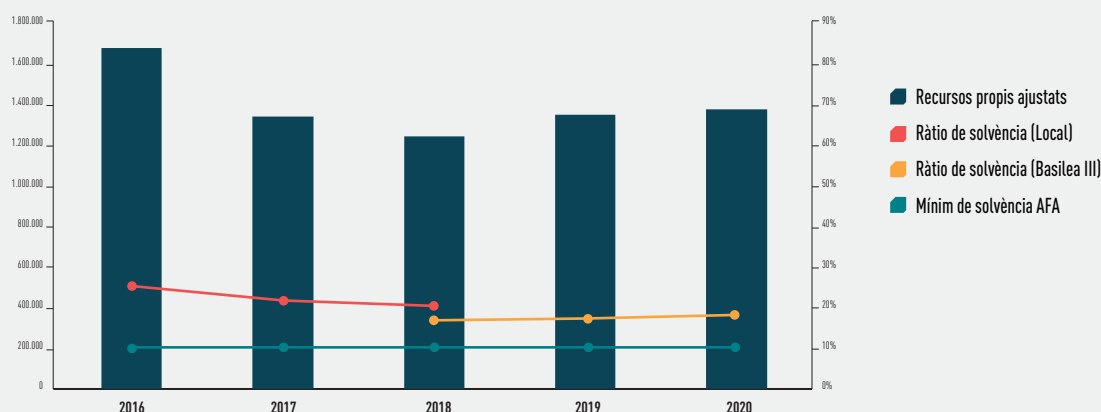
Solvència - Liquiditat segons Basilea III

	Solvència CET 1 (<i>phase-in</i>)		Liquiditat (<i>Coverage ratio</i>)	
	2019	2020	2019	2020
ANDBANK	13,61%	13,56%	267,33%	190,26%
GRUP MORABANC	26,03%	27,31%	369,23%	280,14%
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ	15,13%	15,91%	147,04%	141,66%
BANCSABADELL D'ANDORRA	21,71%	20,40%	406,90%	375,11%
VALL BANC	21,10%	22,13%	420,68%	360,25%
RÀTIO AGREGADA	17,48%	18,00%	223,05%	187,12%

>> El sector bancari andorrà

Evolució de la ràtio de solvència i dels recursos propis ajustats 2016-2020

Milers d'euros



El Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions està regulat per la Llei 20/2018, del 13 de setembre, reguladora del Fons Andorrà de Garantia de Dipòsits i del Sistema Andorrà de Garantia d'Inversions que transposa la Directiva 2014/49/UE relativa als sistemes de garantia de dipòsits, i la Directiva

97/9/CE relativa als sistemes d'indemnització dels inversors, i que permet l'homologació amb la Unió Europea pel que fa a la protecció dels titulars de dipòsits a les entitats bancàries del Principat d'Andorra i d'inversions a les entitats bancàries i a les entitats financeres d'inversió del Principat d'Andorra.

Rendibilitat dels recursos propis mitjans (ROE)

	2019	2020
ANDBANK	5,36%	5,64%
GRUP MORABANC	8,45%	9,47%
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ	10,62%	6,34%
BANCSABADELL D'ANDORRA	11,38%	10,50%
VALL BANC	1,98%	(15,25%)
RÀTIO AGREGADA	7,70%	5,46%

Rendibilitat dels actius mitjans (ROA)

	2019	2020
ANDBANK	0,61%	0,59%
GRUP MORABANC	0,83%	0,96%
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ	0,85%	0,62%
BANCSABADELL D'ANDORRA	1,20%	1,02%
VALL BANC	0,24%	(1,68%)
RÀTIO AGREGADA	0,76%	0,55%

>> El sector bancari andorrà

Ràtings

Un altre dels indicadors de la solvència de les entitats bancàries són els ràtings elaborats per agències especialitzades com Fitch Ratings o Standard & Poor's.

Pel que fa al ràting sobirà del Principat d'Andorra, l'avaluació del 15 de gener de 2021 d'Standard & Poor's va reafirmar la qualificació d'Andorra a llarg i curt termini en BBB/A-2, i va mantenir la perspectiva estable amb la qual ja va qualificar el país el juliol del 2020.

Tot i l'impacte de la pandèmia, l'agència va ressaltar que el Principat té el suficient marge pressupostari per gestionar-ne les conseqüències i adoptar les mesures de suport en resposta a la crisi. Destaca que, tot i l'augment dels dèficits durant el 2020 i el 2021, Andorra ha assegurat i diversificat les seves fonts de finançament.

Alhora, S&P destaca especialment l'entrada al Fons Monetari Internacional, fet que implicarà un increment de la capacitat de resiliència del país davant possibles crisis financeres i una reducció dels riscos reputacionals, com també una millora en la qualitat, transparència i homologació de les dades estadístiques.

Alhora, l'agència recull positivament la voluntat del Principat d'assolir un acord d'associació amb la Unió Europea, així com els esforços dels darrers anys per adaptar-se als estàndards internacionals de supervisió financera.

En la seva darrera avaluació del 29 de gener de 2021, Fitch Ratings va refermar el ràting d'Andorra en BBB+ i la perspectiva en estable. Els avaluadors també valoren positivament l'entrada del Principat al Fons Monetari Internacional, posant en relleu que suposa una xarxa de seguretat pel país.

Pel que fa a l'afectació econòmica de la pandèmia, l'agència destaca que l'increment de l'atur ha estat modest tot i la profunda contracció econòmica. També destaca que la despesa ha patit un augment limitat tot i els significatius paquets d'ajuts econòmics aportats pel Govern.

Així mateix, l'agència lloa la tasca de diversificació del deute andorrà i valora de manera positiva les polítiques d'internacionalització, que permeten allargar el venciment mitjà del deute.

L'agència opina que Andorra té la capacitat d'absorbir aquesta crisi, que afecta la gran majoria de països, sense efectes negatius en la seva macroeconomia a llarg termini.

En la darrera avaluació del 9 d'abril, Fitch manté el ràting d'Andbank en BBB i del Grup MoraBanc i del Grup Crèdit Andorrà en BBB-. L'agència ja havia posat de manifest que les entitats bancàries andorranes estan més ben capitalitzades que durant la crisi del 2011, i que disposen d'una gestió més professionalitzada i d'unes polítiques de govern corporatiu alineades amb la normativa internacional.

RÀTINGS

	Ràtings		Agència
	Llarg termini	Curt termini	
ANDBANK	BBB	F3	Fitch Ratings
GRUP MORABANC	BBB-	F3	Fitch Ratings
GRUP CRÈDIT ANDORRÀ	BBB-	F3	Fitch Ratings
BANCSABADELL D'ANDORRA*	-	-	-
VALL BANC	-	-	-

* Participat al 51% per Banc Sabadell.
Informe de Fitch Ratings del 20 d'abril de 2021.



Dades del sector bancari andorrà

Grups bancaris
andorrans

>> Dades del sector bancari andorrà

Dades del sector bancari andorrà pendents que la totalitat de les entitats bancàries hagin celebrat la Junta General d'Accionistes.



Annex 1

La sostenibilitat entra al core business de la banca andorrana



Andorran Banking
Observatory
2n informe · Juliol 2020

>> Annex 1

La sostenibilitat s'ha convertit en un signe d'identitat dels nostres temps. La preservació del medi ambient, la lluita contra el canvi climàtic i l'assoliment d'un desenvolupament social i econòmic més equitatiu i racional han esdevingut una preocupació col·lectiva. Avui en dia, més que mai, la preocupació per la sostenibilitat es veu com una tendència imparable, i més encara després de viure una crisi sanitària sense precedents, que ha reforçat la necessitat d'apostar per un desenvolupament sostenible per afrontar el futur amb garanties. Com en tots els àmbits de la societat, el sector bancari andorrà ha situat el concepte de la sostenibilitat, entesa no només com un concepte lligat a la preservació del medi ambient sinó també com la necessitat d'actuar de manera responsable en tots els àmbits d'actuació de l'empresa, entre els seus eixos estratègics.

La contribució de la banca andorrana a un desenvolupament més sostenible i equilibrat del món no és nova. Va lligada a la seva voluntat històrica de retornar a la societat una part dels seus beneficis en forma de suport social, una missió que és present des del naixement dels bancs i que fa una vintena d'anys es va començar a canalitzar a través del terme Responsabilitat Social Corporativa (RSC). Per RSC s'entén la integració voluntària en la gestió d'una organització de les preocupacions socials, laborals, mediambientals i de respecte pels drets humans que afecten els seus grups d'interès. És l'estratègia per la qual les empreses es responsabilitzen dels impactes que tenen les seves accions, i a Andorra, un dels sectors pioners en aquest model de gestió ha estat precisament el bancari, per les seves importants dimensions i per la seva projecció internacional.

En els últims anys s'ha desenvolupat un model més avançat de responsabilitat social corporativa basat en les polítiques ASG (Ambientals, Socials i de Governança), més conegudes com a ESG, segons les seves sigles en anglès. Es tracta d'un nou enfocament que sorgeix per facilitar al sector financer les decisions d'inversió sostenible, incidint en el bon funcionament intern de les empreses i en el seu desenvolupament sostenible. Així, a banda de les accions que des de sempre s'han promogut en matèria social, primer, i ambiental, posteriorment, la banca ha anat incorporant dins dels seus processos interns els criteris de govern corporatiu, que tenen en compte l'aplicació de codis interns d'ètica i bona conducta, la independència i transparència dels òrgans directius, el compliment de la igualtat de gènere en els organigrames i els salaris, etc. En aquest aspecte, darrerament s'han fet molts avenços en l'adaptació de la normativa bancària als estàndards europeus de lluita contra el blanqueig, la transparència i el bon govern, i s'està a punt d'assolir un nou pas en matèria de protecció de l'inversor amb l'adopció de la normativa MiFID II.

Inversions en RSC que ronden el 6% dels beneficis

Durant el 2019, les cinc entitats bancàries del Principat han destinat més de 5 milions d'euros a RSC, **una xifra que representa al voltant del 6% dels beneficis**. D'entre totes les accions, les més visibles i les que tenen una trajectòria més important són les socials, a través de les contribucions en àmbits com el cultural, l'esportiu, el de la salut, el formatiu o el de suport al teixit empresarial. De fet, és gràcies a la banca que s'han pogut tirar endavant des



>> Annex 1

de grans esdeveniments que han portat el nom d'Andorra més enllà de les nostres fronteres, fins a iniciatives d'entitats que promouen hàbits saludables, la lluita contra malalties com el càncer, l'esport de base o l'ajuda als col·lectius més desfavorits, entre molts d'altres tipus de patrocinis. Aportacions, totes elles, que contribueixen al benestar social de la comunitat i alhora aporten a l'entitat un benefici indirecte pel fet de reforçar la seva vinculació amb el país. A més, les entitats bancàries andorranes han estat històricament al darrere de la creació de diverses fundacions i entitats sense ànim de lucre com Unicef Andorra o el Patronat de Dames de Meritxell.

L'ÀMBIT ON MÉS POT CONTRIBUIR EL SECTOR ÉS EN EL DE LES INVERSIONS SOCIALMENT RESPONSABLES

La banca andorrana també ha fet molt camí en matèria **mediambiental**, malgrat ser un sector que té un impacte relativament petit en aquest àmbit en comparació amb d'altres tipus d'indústries més contaminants. Any rere any, els bancs han aplicat mesures per optimitzar al màxim els seus consums d'energia, aigua, plàstics o paper, per reduir les emissions de CO², i fins i tot hi ha alguna entitat que compta amb el seu propi sistema de gestió ambiental. També s'han endegat iniciatives destinades a calcular les petjades de carboni dels bancs i a compensar-les mitjançant el finançament de projectes sostenibles internacionals.

Així, paral·lelament a les accions de gestió interna que s'impulsen en el vessant mediambiental, els bancs andorrans donen suport a projectes relacionats amb la mobilitat sostenible o l'eficiència energètica, tot i que, de moment, són poques les iniciatives sostenibles que sorgeixen al país. Esperem, però, que a curt termini la situació canviï gràcies al canvi de mentalitat social que s'està notant globalment, com també gràcies a les estratègies que el Govern d'Andorra i Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) volen impulsar en matèria de diversificació energètica i d'energies renovables.

Des de fa anys, alguns dels bancs del país ja recullen tota l'activitat en matèria de responsabilitat social corporativa en el que s'anomena un informe no financer. Tot i que a

Andorra, a diferència del que s'està aplicant a escala de la Unió Europea, aquests informes no són encara obligatoris ni tampoc hi ha el deure que siguin auditats, algunes entitats han optat per avançar-se a la normativa i informar públicament dels seus impactes econòmics, ambientals i socials, seguint, a més, els estàndards internacionals que marca la Global Reporting Initiative (GRI), un organisme independent que treballa en coordinació amb les Nacions Unides. Alguna entitat, a més, ha volgut fer un pas més en favor de la transparència i ha començat a elaborar informes integrats, que presenten una imatge completa del seu context, la gestió dels riscos ESG i les estratègies que permeten que el banc pugui crear valor afegit. Els informes integrats han de seguir les directrius de l'International Integrated Reporting Committee (IIRC).

Canalitzar el capital dels clients cap a projectes sostenibles

Els consells d'administració dels bancs del Principat, seguint la tendència internacional i les demandes d'una societat cada cop més conscienciada, s'han començat a plantejar la necessitat d'anar més enllà en les seves estratègies de sostenibilitat i a tractar aquest aspecte d'una manera més global. Així, la voluntat és vetllar per la sostenibilitat, no només a través de l'RSC i des dels processos interns de les entitats, sinó també *des del seu core business*, és a dir, des de l'activitat mateixa de gestió d'estalvi i d'inversió.



>> Annex 1

Les primeres iniciatives per lligar el concepte de la sostenibilitat amb el negoci bancari tenen a veure amb la creació de productes com ara préstecs preferents per adquirir vehicles elèctrics o per a la rehabilitació d'edificis, tot i que el seu impacte és encara limitat. On sí hi ha molt de camp per recórrer, en canvi, és en l'àmbit de les inversions sostenibles. Els responsables del sector afirmen que la millor manera que tenen els bancs per contribuir a dibuixar un món més sostenible és **“canalitzant el capital dels nostres clients cap a aquells projectes sostenibles que existeixen en l'economia global”**. Parlen d'economia global, i no local, tenint en compte les dimensions del país, que dificulten que Andorra pugui tenir companyies cotitzades. I hi veuen un potencial molt gran, ja que si poden anar conscienciant els inversors andorrans en aquest sentit, es pot aconseguir una “gran transformació empresarial i social”.

Fa ja uns 10 anys que la banca andorrana va començar a endinsar-se en el terreny de la inversió socialment responsable (ISR), un enfocament d'inversió que incorpora factors mediambientals, socials i de govern corporatiu (els criteris ESG anteriorment mencionats) en les decisions d'inversió amb l'objectiu de generar rendiments sostenibles a llarg termini. I ho ha anat fent ja sigui amb la gestió de carteres personalitzades sota aquests criteris, amb la creació de productes estructurats lligats a temàtiques sostenibles, oferint fons sostenibles de gestores internacionals amb les quals col·laboren, o amb fons d'inversió 100% sostenibles creats des d'Andorra -gran part dels quals han aparegut els darrers tres anys.

En un primer moment, aquest tipus d'inversions es gestionaven amb criteris excloents, és a dir, descartant companyies amb males pràctiques ambientals, socials, ètiques o d'explotació laboral, com pot ser el sector armamentístic. El sistema ha anat evolucionant i actualment es basa en els criteris ESG, que són més globals i més oberts, perquè poden incloure empreses de sectors específics però que acreditin bones pràctiques mediambientals, socials i de bon govern i, per tant, aporten un valor afegit important. En aquest sentit, l'inversor que opta per aquest tipus de companyies ja no ha de sacrificar rendiment, al contrari: s'està constatant que el rendiment dels fons sostenibles és equiparable al dels

fons convencionals¹, i que fins i tot mitiguen més riscos, perquè els seus processos interns s'analitzen molt bé.

El darrer gran pas que ha fet la major part dels bancs andorrans ha estat **el llançament de fons d'inversió propis gestionats exclusivament sota aquests criteris**. L'aposta per aquest tipus de productes té un doble motiu: donar resposta a la sensibilitat creixent que s'observa entre els clients, sobretot els més joves, i complir amb la voluntat de les entitats de potenciar les seves estratègies de sostenibilitat, en aquest cas afavorint les companyies que hi aposten decididament. A més, els fons d'inversió permeten fer accessible la ISR al màxim de clients possible, ja que es passa de disposar de productes a demanda i exclusius per a grans patrimonis, a opcions sense un mínim de capital que donen cabuda al petit inversor. Mitjançant aquests fons es pot invertir en companyies d'arreu del món acreditades com a socialment responsables, ja sigui a través de la renda variable o bé a través de productes com els bons verds -que estan tenint molt èxit a escala europea per diversificar les carteres dels grans fons d'inversió i de pensions-, en el que s'anomena *impact investment*, és a dir, inversions que busquen un retorn social i mediambiental, o els microfinançaments a mercats emergents. Alguns d'aquests fons, a més, ofereixen un doble impacte: permeten que el client guanyi diners a través de la inversió sostenible i, alhora, destinen una part de les comissions de gestió a projectes socials o a entitats solidàries d'Andorra.



1. Fons Monetari Internacional (FMI) (Octubre de 2020) *Sustainable Finance: looking farther*. Capítol 6 del *Global Financial Stability Report* (GFSR). Recuperat de <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2019/10/01/global-financial-stability-report-october-2019#Chapter6>

>> Annex 1

Una tendència imparable

Tot i que a Andorra, per una qüestió d'economia d'escala, la demanda d'inversió socialment responsable encara no és gaire elevada entre els clients particulars, el que està clar és que la tendència a escala internacional és imparable. Segons el darrer *Global Sustainable Investment Review*², el 2018 la inversió sostenible en els cinc grans mercats mundials havia crescut un 34% en dos anys, arribant als 30,7 bilions de dòlars. Això vol dir que un 26% dels actius gestionats a escala mundial ho són sota criteris sostenibles, un percentatge que en el cas d'Europa arriba ja fins al 50%.

A més, hi ha gestores de fons mundialment conegudes que han anunciat la reorientació de tots els seus productes cap a inversions més sostenibles, descartant les companyies que apostin pels combustibles fòssils o que suposin un alt risc per al clima. També les Nacions Unides estan promovent l'adhesió als Principis per a la Inversió Responsable (PRI)³, un projecte global per aconseguir que el sistema financer tingui més en compte els criteris ESG en els seus processos i en les decisions d'inversió. Com no pot ser de cap altra manera, la banca andorrana també segueix els criteris d'inversió sostenible que fixen aquests principis i les gestores de fons d'algunes entitats ja s'hi han adherit. La subscripció als PRI implica la incorporació dels criteris de responsabilitat en totes les decisions d'inversió, i l'establiment de procediments de control exhaustius per garantir el seu compliment.

En el mateix sentit, la Comissió Europea ha aprovat, el 2018, un pla d'acció sobre finances sostenibles per a una economia més ecològica i més neta⁴. El document aspira a aconseguir que el sector financer tingui més en compte la sostenibilitat en les inversions i que hi hagi més finançament per a projectes a favor del medi ambient. Entre les mesures que inclou hi ha l'augment de la transparència en els informes corporatius per millorar la informació

que arriba als inversors, i l'establiment d'un **sistema de classificació unificat per a les finances sostenibles**. Aquest darrer aspecte és important perquè posaria fi a un dels problemes amb què es troben els gestors d'inversions: la necessitat de disposar de metodologies comunes per determinar si una inversió compleix els criteris ESG. Per mitigar aquesta mancança, la banca andorrana té el suport de les bases de dades i les eines de control de riscos i de gestió d'inversions que ofereixen les gestores internacionals amb les quals col·labora, així com els índex de sostenibilitat que elaboren alguns mercats borsaris i agències de qualificació. Els bancs del país tenen clar que cal dedicar tots els esforços a poder distingir entre les empreses o inversions realment sostenibles de les tècniques de *greenwashing*, que s'utilitzen per promoure la percepció que un producte o les polítiques d'una organització són respectuoses amb el medi ambient amb l'objectiu d'enriquir-se.

**LES ENTITATS DEDIQUEN
FINS AL 6% DELS
BENEFICIS A ACCIONS DE
RESPONSABILITAT SOCIAL
CORPORATIVA**

La tendència és imparable perquè la sostenibilitat no és una moda, és necessària. És evident que calen més polítiques tant des del sector públic com des del privat per preservar el medi ambient i frenar el canvi climàtic. Des del punt de vista social, està clar que les bones pràctiques en matèria de recursos humans influeixen en la productivitat d'una empresa, i que el suport a la comunitat ajuda a fer-se una millor imatge de la companyia. I quant a governança, és obvi que els inversors prefereixen consells d'administració transparents i responsables.

A Andorra, el tipus de clients que més predilecció mostren envers una gestió més enfocada cap a criteris sostenibles és l'institucional, empenyent les gestores d'inversió dels bancs andorrans a treballar per anar augmentant la gamma de fons sostenibles. El repte actual és, doncs, incrementar tant l'oferta com la demanda. I això passa per atreure l'interès de més i més clients particulars, demostrant-los que apostar per la inversió sostenible no és renunciar a retorns financers.

2 Global Sustainable Investment Alliance (2019) 2018 *Global Sustainable Investment Review* [arxiu PDF] Recuperat de http://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/2019/06/GSIR_Review2018F.pdf.

3 PRI Association (2019) *Principios para la Inversión Responsable*. [PDF] Recuperat de <https://www.unpri.org/download?ac=9764>.

4 Comissió Europea (8 de març de 2018) *Finanzas sostenibles: Plan de Acción de la Comisión para una economía más ecológica y más limpia*. Recuperat de https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/IP_18_1404.

>> Annex 1



Pel que fa a la rendibilitat, però, la posició no és unànime. Mentre que alguns responsables de gestores defensen que les inversions sostenibles estan mostrant uns retorns més alts que les inversions convencionals, n'hi ha d'altres que creuen que això pot venir donat pel fet que es tracta d'una nova tendència, però que caldrà analitzar-ne l'evolució a llarg termini perquè, al final, el que comporta són restriccions a l'hora d'escollir les inversions. A més, també cal tenir en compte que al retorn monetari s'hi afegeix un retorn més intangible que és la satisfacció pel fet d'invertir en benefici del bé comú. El que sí que està clar és que, a llarg termini, **tenir en compte criteris de govern corporatiu a l'hora d'invertir en una companyia és una bona decisió** perquè permet reduir riscos, tal i com han fet palès gran quantitat d'exemples mundials provocats per maneres de fer poc responsables, com va ser el cas de la fallida de Lehman Brothers l'any 2008.

Tot plegat fa que estiguem davant d'un escenari en què, per primera vegada, la informació no directament financera està començant a influir en els mercats, els quals estan reaccionant davant del que representa per a un negoci no ser sostenible o socialment responsable. I això fa que el sector financer hagi hagut de plantejar **la integració de la sostenibilitat en la gestió del risc**. Fins ara, per calcular la rendibilitat, només s'analitzaven els estats financers i el comportament del producte i, pel que fa a la concessió de crèdits, únicament es prenen en compte els riscos econòmics. A partir d'ara, però, caldrà valorar també els riscos socials, reputacionals o ambientals, com poden ser

els derivats del canvi climàtic o del fet que una empresa es dediqui a una activitat -per exemple una font d'energia- vetada. Són qüestions a les quals les entitats hi estan donant encara un pes relatiu perquè existeix una certa incertesa, però a mig termini ja s'estan fent consideracions d'aquest tipus en l'anàlisi de risc i mica en mica aniran sent més rellevants.

Alineats amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Per tal d'abordar la qüestió de la sostenibilitat des d'un punt de vista més global, la banca andorrana també ha mostrat el seu compromís per contribuir a l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) marcats per les Nacions Unides dins de l'Agenda 2030. En aquest sentit, la banca està **alineant i ordenant les seves estratègies i iniciatives en matèria de Responsabilitat Social Corporativa en funció d'aquests objectius mundials**, per tal de seguir el mateix camí que s'ha traçat a escala internacional, i per refermar el seu compromís global amb la societat. De fet, el sector bancari és conscient, tal com van manifestar les Nacions Unides, que per aconseguir un món més sostenible, les accions que impulsen els governs i les institucions no són suficients, sinó que cal la implicació del sector privat. Per tot plegat, la banca andorrana està compromesa a continuar apostant i a potenciar totes les iniciatives i els impactes positius que ajudin a assolir les fites expressades en els ODS i en l'Acord de París del 2015.

A banda de l'adhesió als ODS, algunes entitats ja fa temps que són també signatàries del Pacte Mundial de les Nacions Unides, que promou fins a 10 principis basats en drets humans, laborals, mediambientals i de lluita contra la corrupció; i estan adherides a la Declaració del Programa Ambiental de les Nacions Unides per a les Finances (UNEP Fi), responsable de promoure les finances sostenibles. Precisament, el setembre passat l'UNEP Fi va dur a terme una important actualització amb l'aprovació dels Principis per a una Banca Responsable⁵. Aquests principis tenen com a objectiu determinar el rol i les responsabilitats de la indústria bancària en el desenvolupament d'un futur sostenible, i s'alineen precisament amb els ODS aprovats per la mateixa ONU.

⁵ UNEP Finance Initiative (2019) *Principles for responsible banking*. Recuperat de <https://www.unepfi.org/banking/bankingprinciples/>.

>> Annex 1

Suport a projectes sostenibles locals

De cara al futur, les entitats andorranes confien poder consolidar aquest canvi estratègic que suposa l'aposta cap a un sistema financer més sostenible. I no només en el sentit de millorar els seus processos interns i per incentivar la inversió socialment responsable, que experimentarà un "creixement exponencial", segons augura el sector, sinó també per ajudar a finançar més iniciatives sostenibles al país. Fins ara la demanda ha estat baixa, però l'avaluació de finançament d'aquest tipus de projectes ja gaudeix d'una valoració especial dins l'anàlisi creditícia d'algunes entitats, i totes elles veuen amb bons ulls qualsevol tipus de finançament en aquest camp. A més, el pronòstic és que aquest tipus de peticions comencin a anar a l'alça, ja sigui per les polítiques que s'espera que s'impulsin des de FEDA i des del Govern amb relació al desplegament de la Llei de transició energètica; per una encara major conscienciació social; o bé perquè s'acabaran de desenvolupar tecnològicament sectors com el del vehicle elèctric i, per tant, creixerà la demanda de crèdits per a la seva adquisició. De fet, en l'àmbit europeu ja estan creixent significativament sectors amb un alt component de sostenibilitat com són el del reciclatge, l'eficiència energètica, la logística o la mobilitat.

**LA CRISI DE LA COVID-19
EVIDENCIA LA FACETA MÉS
SOCIAL DE LA BANCA I LA SEVA
VOLUNTAT DE DONAR SUPORT
AL PAÍS EN ELS MOMENTS
CRUCIALS**

Malgrat que per les petites dimensions del país hi ha projectes o productes que és difícil que siguin significatius al Principat, la banca andorrana treballa amb la vista posada en les tendències internacionals en matèria de sostenibilitat, com són les inversions en iniciatives d'economia circular, les emissions de bons verds, els mecanismes de finançament mixt per ajudar els països emergents a complir amb els ODS o les inversions en mitigació o adaptació climàtica. Un altre dels camps per recórrer en el futur són els programes educatius dedicats a les finances sostenibles, per incrementar la conscienciació de la població en aquesta tendència necessària. "El món va en aquesta direcció i nosaltres ja hi estem enfocats", remarquen des del sector.

El paper de la banca en els moments crucials

L'aposta per la sostenibilitat en el sector bancari també s'està veient inevitablement condicionada per la crisi sanitària de la COVID-19. Amb la caiguda dels mercats de manera tan sobtada, els fons d'inversió amb criteris ESG són els que millor han aguantat^{6/7} per la tipologia de companyies en què inverteixen, però també perquè les inversions es fan més a llarg termini.

D'altra banda, les entitats també assenyalen que les empreses, sobretot les de grans dimensions, tant financeres com d'altres sectors, hauran d'adoptar mesures socials molt diferents de les que s'havien definit fins ara, i caldrà que els bancs s'adaptin a les noves demandes i necessitats de la societat a partir d'ara. I és que la crisi està fent que, en matèria de sostenibilitat, l'atenció estigui passant de les qüestions mediambientals a centrar-se en el vessant més social, com és la gestió del capital humà que han d'abordar les empreses.

Però el que sobretot ha posat de manifest aquesta crisi sanitària és el paper de la banca a l'hora de donar suport al país en els moments difícils. Efectivament, el concepte de sostenibilitat també s'entén com l'acció de "sostenir" la societat a la qual pertany per tal que funcioni de la millor manera possible, ja no només per altruisme, sinó també per garantir un entorn pròsper en el qual el negoci pugui perdurar. Des del sector es té el convenciment que crisis com aquesta evidencien "qui està al costat de la societat i qui no", i posen de relleu el **compromís conjunt que tenen els bancs per garantir el finançament de les ajudes econòmiques**.

Així doncs, en un moment com l'actual s'evidencia més que mai la necessitat que la banca continuï apostant per les pràctiques sostenibles i socialment responsables, que tenen el seu exponent màxim en l'acte voluntari de retornar a la societat una part del que els ha donat en forma de suport social.

6 Moshinsky, Benjamin; Tan, Jenn-Hui (16 d'abril de 2020) *Outrunning a crisis: Sustainability and market outperformance*. Fidelity International. Recuperat de <https://www.fidelityinternational.com/editorial/article/outrunning-a-crisis-sustainability-and-market-outperformance-2ce135-en5/>.

7 Funds Society (16 d'abril de 2020) *Impacto del COVID-19 en la gestión de carteras: inversión sostenible y control de riesgos*. Recuperat de <https://www.fundsociety.com/es/noticias/negocio/impacto-del-covid-19-en-la-gestion-de-carteras-inversion-sostenible-y-control-de-riesgos>.



Annex 2

El paper de la banca en el creixement socioeconòmic d'Andorra



Andorran Banking
Observatory
3r informe · Febrer 2021

>> Annex 2

Disposar d'un sistema financer propi és essencial per al desenvolupament de l'economia del territori

Els bancs són institucions que, en una economia de lliure mercat, ajuden a connectar l'estalvi i la inversió, per la qual cosa tenen un paper crucial en el desenvolupament econòmic d'un país. D'una banda, tenen la capacitat d'estimular i rebre l'estalvi d'una societat i, de l'altra, el distribueixen entre els particulars i les empreses que ho necessiten per portar a terme les seves activitats de **consum i d'inversió**. A més, també ajuden a finançar les administracions públiques, que poden així acomplir les seves inversions per millorar i **desenvolupar un territori**. A banda d'aquesta activitat d'intermediació financera, el sector bancari també és l'encarregat de proporcionar una garantia de seguretat en els sistemes de pagament que la població utilitza en el seu dia a dia, començant per les targetes de crèdit. Uns serveis que, malgrat ser sovint poc valorats pels usuaris, requereixen d'un esforç tecnològic i de recursos constants, en línia amb la seva ràpida evolució cap a la sofisticació, la digitalització i l'eficiència. Un sistema de pagament àgil és també essencial per fer que el diner es mogui a gran velocitat. D'aquesta manera, les transaccions es poden liquidar més ràpidament i això fa alliberar el diner més de pressa per tal que es pugui tornar a invertir en nous projectes.

Es pot considerar que, per a l'economia, la banca és com la sang per al cos humà: els bancs fan que el diner flueixi pel mercat, ajuden a fer una **canalització eficient** d'aquest diner, cercant projectes productius i amb potencial econòmic i social. Cal tenir en compte que una de les causes de les dificultats econòmiques que pateixen els països en vies de desenvolupament és precisament la poca implantació de la banca i la dificultat que tenen els ciutadans per accedir als seus serveis, fet que provoca molts entrebancs per poder emprendre projectes i negocis.

El paper que té la banca andorrana a l'economia del país és encara més paradigmàtic. La importància del negoci de banca privada, que ha permès recollir molts estalvis de clients forans, ha fet que el sector, si es compara amb el de qualsevol altre territori de mides similars, tingui unes dimensions molt superiors i un **excedent de liquiditat** que ha ajudat i ajuda d'una manera molt clara al desenvolupament

del teixit econòmic i social del país. A més, cal posar en relleu la importància que té per a un territori disposar d'un sistema financer propi: si els bancs que hi operen tenen els seus centres de decisió molt lluny, és molt difícil entendre la idiosincràsia d'una societat i les seves necessitats de finançament i, com a conseqüència, l'economia local perd molta empena.

Aquest suport a la prosperitat d'un territori s'evidencia encara més en situacions de crisi sobrevingudes com la que s'està afrontant actualment. La crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha fet que els cinc bancs d'Andorra, sota el paraigua de l'Associació de Bancs Andorrans, hagin treballat amb una sola veu conjuntament amb el Govern per ajudar a implementar les millors mesures per **minimitzar els efectes** que la pandèmia està provocant en l'economia del país.

Una banca que es reforça davant els reptes actuals

Abans d'entrar en el detall de com la banca andorrana contribueix al desenvolupament socioeconòmic del país, analitzem com és el negoci bancari en l'actualitat i els reptes que està afrontant la plaça andorrana. Certament, els bancs del Principat han patit uns canvis de tal transcendència que han provocat que la manera actual de fer banca no tingui res a veure amb la que es feia fa tan sols 10 anys.

D'una banda, el context regulatori internacional derivat de la crisi financera del 2008 ha fet desaparèixer una part del negoci històric de banca privada, que era molt captiu i rendible, i ha obligat els bancs a **canviar el seu model de negoci** per transposar tota la normativa i adoptar els mateixos estàndards que qualsevol banc europeu en matèria de regulació, supervisió i transparència. Aquest procés s'ha fet més ràpidament que la resta de bancs europeus malgrat tractar-se d'entitats molt més petites, i ha suposat que avui en dia haguem de disposar de molts més recursos que no estan destinats a prestar serveis al client, sinó a assegurar el control intern. Així, l'enduriment de la regulació ha provocat que, per realitzar la mateixa activitat, es necessiti més capital, de manera

>> Annex 2

que els bancs -no només els d'Andorra sinó els de tot Europa- siguin ara empreses menys rendibles des del punt de vista de l'accionista. Amb tot, les noves exigències regulatòries també aporten aspectes positius: una solidesa i unes capacitats més importants per absorbir pèrdues i evitar que un problema en un banc pugui arrossegar la resta de sectors econòmics.

Un altre factor que ha influït en el canvi de model de negoci és la reducció dels marges, tant en banca privada com, sobretot, en banca comercial, a causa de la baixada dels tipus d'interès i de la forta competència que s'ha generat tant a escala internacional com local.

Els **tipus d'interès negatius**, una situació que perdura des de l'any 2016, comporta per a les entitats bancàries una clara pèrdua de rendibilitat. Es tracta d'una política monetària del Banc Central Europeu que, si bé té com a objectiu abaratir els crèdits per incentivar l'economia, perjudica especialment els bancs. D'una banda, no solament perquè els dipòsits ja no donen rendibilitat, sinó perquè actualment els bancs han de pagar per dipositar els diners dels clients al mercat interbancari internacional. I de l'altra, perquè els tipus d'interès negatius redueixen els marges dels préstecs que concedeixen. Aquesta situació, amb la qual les entitats tenen clar que encara hauran de conviure durant uns quants anys, afecta més directament el negoci de banca comercial que el de banca privada. Això és així perquè en banca privada no es capta capital per prestar-lo, sinó per gestionar-lo i invertir-lo, a canvi d'unes comissions que no van lligades als tipus d'interès del moment. Per tant, en la mesura que l'entitat sigui capaç de trobar unes condicions del mercat financer d'actius favorables, pot continuar amb la seva activitat sense veure's afectada per les polítiques monetàries laxes.

Però aquí no acaben els reptes als quals ha de fer front la banca del segle XXI. Cal adaptar-se a les **noves exigències dels clients**, així com a l'aparició de noves empreses tecnològiques que ofereixen serveis financers digitals. Els usuaris de serveis bancaris són ara molt més digitals, més exigents i menys pacients, i això empeny les entitats a desenvolupar molta tecnologia per tal de satisfer aquestes exigències d'immediatesa, agilitat i de servei personalitzat en qualsevol moment del dia. En el cas dels clients de banca privada, si bé fa 20 anys tenien una confiança total en el banc perquè el seu coneixement en

matèria d'inversions era en general limitat, ara són molt més exigents quant als productes, els rendiments i el tipus de servei que volen rebre.

MALGRAT EL CANVI DE MODEL DE NEGOCI, ELS RECURSOS GESTIONATS DE LA PLAÇA ANDORRANA HAN CRESCUT UN 80% DES DEL 2010

En una societat on la maduresa digital de la població va a l'alça i on cada cop s'utilitza menys el diner en efectiu, els clients, ja siguin particulars, empreses o societats de gestió de patrimonis, necessiten eines digitals cada cop més sofisticades: banca electrònica, banca mòbil, passarel·les de pagaments, solucions per a vendes no presencials, sistemes de pagament cada cop més innovadors, aplicacions digitals de gestió de carteres, etc. Tot plegat fa accelerar la transformació tecnològica dels bancs, la qual, alhora, contribueix a esperonar la societat cap al camí de la digitalització, i fa necessari disposar d'arquitectures del **core** bancari més obertes que permetin la integració de noves aplicacions.

Una part d'aquestes noves aplicacions arriba a través dels nous competidors tecnològics que s'estan especialitzant en segments d'activitat que fins ara només prestaven els bancs, sobretot relacionats amb serveis de pagament, i amb els quals les entitats tradicionals han de mirar de **conviure-hi de manera intel·ligent**. La plaça financera andorrana considera que és un error fer veure que no existeixen, però també que és equivocat voler lluitar contra tots ells, perquè els bancs sempre aportaran un servei més personalitzat i de més valor afegit que les anomenades **fintech**. Així, cal cooperar amb aquestes noves companyies, ja sigui invertint en tecnologia per oferir el mateix servei o teixint-



>> Annex 2



hi aliances per subministrar aquests serveis a través seu, considerant-ho com una oportunitat per guanyar eficiència i agilitat. Un exemple són les aplicacions de pagament que ofereixen les grans marques de dispositius mòbils (Apple Pay, Google Pay, etc.), que requereixen que els bancs hagin de fer inversions importants per posar-se en mans d'aquests operadors i poder integrar els seus serveis. El que és evident és que aquests nous competidors també estan canviant el model de negoci, que està passant d'una banca tradicionalment molt ben integrada a un escenari de servei molt més descentralitzat.

Tots aquests canvis dels darrers anys han provocat que la banca andorrana hagi perdut clients, però també que se n'hagi buscat de nous gràcies, en bona part, a l'**expansió internacional** que moltes entitats han dut a terme. Per a aquests bancs, el focus de negoci ha passat de centrar-se en Andorra a ser global. De fet, tot i l'entorn desfavorable, els 10 últims anys els recursos gestionats han passat dels aproximadament 27.500 milions d'euros l'any 2010 als 50.000 milions el 2020.

En canvi, en el mateix període, els beneficis s'han reduït gairebé a la meitat (de 200 milions d'euros el 2010 a 112 milions d'euros el 2019). Aquesta pèrdua de rendibilitat s'ha compensat afinant molt més la gestió interna, amb grans inversions en la digitalització de processos per aconseguir rebaixar els costos dels serveis, amb la reestructuració de negocis que no funcionaven i amb la **tarificació d'alguns serveis que fins ara no havia estat necessari valoritzar**. Aquest darrer punt és una tendència cap a la qual tota la banca europea s'està encaminant per poder mantenir el compte de resultats, malgrat les dificultats que suposa fer veure al client que es tracta de serveis que aporten un valor afegit. El canvi de model de negoci també s'ha traduït

en una més gran especialització de cada banc de la plaça, cadascun d'ells posant el focus en les activitats en què tenen una més gran experiència, i això ha portat més efectivitat i qualitat.

LA CAPACITAT DE RESILIÈNCIA, EL SERVEI DIFERENCIADOR I LES ELEVATS RÀTIOS DE LIQUIDITAT I SOLVÈNCIA SÓN LES CLAUS PER ADAPTAR-SE AL NOU ESCENARI

Però, sobretot, si la banca andorrana manté avui en dia la seva activitat i el mateix nombre d'entitats, si cap d'elles ha tingut la necessitat de fusionar-se per sobreviure, ha estat per la capacitat d'oferir un **servei diferenciador i amb valor afegit** per a cada segment de consumidor. El sector té clar que una empresa que només busqui sobreviure amb estalvi de costos no té futur. I la clau està en donar al client allò que necessita, fer-lo sentir especial, donar-li una bona atenció i oferir-li els mitjans més capdavaners.

De fet, un dels punts forts del sector bancari andorrà és la seva **capacitat de resiliència i de superació en moments difícils**, en consonància amb la resta de sectors econòmics del país. I això és gràcies als seus més de 85 anys d'experiència, al coneixement que es té del negoci i del bon servei que presta en relació amb d'altres places bancàries, la qual cosa ha permès mantenir part del negoci de banca privada i créixer en els mercats internacionals on s'ha instal·lat per dur a terme aquesta activitat. En banca comercial, les entitats andorranes no tenen res a envejar a cap altre banc europeu, atès que presten els mateixos serveis amb uns preus similars o inferiors, i amb una atenció al client substancialment millor.

I per tancar el cercle, un altre factor diferencial de la banca andorrana és el fet d'estar formada per entitats petites i gestionades de manera eficient, amb unes xifres de **solvència i liquiditat superiors** a les dels sistemes bancaris dels països de l'entorn.

El gran potencial de solvència que han mantingut les entitats andorranes s'explica en bona mesura per la necessitat de compensar l'absència d'un **prestador d'última instància**, és a dir, pel fet de no tenir accés al finançament del Banc Central Europeu.

>> Annex 2

Rol essencial en l'impuls de l'economia

Al llarg de la seva història, els bancs andorrans han tingut un rol essencial en l'impuls i l'acompanyament del desenvolupament econòmic del país. Segurament l'evolució històrica d'Andorra no hauria estat la mateixa sense la capacitat de finançament que han tingut els bancs, la qual ha estat molt més alta pel fet de no haver-se limitat a ser entitats locals amb clients locals i haver desenvolupat una activitat de banca privada que ha portat un gran volum de clients internacionals.

LA DIVERSIFICACIÓ DE L'ENDEUTAMENT D'ANDORRA HA REBAIXAT EL PES QUE SUPORTEN ELS BANC DEL PAÍS FINS AL 51,8%

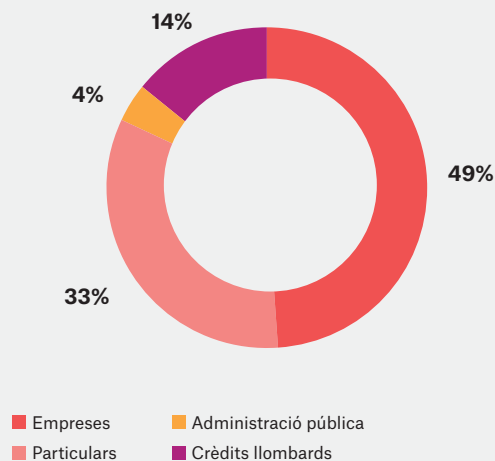
La banca contribueix al desenvolupament econòmic a tres nivells: **finançant l'economia real, amb la creació de llocs de treball qualificats, i a través dels impostos que s'apliquen al sector.** L'ajut a l'economia nacional s'assoleix a través dels crèdits que concedeixen a particulars i empreses per tal que puguin satisfer les seves necessitats de consum i dur a terme nous projectes i inversions, potenciant alhora el sector immobiliari a través dels préstecs hipotecaris. A més, fins l'any 2010, la banca era el finançador exclusiu de l'administració pública, cosa que ha contribuït a fer possibles les grans inversions de país.

El volum d'inversió creditícia dels bancs és d'uns **6.000 milions d'euros**, unes dotze vegades el pressupost del Govern, que s'han injectat en l'economia del país per generar treball, projectes i prosperitat. Cal tenir en compte que la inversió creditícia no deixa de ser una línia de negoci dels bancs, els quals són els primers interessats que hi hagi demanda per finançar projectes interessants i viables. Per això, si aquesta activitat no és superior, no és perquè la banca no tingui la liquiditat suficient, sinó perquè el mercat és molt petit en comparació amb els recursos que gestionen, i la concessió de crèdits s'ha de fer sota una estricta anàlisi de riscos per assegurar-se que podrà ser retornat, ja que es tracta de recursos que no són propietat del banc. A tot això cal sumar-hi el nou marc normatiu, que també ha portat a una regulació més estricta

en l'atorgament de crèdits. El tret diferencial és que, en tractar-se d'un mercat molt reduït, els bancs tenen un coneixement molt aprofundit dels clients, cosa que els permet ser molt acurats a l'hora d'entendre els seus negocis i les seves necessitats de crèdit.

Dels 6.000 milions d'euros d'inversió creditícia, un **49% corresponen a crèdits destinats a empreses**, un 33% a particulars i un 4% a finançament de l'administració pública. El 14% restant es destina a crèdits llombards, un tipus de préstecs que es concedeixen en banca privada per invertir en valors. En els últims quatre anys, el nombre total d'hipoteques concedides pels cinc bancs del país ha crescut un 34%, arribant a les 711 durant l'any 2019. La pandèmia ha provocat una caiguda del 10% en el nombre total d'hipoteques formalitzades, mentre que el volum s'ha incrementat en un 2% respecte a l'exercici 2019. A tancament del 2020 s'havien formalitzat 640 hipoteques per un valor de 286 milions d'euros, la gran majoria de les quals (85%) corresponen a hipoteques per a ús residencial.

Inversions creditícies



Fins fa 10 anys, l'administració pública es finançava únicament a través dels bancs del país. El 2010, i seguint els criteris de les agències de ràting que avaluen la salut financera dels estats, el Govern va començar el camí per diversificar el seu deute públic, primer amb emissions de bons de l'Estat obertes als privats, que també es canalitzen a través dels bancs nacionals i, més recentment –a mitjans del 2020– amb les primeres emissions al mercat internacional i subscripcions de crèdits

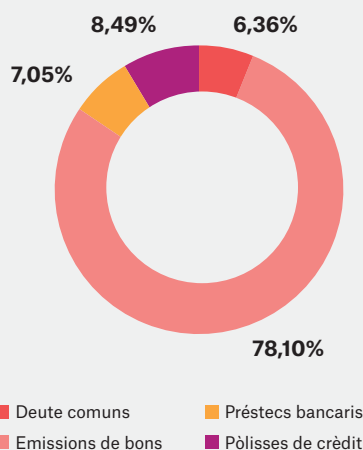
>> Annex 2

a institucions estrangeres. El sector bancari andorrà ho veu una bona mesura, no perquè no tingui la suficient liquiditat i solvència per continuar assumint tot el deute, sinó perquè és saludable per a un país tenir més opcions de finançament, i més en la situació de crisi que es viu a causa de la COVID-19. Els bancs veuen positivament aquesta gestió de les finances públiques i el fet que es mantinguin nivells d'endeutament baixos, que representen una garantia per als bancs i la solvència del país.

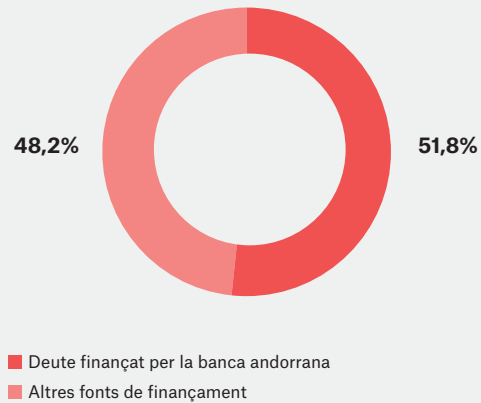
EL SECTOR FINANCER REPRESENTA GAIREBÉ UN 20% DEL PIB I DONA FEINA DIRECTA A UN 5% DELS ASSALARIATS DEL PAÍS

Això ha permès que, malgrat la pandèmia, el deute andorrà es mantingui encara en uns nivells força raonables: a finals del 2019 representava el 35,4% del Producte Interior Brut (PIB) i la previsió a tancament de 2020 és d'assolir el 43,76%. Del total de 1.178 milions d'euros d'endeutament, 75 milions corresponen als comuns, finançats íntegrament pels bancs andorrans, i la resta és deute del Govern, majoritàriament en forma d'emissions de bons del Principat (920 milions d'euros), tot i que també hi ha 83 milions d'euros en préstecs bancaris i 100 milions en pòlisses de crèdit. De resultes d'aquesta diversificació del deute, actualment els bancs del país financen el **51,8% del deute andorrà**, incloent préstecs, pòlisses i emissió de bons del Principat en cartera pròpia.

Deute públic



Deute públic finançat per la banca andorrana



S'ha de destacar també que durant el mes de setembre es va realitzar la primera emissió de bons andorrans, per un valor de 180 milions d'euros, destinada al mercat internacional que va tenir una molt bona acollida per part dels inversors internacionals.

A banda de les contribucions directes al sistema econòmic del país, l'impacte que té la plaça financera andorrana en la societat va molt més enllà. El sector representa gairebé un **20% del PIB i dona feina directa, qualificada i permanent, a un 5% del total dels assalariats del país**, amb uns salaris superiors a la mitjana i amb un personal d'un perfil tècnic i qualificat. A més, malgrat el canvi de model de negoci dels darrers anys, el nombre de treballadors que destinen les seves capacitats professionals a l'àmbit financer no només no s'ha reduït sinó que és un 7% superior al de l'any 2010. I si es comptabilitzen els treballadors tant d'Andorra com de les seues a l'estranger, l'augment ha estat del 50%. Tant el poder adquisitiu dels empleats com l'anomenat 'turisme financer' que històricament ha generat la banca andorrana repercuteixen positivament en la resta de sectors econòmics del país.

El sector bancari també repercuteix en la millora de la societat retornant una part dels seus beneficis en forma de suport social. Es tracta d'una voluntat que des de sempre han portat implícita en el seu ADN, lligada al fet de ser una activitat rendible i amb mitjans per dedicar recursos al benestar social de la comunitat i per garantir un entorn pròsper i sostenible. Així, a banda de fer contribucions a

>> Annex 2

projectes i causes importants per a la societat andorrana i de procurar que hi hagi oportunitats per a tothom, el sector també dedica esforços a minimitzar l'impacte mediambiental del seu negoci, a garantir-ne un funcionament socialment responsable, i a canalitzar el capital dels seus clients cap a projectes sostenibles, per poder deixar una societat com a mínim una mica millor de com l'ha trobat.

La banca com a part de la solució de la crisi sanitària

Des de l'esclat de la crisi sanitària derivada de la COVID-19, el sector bancari andorrà ha actuat com a facilitador en la tasca d'assegurar l'estabilitat d'Andorra. La crisi sanitària ha agafat la banca andorrana en un moment de transformació i reforçament de la seva solvència, fet que li ha permès donar suport als seus clients per fer front a les dificultats de la pandèmia, garantint un entorn pròsper i una societat millor.

En primer lloc, els bancs han treballat amb el Govern en el procés d'implementació de les mesures per fer front a les conseqüències de la crisi i han estat la **corretja de transmissió dels crèdits tous i les carències** de capital i d'interessos, que han permès congelar fins a 12 mesos les quotes dels préstecs dels clients. La canalització d'aquestes ajudes, en comparació amb com han funcionat a d'altres països, es va fer d'una manera molt àgil, per garantir que arribessin ràpidament als beneficiaris. I tots cinc bancs, per iniciativa pròpia, les han complementat amb les anomenades carències sectorials, amb un abast una mica més ampli per poder arribar a més famílies i empreses amb dificultats. La sensibilitat que ha tingut el Govern a l'hora d'establir una garantia estatal per als crèdits tous ha estat clau per evitar afectar la regulació i el sistema de provisions del sector financer; i l'esforç que ha fet l'Executiu per ajudar l'economia real del Principat amb les diferents pròrrogues de les mesures serà un element essencial per a la recuperació post-pandèmia.

Fins al 30 de novembre de 2020, els bancs havien gestionat més de 1.800 operacions per posar a disposició **134 milions d'euros en crèdits tous** avalats pel Govern. Pel que fa a les carències de les quotes mensuals de préstecs i hipoteques, fins a la mateixa data s'havien tramitat unes



350 peticions per un volum de gairebé 122 milions d'euros. D'aquest import, el 20% fa referència a les carències legals, és a dir, les que es van aplicar segons les condicions que va fixar per llei el Govern, mentre que el 80% restant correspon a les carències sectorials que van oferir els bancs com a mesura suplementària.

Des del principi de la crisi, la banca va posar-se a disposició de les autoritats i, tenint en compte el coneixement que tenen els bancs dels mercats internacionals i de les regulacions per les quals es regeixen, van ajudar –juntament amb d'altres institucions– a implementar noves normatives que no existien al país, com ara la dels expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO). També van atorgar una nova pòlissa de crèdit al Govern per valor de 50 milions d'euros i van gestionar la nova emissió de deute públic per fer front a les necessitats immediates de la pandèmia. Però a més, els bancs van fer una **aportació directa de 430.000 euros** a través dels comptes de solidaritat que es van obrir per canalitzar les donacions de la ciutadania, a banda de posar en marxa altres accions puntuals per aportar recursos a infraestructures com els *stop-labs*, tot plegat per contribuir a l'estabilització de la crisi.

ELS BANCS HAN TRAMITAT CARÈNCIES DE LES QUOTES DELS PRÉSTECES PER UN VOLUM DE GAIREBÉ 122 MILIONS D'EUROS

Internament, la banca andorrana no ha aplicat cap ERTO als seus treballadors, no s'han produït acomiadaments, i la majoria d'entitats no ha sol·licitat les rebaixes dels lloguers dels immobles que el Govern va decretar. Així, tot i que l'entorn és complex, s'ha intentat evitar prendre mesures que poguessin perjudicar els treballadors del sector o els recursos públics del país.

>> Annex 2

Amb l'esclat de la pandèmia, els bancs van prendre ràpidament totes les mesures necessàries per preservar la salut i la seguretat tant del personal com dels clients. I gràcies al procés de digitalització iniciat ja fa anys, que ha suposat una transformació interna molt profunda, es va poder continuar **garantint el servei a través del teletreball** i sense deixar d'acompanyar el client per atendre les seves necessitats. Passat el període de confinament total, a més, es va oferir als treballadors la màxima flexibilització i la possibilitat de continuar treballant des de casa. Avui dia, un alt percentatge del personal continua desenvolupant la seva tasca telemàticament, amb tots els mitjans necessaris a disposició, sense que l'operativa de les entitats se n'hagi ressentit. Amb tot, la pandèmia ha evidenciat que fa tan sols uns anys no hagués estat possible mantenir l'activitat sense presencialitat, com també la necessitat d'accelerar aquest procés de digitalització, ja no només en el sector bancari sinó en tots els sectors de l'economia.

De tota aquesta implicació, encaminada a alleugerir el gran pes que ha hagut de suportar l'Estat per minimitzar les conseqüències econòmiques de la pandèmia, se'n desprèn **que la banca ha estat i és part de la solució a la crisi**, a diferència d'altres crisis econòmiques mundials en què el sector financer podia haver format part del problema. En aquest cas, el sector està demostrant que pot treballar amb una sola veu i en col·laboració amb el Govern per mitigar l'impacte que ha provocat la pandèmia i contribuir al procés de recuperació del país. I és que des del sector consideren que aquest paper facilitador és totalment lògic i necessari perquè no cal perdre de vista que si el país té un problema, el sector financer també, de manera que davant d'aquesta crisi, la banca no podia concebre una resposta diferent a la de l'entesa i la generositat.

Els reptes de futur de la banca andorrana

La crisi econòmica derivada de la pandèmia ha posat en valor la importància de disposar d'un sector bancari propi, que està al costat del país i de la seva gent, que facilita liquiditat i aporta solucions. L'estabilitat del sector financer andorrà resulta ser, en conseqüència, un factor de gran importància, no només per al creixement econòmic i el desenvolupament de la societat, sinó també per garantir la sostenibilitat i la sobirania d'Andorra.

Per poder continuar mantenint l'estabilitat i la competitivitat del sector bancari, i així continuar contribuint positivament a l'economia andorrana, és necessari **aconseguir l'accés a la provisió de liquiditat del Banc Central Europeu**, de manera que aquest pugui arribar a ser el prestador d'última instància del sistema. Això, a banda de facilitar-li accés a finançament, milloraria la percepció internacional que es té de la plaça andorrana i li permetria competir en igualtat de condicions amb la resta d'Europa.

Precisament, aquesta necessitat de poder competir en igualtat de condicions a l'entorn europeu pren encara més importància en el context de l'Acord d'Associació amb la Unió Europea. En aquest escenari, i encara que es poguessin establir períodes transitoris llargs que moderessin l'impacte inicial d'aquesta més gran integració, entitats europees podrien començar a operar a Andorra fins i tot sense establir-s'hi, atès que la "lliure prestació de serveis" els permetria oferir i prestar serveis financers sense tenir establiment.

Així doncs, l'accés a la provisió de liquiditat del Banc Central Europeu és una condició necessària però no suficient, i caldrà també que en la negociació de l'Acord d'Associació el sistema financer andorrà disposi dels mecanismes escaients per continuar sent competitiu en el nou entorn. Un dels elements necessaris per preservar l'estabilitat del sector és **l'exclusió de l'activitat bancària del passaport comunitari** mentre no es pugui garantir una capacitat competitiva adequada davant les grans entitats bancàries europees.

La banca andorrana ha sabut adaptar-se i fins i tot avançar-se als canvis al llarg dels seus més de vuitanta anys d'història, és un sector preparat i qualificat per fer dels reptes oportunitats, fins i tot en els pitjors escenaris. La **sostenibilitat i diversitat del sistema financer andorrà** no només és una condició *sine qua non* per a la prosperitat econòmica d'Andorra, sinó també una condició imprescindible per a l'estabilitat social i per a la sobirania econòmica i política del nostre país. I amb això també es treballa des de **l'Associació de Bancs Andorrans**, per ajudar a fer més competitiu el sistema bancari andorrà amb la voluntat que pugui continuar sent un motor econòmic i social del nostre país.



www.andorranbanking.ad



Andorran Banking
Associació de Bancs Andorrans